

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਮਈ 15-31, 1988

May 15-31, 1988

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚੋਂ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

The Canada Darpan The Punjabi Newspaper

Ph. (604) 581-4473

P.O. BOX 265, Surrey, B.C. V3T 4W8

ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਚ ਕਮਾਂਡੋ ਦਸਤੇ ਜਾਣਗੇ

ਭਾ: ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੀਹ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਕਰਫੀਊ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰਕੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।



ਕੋਲ੍ਹ ਰਾਤ ਤੋਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਖੀਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਰਫੀਊ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਜਣ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਗਾਰਡ ਦੇ ਕਮਾਂਡੋ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਹਨ ਜਦ ਉਹ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਸੁਟਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਣ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਣਾਓ-ਪੂਰਨ ਹੈ। ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪਿਛਲੇ ਚੌਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਆਗੂ ਹਲਾਕ

ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਕੋਲ੍ਹ ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 2 'ਤੇ

ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਚੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਜਾਰੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਭਾਰੀ ਤਣਾਓ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ 1984 ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਮੁੜ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਜਾਰੀ ਹੈ। 9 ਮਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕਦੀ ਤੋੜੀ ਅਤੇ ਕਦੀ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। 3000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ, ਬਾਰਡਰ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਦਸਤਿਆਂ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਲਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਿਆਂ ਕੋਲ ਟੈਲੀਸਕੋਪਾਂ ਨਾਲ ਫਿਟ ਗੰਨਾਂ ਹਨ ਜੋ ਸਹੀ ਟਿਕਾਣੇ ਉੱਤੇ ਮਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲ ਏ. ਕੇ. ਅਸਾਲਟ ਗੰਨਾਂ ਤੇ ਸਬ-ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ 16 ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਡਿਪਟੀ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਸ ਐਸ. ਐਸ. ਵਿਰਕ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅੰਦਰੋਂ ਚੱਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ 100 ਨੌਜਵਾਨ ਘਿਰੇ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੋਲ੍ਹ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦੇ ਥਮਲਿਆਂ ਤੇ ਬਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਓਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੱਸਦੇ ਹਨ।

ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੁੜਿਕੀ 'ਚ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਝੜਪਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਨ। ਕੋਲ੍ਹ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਜੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੇ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਨਾਲ ਲੜਾਈ-ਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਕਾਫੀ ਭਾਂਵਾਡੋਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਖੌਤੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜਸੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਰਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕਰਫੀਊ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਕਰਫੀਊ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਦੀ ਰਹੀ। ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਾਲਟੀ ਭਰਦਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਬੰਦ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਗੋਲੀ ਬਾਰੀ ਪੰਨਾ 2 'ਤੇ



Ph. 588-5808

9373 - 120 St., (Scott Rd.),
Delta, B. C.

ਏ. ਸੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼



ਪੰਨਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨ ਆੜ ਲੈ ਕੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਨੀਮ-ਫੰਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਦੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਉਤੇ ਪੁਲੀਸ ਨਾਂ ਲਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਕਮਾਂਡੋ ਦਸਤੇ ਪੁੱਜੇ

ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ 3000 ਨੀਮ-ਫੰਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਗਾਰਡ ਦੇ ਕਮਾਂਡੋ ਦਸਤੇ ਪੁੱਜਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਿਆਂ ਕੋਲ ਸਕਾਈਪਰ ਰਫਲਾਂ ਹਨ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਇਹ ਦਸਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਪੁਲਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਦਸਤੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਅਜੇ ਪਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਕ ਲਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਉਵੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਈ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ।

ਦੋ ਘੰਟੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਬੰਦ ਰਹੀ

ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋ ਘੰਟੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਬੰਦ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪਈਆਂ ਦੇਖੀਆਂ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚੋਂ 1100 ਮਰਦ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਕੇਵਲ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਾਠ, ਕੀਰਤਨ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕਰਫੀਊ ਕਾਰਨ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਫੀਊ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ

ਚਾਰੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸੰਤੋਖ ਸਰ ਨਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਰਫੀਊ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੇ।

ਹੁਣ ਗੱਲਬਾਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਓ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਲਈ ਬੁਹੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬੁਹੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ

ਕੇਵਲ ਕਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਧੇਰੇ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬਿਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੀ ਬੇਹਤਰ ਹੈ। ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਫੌਜ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੁਟਦੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਹੁਣ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਇਹਨਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਅੱਗੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨੀਮ ਫੰਜੀ ਸੁਰਖਿਆ ਦਲ ਵੀ ਬੇਬਸ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਧਮਾਕਾਖੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਟਾਲਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੰਨਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦਾ ਸੀ — ਏਸੇ ਕਾਰਨ ਉਸਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

‘ਰਾਅ’ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਸਮੱਗਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪਈ?

ਰਾਜਸਭਾ 'ਚ ਸਵਾਲ, ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਉਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਮੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤੀ ਗੁਪਤ ਏਜੰਸੀ “ਰਾਅ” ਵਲੋਂ ਕਾਬਲ ਤੋਂ ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਉਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸਖਤ ਹੰਗਾਮੇ ਹੋਏ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਬਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੋ ਇਹ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਥਿਤ ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਪੜਤਾਲ ਕਰਾਈ ਜਾਵੇ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਡਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਲਾਂਚਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਉਤੇ ਪੂਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਕਾਲੀ ਮੈਂਬਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਉਠਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਬੰਬਈ ਦੇ ਦੈਨਿਕ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਛਾਪੀ ਇਸ ਖਬਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰ ਇੰਡੀਆ ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਾਬਲ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿਥੇ “ਰਾਅ” ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਏ। ਉਹਨਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਰਾਅ ਨੂੰ ਰਾਕਟ ਲਾਂਚਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿਉਂ ਪਈ। ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਗੁਰੂਪਦ ਸਵਾਮੀ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਮਾਰਕਸੀ ਮੈਂਬਰ ਕੇ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਐਡਵਾਨੀ ਨੇ ਜੇ. ਅਰੋੜਾ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੀ ਤਰਦੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਇਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਸੱਚ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਅ ਏਜੰਸੀ ਜੋ ਚਾਲਾਂ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕੇ।

ਕੈਪਟਨ ਦਾ ਪੱਤਰ

ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਿ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ਇਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੰਡਨ ਦੇ ਅਖਬਾਰ ਸੰਡੇ ਅਬਜ਼ਰਵਰ ਵਿਚ ਛਾਪੀ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਖਬਰ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਅ ਹਥਿਆਰ ਸਮੱਗਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸਲੀਅਤ ਕੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੇ।

ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ 65 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਚੌਂਕੀਆਂ

ਕਪੂਰਥਲਾ — ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਹਿੰਸਾ-ਗੁਸਤ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ 65 ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਪੁਲਸ ਚੌਂਕੀਆਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੌਂਕੀਆਂ ਉਤੇ ਹੋਮ ਗਾਰਡ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਤੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਈਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ-ਸ਼ੁਦਾ ਹਾਈਫਲਾਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗਸ਼ਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੰਬਈ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ

ਬੰਬਈ — ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਨਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 50 ਲੱਖ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੂਜਿਆਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਕੁਝ ਕੁ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਰਨ ਸਜ਼ਾ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਆਮ ਅਲਰਟ

ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ — ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਆਮ ਅਲਰਟ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਰਾਤ ਦਾ ਕਰਫੀਊ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਫੀਊ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਹਰ ਫਿਰਦਾ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਹੀਂ

ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਕੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਘੁੱਸੇ ਹੋਏ ਏਜੰਟ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਸੀਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਜੰਮੂ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਾਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਏਸੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰੀ ਵਿਚ**ਸ਼ੀਨਾ ਬੀ.**

ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਈ

ਔਰਤ-ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

- ਪਾਵਰ ਸਿਲਾਈ ਵਿਚ ਤਜਰਬਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ
- ਸਿੰਗਲ ਨੀਡਲ, ਡਬਲ ਨੀਡਲ ਅਤੇ ਸਰਜਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇ
- ਡੀਜ਼ਾਈਨ ਕੱਟਰ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ
- ਤਨਖਾਹ ਤਜਰਬੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਫੋਨ : 591-9459

WANTED

- Women with experience in Power Sewing
- Experience in single needle, double needle and serging machine necessary.
- Design cutter also needed.
- Pay depending on experience

Ph. 591-9459

BERNARD SIMPSON & COMPANY

**• HANDLING CAR
ACCIDENTS FOR OVER
15 YEARS**

**• CONTINGENCY FEES
AVAILABLE
(IF NO RECOVERY NO LEGAL FEE)**

**NO CHARGE
for initial
consultation**

- ਵੇਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਮ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦੇ ਕੇਸ ਹੀ ਹੈਂਡਲ ਕਰਦੀ ਹੈ
- ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਸੰਬੰਧੀ ਆਈ. ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਕਲੇਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈਂਡਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

**Translation
services
available**

PHONE (604) 734-2272

**999 WEST BROADWAY, VANCOUVER, B.C.
(SITUATED IN THE AUTOMOBILE ASSOCIATION BUILDING)**

**PRACTICE
RESTRICTED
TO INJURIES
SUFFERED
DUE TO
CAR ACCIDENTS
(ICBC CLAIMS)**

ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਦੇ 'ਸੁਭ-ਵਿਚਾਰ'

(ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 'ਇਡੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਦੀ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਾ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ — ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਝੰਡਾ-ਬਰਦਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸੁਭ-ਵਿਚਾਰ ਪੜ੍ਹਨੇ ਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ !)

- ਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਹੀ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਸਦੇ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਫਰਕ ਰਹਿ ਗਿਆ?
- ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਉਲੰਘਣਾ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਕੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।
- ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਾਜਕਤਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਤੇ ਆਪ ਹੁਦਰੀ ਕਰਨੀ ਕੁਝ ਸਿਰ ਫਿਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।
- ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭੇਖੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਗਧੇ ਉਪਰ ਚਾੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਖੱਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਅਸਲੀ ਸਿੱਖ (ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਇਕ) ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ, ਖਿਮਾਂ ਵਾਲੇ, ਵਿਚਾਰਵਾਨ, ਸਚਾਈ ਤੇ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜ ਦੂਤਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸਿੱਖ ਕਿੰਨੇ ਹਨ ਤੇ ਮਿਸਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਖੱਲ ਚਾੜ੍ਹੀ ਫਿਰਦੇ ਤੇ ਵਿਚੋਂ ਗਧੇ (ਭਾਵ ਭੇਖਧਾਰੀ) ਕਿੰਨੇ ਹਨ ?
- ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਕਲੰਕ ਹਨ।
- ਏਅਰ-ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਅੱਧ-ਅਸਮਾਨੋਂ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੌਡੇ ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਜ਼ਾਲਮ ਬੰਦਿਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 329 ਜਾਂ 2 (331) ਮਜ਼ਲੂਮ ਬੰਦੇ ਮਾਰ ਮੁਕਾਏ, ਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਲੋਕ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।
- ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਤਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੁਲਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਤੋਹੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੰਮ ਦੇ ਲੀਡਰ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ।
- ਜੇ ਰਾਜ ਸਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੀ ਆਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਚੰਗੇ ਖਾਣੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੋਇਆ ?
- ਕੀ ਅਸਲੀ ਸਿੱਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਲਾਕੂਆਂ ਤੇ ਯਕਰੀਆਂ ਖਾਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਬੈਠ ਸਕਣਗੇ ?
- ਜੇ ਇਹ ਲੋਕ ਰਾਜ-ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਤਨੇ ਜ਼ਾਲਮ ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਜ ਹਥਿਆਉਣ ਪਿਛੋਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ੌਹ ਬਣ ਜਾਣਗੇ।
- ਫਿਰ ਮੁਕਦਮਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਕੁੱਤੇ ਬਣਨਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਤੇ ਜੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾ ਜਗਾਇਆ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਾਜਕਤਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਿੱਖ, ਕੋਈ ਚਿੰਤਕ, ਕੋਈ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਜਾਂ ਸੋਝੀਵਾਨ ਰਹੇਗਾ ?
- ਅੱਜ ਇਹ ਕੜਵੀ ਸਚਾਈ ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਸੋਝੀਗੀਤ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਾ ਲੱਗੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅੰਤਰ-ਧਿਆਨ ਹੋ ਕੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸੋਚੇਗਾ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸੱਚ ਦੇ ਠੀਕ ਦਿਸ ਪਵੇਗਾ।

(ਚਲਦਾ)

ਬਾਦਲ ਧੜਾ ਮੋਰਚਾ ਲਾਵੇਗਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਆਉਂਦੇ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਨੀਮ-ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣੀ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਾਂਝਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਸ: ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ: ਬਾਦਲ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਵਿਰੁੱਧ ਡੱਟਵਾਂ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਜੀਸ਼ਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ

ਸ: ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਹੁਮਤੀ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਬਰਨਾਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੀ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਮੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਲੁੱਟ-ਮਾਰ ਤੇ ਕਤਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਭੰਗ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਐਕਸ਼ਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ

ਇਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸੂਬਾਈ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਇਥੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਖਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮਾਹੌਲ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ — ਇਸ ਲਈ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁਕੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇਕ ਮਤੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹਥਿਆਰ ਸੁਟਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸਮਰਥਨ

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਿੰਤ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਤੇ ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਸਮਾਜ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬਟੋਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੇ. ਨਟਵਰ ਸਿੰਘ ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਚ

ਜੋਅ ਕਲਾਰਕ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਬਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਨਟਵਰ ਸਿੰਘ 14 ਮਈ ਤੋਂ 17 ਮਈ ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੌਰੇ ਉੱਤੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ 16 ਮਈ 1988 ਨੂੰ ਵੈਸਟਿਨ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੌਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਕੈਲਗਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕੋਮਾਂਤਰੀ ਸੈਂਟਰ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜੋਅ ਕਲਾਰਕ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

15 ਤੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਨਟਵਰ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸਿ: ਜੋਅ ਕਲਾਰਕ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਟਾਫ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਸਾਲਾਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਮੰਤਰੀ-ਪੱਧਰੀ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਪਲੀਮੈਂਟ

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ 'ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਚੰਡ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਪਲੀਮੈਂਟ' ਹੋਵੇਗਾ। ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਚੰਡ ਦੀ ਕਹਾਣੀ-ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਲੇਖ, ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਰਾਹਿਆ ਇਹ ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ-ਸਮਾਰੋਹ ਉੱਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਕਤਲ ਕੇਸ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਹੈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਸ਼ੀਮਤੀ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਸੌਂਡਲ, ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਛੱਤਰੀ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਦਰਾ ਮੈਸੇਰੀਅਲ ਟਰਸਟ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 1986 ਵਿਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੈਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸੁਣਾਈ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ 3 ਦਸੰਬਰ 1986 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਅਪੀਲ ਸਮੇਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਭੁਗਤਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ।

ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣੀ ਜਾਂ ਵੇਚਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ?



ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

ਫਾਰਮ, ਘਰ, ਲਾਟ ਜਾਂ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੱਛੀ ਡੀਲ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

PH. Bus. 437-9431

Res. 434-8987

UNITED REALTY

2443 Kingsway, Vancouver, B.C.
V5R 5G8

ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ!

- ਫੋਰਟ ਲੈਂਗਲੀ 'ਚ ਸਥਿਤ ਫਾਰਮ 'ਚ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੈ
- ਘਰੋਂ ਚੱਕਣ ਅਤੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ
- ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵਧੀਆ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਸਟੈਂਪਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ

ਅੱਜ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਜਸਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੁਮਾਣ

ਫੋਨ : 591-9459

ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਵੈਨ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. BOX 265

Surrey, B.C. V3T 4W8

Chief Editor: DARSHAN GILL

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.
'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਨ' ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

Ph. 581-4473

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੰਕਟ-ਗੁਸਤ ਸਥਿਤੀ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀ ਸੰਕਟ-ਗੁਸਤ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਜਿਥੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਫੁੱਟ ਵੀ ਘੱਟ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੁੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਗੂ ਹੀ ਹਨ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਚਲ ਰਹੀ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਕੋਈ ਸਥਿਰ ਸਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵੱਲ ਤੁਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਗਲਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨੁਸਰ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਫੁਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੁਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚਲੀ ਸਥਿਤੀ ਮੁੜ 1984 ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਫਰਕ ਏਨਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਇਹ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਏਨੇ ਪੜੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕਬੂਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਦੋਵਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਉੱਚ ਹੀ ਬੇਬਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਨ। ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਥਾਪਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਇਹੀ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਸਰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖ ਲਿਆ ਹੈ।

ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਬਾਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਉਡਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਾਫੀ ਸੰਤੁਲਤ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਯਥਾਰਥ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੌਮੀਅਤਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਹਰ ਕੌਮੀਅਤ ਨੂੰ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਹਨ। ਨੁਕਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੁਕਸ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਹੈ। 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦੇਣਾ ਇਕ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰਨ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਰਥਿਕ ਹਨ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਰੂਪ ਦੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਰੂਪ ਦੇ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਦਲਦਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਸੌਖਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਬੰਦੂਕਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੋਲੀਆਂ ਤਾਂ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚਾ ਤਾਂ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਪੁਲਸ ਜਾਂ ਫੌਜ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੰਕਟ-ਗੁਸਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਅਜੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ। ਬਦੇਸ਼ੀ ਬੈਠੇ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਦੁਆ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ — ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਦੋ ਚਾਰ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਹੱਡਲਾ ਮਾਰਕੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ !

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅੰਤਲੀ ਲੜਾਈ

ਸਿੱਖ

ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਖੁੰਭਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਸੱਤਰ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਇਹ ਡਰਾਉਣਾ ਧਮਾਕਾ, ਵੰਡ ਸਮੇਂ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। 1984 ਤੀਕਰ ਇਹ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿਤਰਤਾ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਹੀ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਰਹੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਫਸਾਦ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਇਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਇਹ ਸਦਭਾਵਨਾ ਸਾਡੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਆਗਰੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪੱਕੀ ਸੜਕ ਦੇ ਚੌਕ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਬਿਨਾਂ ਛੱਤ ਦੀ ਮੋਟਰ-ਵਰਕਸ਼ਾਪ, ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਅਤੇ ਟੈਕਸੀ-ਸਟੈਂਡ ਹੈ। ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਭੀਮ ਸੈਨ ਪੋਲੀ ਮੋਟਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸੈਨੀ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਪੈਂਚਰ ਲਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਸਿੱਖ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਆਪਣੀ ਦਿਹਾੜੀ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸਾ ਚਾਰਪਾਈਆਂ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਤਾਸ਼ ਖੇਡ ਕੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਿੱਖ। ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭਿਡਰ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਇਕ ਨਵੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਾੜਾਂ ਨੇ ਲਾਗਲੀਆਂ ਭੋਗਲ ਤੇ ਆਸ਼ਰਮ ਦੀਆਂ ਮਾਰਕੀਟਾਂ ਵਿਚ ਹੰਗਾਮਾ ਹੁਲਾਸ਼ਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬਲਦੇਵ ਘਰਾਂ ਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਚੋਂ ਧੁੰਧਾਂ ਉਠਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਧਾੜਾਂ ਦੇ ਆਗਰਾ ਰੋਡ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟੈਕਸੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਦਲੇਰੀ ਤੇ ਸੁਰਮਤਾ ਨਾਲੋਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਤੇ ਸੋਝੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹਜ਼ਾਮਤ ਤੇ ਸ਼ੇਵ ਕਰਾਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਕ ਸਿੱਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਾ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਟੈਕਸੀ ਨੂੰ ਧਾੜਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੇ ਬਾਈ ਛੱਡ ਕੇ ਲਾਗਲੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਜਾ ਸ਼ਰਨ ਲਈ। ਧਾੜਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਟੈਕਸੀ ਸਟੈਂਡ ਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਤਿੰਨ ਟੈਕਸੀਆਂ ਫੁਕੀਆਂ।

ਖੁਸ਼ ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਦਾੜੀ ਕੈਸ ਤੇ ਪੱਗ ਨਾਲ ਸਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੀ ਘਰ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਮੋਢਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੇ ਤਾਹਨੇ ਸਹਿਣੇ ਪਏ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਬੇਗੁਮਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਾਪੀ, ਜ਼ਲੀਲ ਤੇ ਬਦਨਸੀਬ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਮੇਰੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਮੈਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਮੈਨੂੰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਿਹਾ ਤੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕੱਢੀਆਂ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਗਿਰਜੇਦਾਰ ਭੈਭੀਤ ਹੋ ਗਏ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਮੇਨਵਾਲ ਵਿਖੇ ਵੇਖਿਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਉਣੀ ਸੀ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਲਾ ਪੂਰਬੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਨੰਦ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਜਿਉਂਦਾ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਦੋ ਹੋਰ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਦੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਪੋਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧਾੜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੁੱਟੀ ਦੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਮਕਾਨ ਦੀ ਛੱਤ ਤੋਂ ਅੱਗ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ।

ਤਿੰਨੇ ਭਰਾ ਆਪਣੇ ਹਿੰਦੂ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਟੈਕਸੀ ਸਟੈਂਡ ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਮਿਤਰਗੀ, ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਿੱਖ ਮਿਤਰਗੀ ਅਤੇ ਪੰਚਰ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ ਵੀ ਮੁੜ ਕੇ ਕੰਮ ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਹ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤਿਆਗੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅੰਤਿਮ ਗੁਰੂ ਨੇ ਬਖਸ਼ੇ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ 'ਸ਼ਿਸ਼' ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਦਸ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੇ ਉਤਪੰਨ ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਪੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਇਕ

ਮਾਰਕ ਟੱਲੀ ਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਜੈਕਬ ਦੀਆਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਗੱਲਾਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅੰਤਲੀ ਲੜਾਈ, ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਨੇਹ ਨਾਲ ਤੱਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਐਸੀ ਲੜਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿਆਰਾ ਫੌਜ, ਬਕਤਰ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਨੂੰ ਆਤੰਕਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਗਰੁੱਪ (ਜਿਸ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਟਿਕਾਣਾ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਵੇਗਿਆ ਕੀਤੀ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਜੈਕਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ, ਬਹੁਤ ਨੇੜਿਓਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਬਦਲਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਹਰ ਵਲ-ਵੇਰ ਅਤੇ ਮੋੜ ਦੀ ਬੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਸਰੋਤਾ ਸਮੂਹ ਹੈ) ਅਤੇ ਬੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਰੋਡੀਓ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਲਈ ਰੀਪੋਰਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਵੱਡੇ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਵਜੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਏ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਕ ਖੰਡ, ਪੰਜਾਬ, ਵਿਚ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਯੁਗ ਵਿਚ ਜਨਮੇ, ਜਿਹੜਾ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਲਾਂਘੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਸੀ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਜਾਂ ਇਸ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਤੁਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਗੱਦੀ ਬੈਠਿਆ ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਗੁਰੂ ਅੰਤਲੇ ਮੁਗਲ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਦ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਏ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਪਿਛਾ-ਪਿਛੂ ਮੌਲਵੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਸੀ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਤਾਗੀਧੀ ਮਤ ਹੈ, ਜਾਤ ਪਾਤ ਵਿਚ ਉਲਝਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਬਰਾਹਮਣ ਪੁਜਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਪ੍ਰਬਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਾਵੀ ਸਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਧਾਰਮਕ ਪਰੰਪਰਾ ਤੇ ਕੱਟੜਤਾ ਅਣਵੰਗਾਰੀ ਤੇ ਨਿਰਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਲਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਤਹਿਰੀਕਾਂ ਪੁੰਗਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਰਮਕਾਂਡ ਦੀ ਥਾਂ ਹੱਸਵਾਦ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ-ਗੁਰੂ ਰਹੱਸਵਾਦ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ। ਰਹੱਸਵਾਦ ਧਰਮ ਦੇ ਮੂਲ ਦੀ ਖੋਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਰਹੱਸਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੱਤਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਧਰਮ-ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਜ-ਸੱਜਾ ਉਤਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹਰ ਇਕ ਮਤ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਉਸੇ ਇੱਛਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਇਕ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪੂਜਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਤੇ ਸਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਇਕ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਣਮਿਲਵੇਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵਿਚ ਸ਼ੁਮਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੋਕੇ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। ਇਕ ਈਸ਼ਵਰਵਾਦੀ ਇਸਲਾਮ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਦੇਵ-ਮਾਲਾ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਭਰਪੂਰ ਲਿਖਿਆ) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਨਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮ ਰਹੱਸਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਅਤੇ ਕਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਵਿਚੋਂ ਲਏ। ਹਿੰਦੂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਹੋਸੀਅਤ ਤੇ ਹਾਲਤ ਉਸਦੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਆਦਮੀ ਉਹੀ ਵੱਢਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਉਹੀ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ।' ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਲਾਮੀ ਸਿਧਾਂਤ ਪਰਸਪਰ ਭਰਾਤਰੀ ਭਾਵ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ

ਜਾਤ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਨੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਇਕ ਈਸ਼ਵਰਵਾਦਿਤਾ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਇਸਲਾਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲੋਂ ਸਿੱਖ ਮਤ ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਇਕ ਈਸ਼ਵਰ ਹੀ ਹੈ। ਰੱਬ ਸਦੀਵੀ ਅਤੇ ਅਕੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਦੇ ਦੇਵਦਿਆਂ ਜਾਂ ਇਸਾਈ ਮਤ ਦੇ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਮ ਮਰਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਰੱਬ ਦੀ 'ਨਿਰੰਕਾਰ' ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਵਿਚ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਿਬਾਧੀ ਜਾਂ ਮੂਰਤਕਾਰੀ, ਦੱਬੇ ਪੈਰੀਂ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ)

Immigration and Citizenship Matters

JAMES SUE & COMPANY

Immigration Advocates

- Filing a successful application for immigrant & business Visas
- Family Re-Unification
- Indian Adoptions
- Making a Refugee Claim
- Inquiries & Deportation
- Immigration Appeal Board matters
- Assisted relative applications for brother, sister, uncles, Aunts, nephews and Nieces — Married or single regardless of age.
- Hindi, Punjabi spoken If you need help and require updated information — Contact :

BABU JIM NARAIN of James, Sue & Company
who has 18 years of experience on Immigration and
Citizenship matters with top Immigration Lawyers.

5024 Victoria Drive, Vancouver, B.C. V5P 3T8

Evening Office : 433-4685

ਸਪੈਸ਼ਲ ਅਨਾਉਂਸਮੈਂਟ

ਨਵੀਂ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਮੇ (domestic workers) ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਪੱਕੇ ਇਮੀਗਰੇਂਟ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹੁਣ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਬਾਬੂ ਜਿਮ ਨਰਾਇਣ ਨੂੰ ਮਿਲੋ !

Tel: Off.

324-9441

ਸਾਥੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਦਮਾ ਜੱਗਬਾਣੀ ਦਾ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏਪੁਰ ਦਹਿਸ਼ਤ- ਗਰਦਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਜਲੰਧਰ — ਤਰੱਕੀ ਪੰਜਦ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਖਬਰ ਹੋਰ ਵੀ ਫੁੱਧੇ ਸਦਮੇ ਨਾਲ ਸੁਣੀ ਜਾਏਗੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਲੇਖਕ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਬੱਚੀ ਦਾ ਪਤੀ ਤਰੱਕੀ-ਪੰਜਦ ਸੰਪਾਦਕ ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏਪੁਰ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਅਜਕਲ ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਸਮੂਹ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ “ਜਗਬਾਣੀ” ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੰਪਾਦਕ ਰਾਤ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟ ਦਾ ਇਚਾਰਜ ਸੀ। ਬੁਧਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਮਾਰਲ ਹਾਊਸ (ਜਲੰਧਰ) ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਘਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੂਰ ਵਿਖ ਉਤੇ ਘਾਤ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ। ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸਦੀ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਪਤਨੀ, ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਧੀਰ ਜੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਹਾਰਾ ਵੱਡੀ ਲੜਕੀ ਨਵਰੂਪ ਦਾ ਪਤੀ ਬਲਜੀਤ ਪਨੂੰ ਐਡੀਟਰ ‘ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ’ 7 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੰਤ ਸਿੰਘ (ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਤਸੀਲ ਮਾਨਸਾ) ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਰਿਹਾ। ਅੰਡਰ ਗਰਾਊਂਡ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਪੁਲਸ ਦੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਦਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਤੇ ਜੇਲ ਵਿਚ ਵੀ ਰਿਹਾ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ 1971 ਵਿਚ ਸੀ ਪੀ ਐਮ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖਬਾਰ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਛੇਤੀ ਬਾਅਦ ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਹੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 1978 ਵਿਚ ਜਗਬਾਣੀ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਤਿੱਖੀ ਸੋਚ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਉਹ ਜਗਬਾਣੀ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸਦੇ ਦੋ ਕਾਕੇ 8 ਵੀਂ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਜਿਸ ਉਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਡੀ ਲੜਕੀ ਤੇ ਪਨੂੰ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਾਰ ਹੈ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬੀਬੀ ਜੋਤੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪਏਗੀ।

ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਜਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਹੱਥੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀਲੜੀ ਦੇ ਸ਼ਮੀਤ, ਮਿ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਲਾਲਾ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ ਤੇ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ।

ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜੂਨ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — 456 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਉਸਾਰੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਤਲੁਜ ਜਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੇ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਦਿਨੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਰਘੂਪਾ ਰੈਡੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਨੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਮੱਧੇ ਕਾਰਨ ਉਸਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕੰਮ ਰੁਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਵੀ ਨੌਂ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਨਿਪਟਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 1985 ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਅਨੁਮਾਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਹਿਰ ਉਪਰ 272 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਉਣਾ ਸੀ ਪਰ ਨਵੇਂ ਅਨੁਮਾਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਉਸਾਰੀ ਉਪਰ 456 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਆਉਣਗੇ।

ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਇਕ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁਖ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਕ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

‘ਜੈ ਸਿੰਧ’ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਾਚੀ 'ਚ ਸ਼ੁਰੂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ-ਕੁਟਾਈ ਜਾਰੀ

ਕਰਾਚੀ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਿੰਧ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹੱਕ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਦੋਲਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭਖ ਪੈਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਹਨ। ਸਿੰਧ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਰੈਲੀਆਂ 'ਚ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ‘ਜੈ ਸਿੰਧ’ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਧ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਹੋਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦੰਗੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭੜਕ ਪਏ ਹਨ।

ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ‘ਖਾਲਿਸਤਾਨ’ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੱਦਦ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ‘ਸਿੰਧ’ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਦੇਣ ਤੋਂ ਹਿਚਕਚਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਧ ਦੇ ਲੋਕ ਵੱਜੋ-ਜੁੱਝਲੀ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਤੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ।

ਉਚਿੱਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ... ਚਿੰਦਾਬਰਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕੱਲ੍ਹ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਚਿੰਦਾਬਰਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਮੋਰਚੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਲਏ ਸਨ ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦਾ ਕਦਮ ਚੁਕਣਾ ਪਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਚਿੰਦਾਬਰਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਕਰ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ।

ਸ਼੍ਰੀ ਚਿੰਦਾਬਰਮ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਚੁਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

3550 ਪ੍ਰਵਾਰ ਘਰ ਛੱਡ ਗਏ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਮੁੜ-ਵਸਾਊ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਤੇਜਿੰਦਰ ਖੰਨਾ ਆਈ. ਏ. ਐਸ. ਨੇ ਇਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ 3550 ਪ੍ਰਵਾਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਆ ਵਸੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੂੰ 25,000 ਰੁਪਏ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੇਵੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਖੰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਸਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਡਰੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਹੋਰ ਕਦਮ ਵੀ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕੇਗੀ ਨਹੀਂ।

ਜੈਵਰਧਨੇ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਜੇਤੂ

ਕੋਲੰਬੋ — ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਚਾਰੇ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਤਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ 31 ਵਿਚੋਂ 19, ਯੂਵਾ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ 32 ਵਿਚੋਂ 18, ਉਤਰ ਪੱਛਮੀ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ 50 ਵਿਚੋਂ 29 ਅਤੇ ਸਾਬਰਮੁਵਾ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ 42 ਵਿਚੋਂ 22 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ ਹਨ। 4 ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁਹਾਜ਼ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁਮਵਾਰ 12, 13, 19, 20 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਨਵੀਂ ਵੋਟਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੇਠ ਇਸ ਵੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਰੱਦ ਹੋਈਆਂ। ਉਪ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 62.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਵੋ ਭੰਡਾਰਨਾਇਕ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਫਰੀਡਮ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਕਿ ਮੁਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਹਿੰਦ-ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵੇਰ ਹਾਰ-ਜਿੱਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵੋਟਾਂ ਉਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ।



ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ
ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਸਟੋਰ

ਰੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਲਿਮਿਟਿਡ

2607 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.

Ph. 874-9525

ROYAL
HIGH IN
QUALITY
LOWEST
IN
PRICES

ਟੌਪ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਵਾਜਿਬ ਕੀਮਤਾਂ

• ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ • ਡਾਇਨਿੰਗ ਰੂਮ • ਬੈਡ ਰੂਮ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਸਾਥੋਂ ਖ਼ੀਦੋ

* New * Used or * Trade-ins

ਫਰਨੀਚਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ 36 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਸਟੋਰ

WE WILL BEAT

ANY PRICE BY

5%

ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ ਕੀਤੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ 5% ਨਾਲ ਬੀਟ ਕਰਾਂਗੇ!

LOWEST
PRICES
GUARANTEED

ROYAL FURNITURE LTD.

2607 MAIN STREET (at 10th. AVE.), VANCOUVER, B.C.



TEL. 874-9525



MASTER
CARD
VISA
ACCEPTED

ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਡਿਗਣ ਨਾਲ 30 ਮੌਤਾਂ—50 ਜਖਮੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਜੰਮੂ ਵਿਚ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਡਿਗ ਪੈਣ ਕਾਰਨ 300 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦੱਬ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੀ। 30 ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ 20 ਬੱਚੇ ਸਨ ਦਮ ਤੌੜ ਗਏ। 70 ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾਜ਼ਕ ਹੈ। 1984 ਵਿਚ ਬਣੀ ਇਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਦੋ ਉਤਲੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਜੋ ਕੰਕਰੀਟ ਤੇ ਇੱਟਾਂ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਸਨ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠ ਗਈਆਂ। ਤੁਰੰਤ ਫੌਜੀ ਟੁਕੜੀ ਨੇ ਕਰੇਨਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਮਲਬਾ ਚੁਕਿਆ ਜਿਸ ਹੇਠੋਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਜਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੁਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਛੱਤਾਂ ਡਿਗਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ 25 ਬੱਚੇ ਦੁਹਾਈ ਪਾਉਂਦੇ ਬਾਹਰ ਦੌੜ ਗਏ।

ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਖੜੀ ਹੈ ਪਰ 1983 ਵਿਚ ਬਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਨਵੀਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਢੇਰ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਡਿਗਣ ਵਾਲੇ ਫਲੈਟਾਂ ਵਿਚ 200 ਬੱਚੇ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਫਾਰੂਖ ਅਬਦੁੱਲਾ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਤੀਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਣਾਣ ਵਾਲੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਦੋ ਸਰਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਵੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਇਹ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ 1983 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ 85 ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਸਵੇਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੰਧਾਂ ਤੇ ਛੱਤਾਂ ਵਿਚ ਤਰੇੜਾ ਦੇਖੀਆਂ ਸਨ ਜੁਨੀਅਰ ਡਾਕਟਰ ਮਹੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵੀ ਸਵੇਰੇ ਤਰੇੜਾ ਦੇਖੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਉਸ ਫਲੈਟ ਦੇ ਮਹੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੂਸਰੀ ਥਾਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ।

ਸੰਕਟਾਂ 'ਚ ਫਸੀ ਰਾਜੀਵ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜੇਗੀ — ਅਰੁਣ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਜਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਅਰੁਣ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸਦਾ ਹਰ ਯਤਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਇਹਨਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਤੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਦੌੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਚੋਣਾਂ ਨਾ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕੇ।

ਹਿਮਾਚਲ ਵਿਚ ਜਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਲੀਡਰ ਮਿ. ਮਨਕੋਦੀਆ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਿਰੁਧ ਅਰੁਣ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀਰ ਭੱਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਰੰਨਗ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਠੇਕਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰੱਖਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਅਰੁਣ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਡਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜੀਵ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾਇਆ ਹੈ। ਰਾਜੀਵ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਰੀ ਦੇ ਵਕਾਰ ਤੇ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਸ਼ ਭਾਨ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੇਪਸੂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬ੍ਰਿਸ਼ ਭਾਨ ਦਾ 81 ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੀਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ

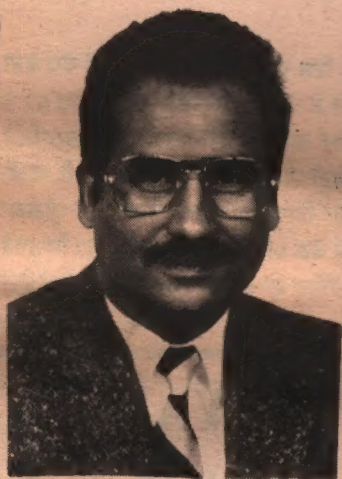
ਪਿਕਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਪਿਕਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਇਕੱਤਰਤਾ 907-ਏ-12 ਸਟਰੀਟ, ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਫਲ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਾਰੇ ਗੇਪਰਟ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੋਂ ਉਪਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਹ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹਰ ਹਫਤੇ 102.7 FM ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਪਰਸਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭੀ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨਗੇ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਕੰਮ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਾਰੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਭੀ ਤਿੱਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਕਿ ਇਕ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਇਕ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਭੀ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਤਾਕਿ ਘਰਬੰਧ ਜਨਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸੁਚੱਜਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ।

ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ — ਪ੍ਰਧਾਨ; ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ — ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ; ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ — ਸੈਕਟਰੀ; ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ — ਖਜ਼ਾਨਚੀ; ਮੋਬਰਜ਼ — ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਤੂਰ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਐਡਰੈਸ : 907 - A - 12 ਸਟਰੀਟ
ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ, ਬੀ. ਸੀ. ਫੋਨ : 521-2749

ਵਲੋਂ : ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ
ਫੋਨ : 576-2307



ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

Thinking of Buying or Selling

ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਜਾਨਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਭੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

For The Best Selection & 100% Satisfaction

NIRMAL (Neil) DHALIWAL

Bus: 588-9955 Res: 597-2069

Specializing in: Lots, New Homes, Investment

Properties, Farms, Industrial & Commercials

LAKEVIEW REALTY LTD.

10732 KING GEORGE HWY., SURREY, B.C. V3T 2X7

**WORKING
100%
FOR YOU**



BRAKE & CLUTCH PARTS ONLY WHOLESALE TO THE PUBLIC

**V.A.P.
DISTRIBUTORS (1987) LTD.**

clutch
PARTS ONLY



CLUTCH BEARING from \$900
CLUTCH DISC from \$1880

PRESSURE PLATE from \$2800
CLUTCH MASTER CYLINDER (new) from \$2880

REBUILT CALIPERS
SPECIAL!



Single piston caliper
For most domestic cars
No. 524, 525

\$1440
From exchange

REPAIR SPECIALS
Burnaby Location Only
COMPLETE FRONT BRAKE JOB

• Machine rotors • Pack bearings
• Replace heavy duty organic pads

From **\$4995**
most cars & light trucks
plus FREE oil change.

STARTERS FROM \$7995 INSTALLED
Most cars & light trucks.
1 year warranty plus FREE oil change.

ALTERNATORS FROM \$6995 INSTALLED

Most cars & light trucks.
1 year warranty plus FREE oil change.
Expires March 2, 1988

DRUM AND ROTORS TURNED WHILE-YOU-WAIT

DRUMS \$500 ROTORS \$500
CARS ONLY

SPECIAL TILL MAY 15th, 88
With 'Canada Darpan' Coupon
Surrey, Burnaby and Vancouver
(Clark Dr. store) only

GUARANTEED LOWEST PRICES

4 LOCATIONS TO SERVE YOU

ON SAME BRAND OR SAME QUALITY AUTO PARTS

MORE LOCATIONS OPENING SOON

VANCOUVER
1828 Clark Dr. (at 3rd) 251-9060
8:30-5:30 Mon.-Fri. Sat. 9-5

VANCOUVER
1320 E. Pender St. 253-6311
8:30-5:30 Mon.-Fri. Sat. 9-5

BURNABY
5369 Imperial St. 430-6375
8:30-5:30 Mon.-Fri. Sat. 9-5

SURREY
10706 K. George Hwy. 581-5464
8:30-5:30 Mon.-Fri. Sat. 9-5

TOLL FREE
1-800-663-6044

PHONE ORDERS WELCOME • OUT OF TOWN ORDERS SHIPPED PROMPTLY — VISA NUMBER, MASTERCARD NUMBER, C.O.D. OR TELECHEQUE

V.A.P. DISTRIBUTORS (1987) LTD.



ਭਾਰਤ 'ਚ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਪਿਛੋਂ ਫੌਜੀ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ, ਰਾਜੀਵ ਦੇਸ਼ 'ਚੋਂ ਭੱਜ ਜਾਏਗਾ — ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਇਥੋਂ ਦੇ ਇਕ ਉਰਦੂ ਪੇਪਰ “ਨਈ ਦੁਨੀਆਂ” ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਫਾਜ਼ੀ ਜੰਬੰਧੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ ਦਾ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਛਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ — ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜੀ ਰਾਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਭੱਜ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹੈ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਖੂਨ ਖਰਾਬਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਾਰਸ਼ਲ ਲਾਅ ਲਗੇਗਾ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਠਾਕਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਨਹੀਂ “ਸਿੱਖਾਂ” ਦੀ ਹੈ। ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਲ ਰਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀਆਂ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਫਾਜ਼ੀਵਾਦ ਦੀ ਸਿਖਰ ਛੋਹਦਿਆਂ ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ ਨੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ: ‘ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਬਣਾਵਾਂਗਾ ਜਿਥੇ ਸਭ ਹਿੰਦੂਆਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।’

ਵੀ. ਐਨ. ਸ਼ਰਮਾ ਨਵੇਂ ਚੀਫ ਹੋਣਗੇ ਜ. ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਰੀਟਾਇਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਜਨਰਲ ਵੀ ਐਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਚੀਫ ਆਫ ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਰਜ ਉਹਨਾਂ ਜਨਰਲ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਜੀ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਚੀਫ ਆਫ ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਰੀਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ। 42 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਮਹਾਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। 1979 ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਦਮ ਵਿਸ਼ਸ਼ਨ ਸੇਵਾ ਮੈਡਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਅਜੇ ਵੀ ਬੀਮਾਰ

ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਫਿਲਮੀ ਟੱਬਰ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਸਖਤ ਬੀਮਾਰ ਹਨ ਤੇ ਐਸ ਵੇਲੇ ਜ਼ੇਰੇ ਇਲਾਜ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਸਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਆਪ ਹਸਪਤਾਲ ਗਏ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ‘ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਜੋਕਰ’ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਾਫੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ੀ ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਾਹਨੀ ਵਲੋਂ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ

ਦਾਕਾ — ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਤਰਦੀਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਾਹਨੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਿਟਾਗਾਂਗ ਦੇ ਦੱਖਣ ਪੂਰਬੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਉਤੇ ਬਾਗੀ ਕਬਾਈਲਿਆਂ ਨੇ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ 36 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਾਹਨੀ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦ ਲਾਗੇ ਦੇ ਦੋ ਪਿੰਡਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ।

ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਕਤਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਵੀ ਟੀ. ਵੀ. ਉਤੇ ਦਿਖਾਈਆਂ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕੁਲ ਦੋ ਲੱਖ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ੀ ਵਸਦੇ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੰਗਲਾਵਾਸੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਖਤੀ ਕਾਰਨ 1986 ਵਿਚ ਬਾਗੀ ਕਬਾਈਲੀ ਦੋੜ ਕੇ ਤਰੀਪੁਰਾ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਸਨ।

ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ — ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਐਕਟਿੰਗ ਜਥੇਦਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਕੋਈ ਬੁਲਟ ਪਰੂਫ ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਦਿੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ੀ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੁਜਰਮ ਲੋਕ ਅੰਦਰ ਗਏ ਸਨ ਜਿਹਾ ਕਿ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਚੀਫ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਸ਼ੱਕੀ ਲੋਕ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਕੋਠੀ ਉਤੇ ਵੀ ਆਏ ਸਨ ਪਰ ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਰੇਨਬਰੁੱਕ (ਬੀ. ਸੀ.) ਵਿਚ ਪੁੰਗਰਦਾ ਹਾਕੀ ਖਿਲਾੜੀ ਯੋਗੀ ਦਿੱਲੋਂ (ਯੁਗਵੀਰ) ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ



ਕਰੇਨਬਰੁੱਕ — ਕਰੇਨ ਬਰੁੱਕ (ਬੀ. ਸੀ.) ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਦਿੱਲੋਂ ਪਰਵਾਰ ਦਾ 11 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਯੋਗੀ ਲੰਘੇ ਹਾਕੀ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਯੋਗੀ ‘ਮਾਈਨਰ ਹਾਕੀ’ ਦਾ ਖਿਲਾੜੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗੇਮ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਸਨ ਕਿ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਮੁੰਡਾ ਕਿੰਨਾ ਹੋਣਹਾਰ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕੋਚ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਯੋਗੀ ਉਪਰ ਮਾਣ ਹੈ।

ਯੋਗੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਕੀ ਬਾਰੇ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਉਹ ਹਾਕੀ ਬਾਰੇ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਦਿਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਕੀ ਲੀਗ (NHL) ਵਿਚ ਖੇਡੇਗਾ। ਯੋਗੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਪਾਲ ਦਿੱਲੋਂ, ਮਾਂ ਯੁਗਵਿੰਦਰ ਦਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦੇਵ ਦਿੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹਾਕੀ ਵਿਚ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ, ਵੈਨ ਜਾਂ ਪਿੱਕ ਅੱਪ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹੋ ???

ਤਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮ ਵਿਚ ਆਉ ਤੇ ਮਿਲੋ
ਭਵਖੰਡਨ ਸਿੰਘ ਰਖਰਾ
(BOB RAKHRA)
ਨੂੰ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਾਰ, ਵੈਨ ਜਾਂ ਪਿੱਕ ਅੱਪ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ ਤੇ
ਦਿਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਭਵਖੰਡਨ ਸਿੰਘ ਰਖਰਾ
Res. 324-4381

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਰ MAKE ਤੇ MODEL ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਹਨ

G. M. FORD, CHRYSLER & OTHERS

ਕਾਰਾਂ ਤੁਸੀਂ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ ਦੇ ਕੇ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਫਾਈਨੈਂਸਿੰਗ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

G.M. ਦੀਆਂ 1988 MODEL ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਾਰਾਂ

SPRINT, CAVLIER, CORSICA, CELEBRITY, CAPRICE

CAMARO, BERETTA, CORVETTE

TORONADO, NINTY-EIGHT REGENCY, DELTA-88 ROYAL, CUTLASS SUPREME, CUTLASS CIERA, CUTLASS CRUISER, CUTLASS CALAIS, FIRENZA

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਰਵਿਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸ਼ੋ ਰੂਮ 'ਚ ਆ ਕੇ BOB RAKHRA ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Chevrolet Olds Mobile Ltd.

1515 Boundry Road (at 1st Ave.) Vancouver, B.C.

Ph. Off: 293-1311

[Behind Skeena St. Gurdwara]

ਕਡਿਆਲੀ ਵਾੜ ਉਤੇ 500 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਖਰਚ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਰੋਕਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਕੰਡਿਆਲੀ ਵਾੜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਉਤੇ 500 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਆਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਾੜ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੈ।

100 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾੜ ਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਸਮਗਲਿੰਗ ਵੀ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਸੁਟੋ! ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਚੁੱਕੋ!!

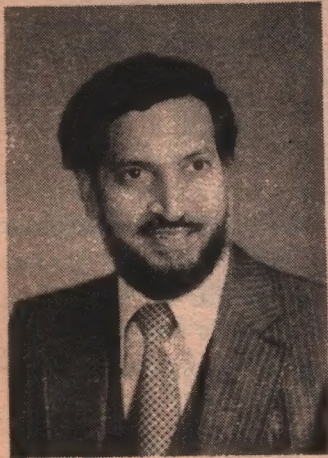
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਾਤਲ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੋਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਜੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਹਲਾਕ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ, ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗਾਰਡ ਰੂਮ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੇ ਉਥੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ ਆਦਿ ਨੂੰ 'ਰਿਕਾਰਡ' 'ਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਨੇ ਅਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਤੁਸੀਂ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਜਮਾਂ ਕਰਾਓ ਤੇ ਉਡੀਕ ਸੁਚੀ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ। ਦੂਰ ਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਸੰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਾਠੇ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁਆਲ ਦੇ ਜੁਆਬ ਵਿਚ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਠੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਇਹ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲੈ ਸਕਣ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

Now In addition to

Serving the Community — with their Life Insurance needs since 1970

For all your real estate needs at



- ਕਮਰਸ਼ਲ ਪਰਾਪਰਟੀ • ਲਾਟਾਂ
- ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਾਪਰਟੀ ਲਈ

Dayspring
Realty

#21 - 31940 South Fraser Way, Clearbrook, B.C.

Ph. (604) 853-8114 [24 hours]

Toll Free 1-800-663-8134

To serve you better:-
For all your Real Estate needs —
(House, Farm, Acreage, Lot
or Commercial -Investment Property)
Give me a call to-day
Phone:(604) 853 - 8114

ਰੁਪਿੰਦਰ ਆਜ਼ਾਦ ਵਲੋਂ:

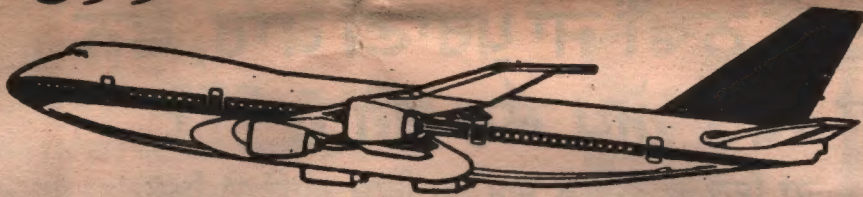
1970 ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਲਾਈਵ ਨਿਥੋਰੋਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ

ਹੁਣ ਗੈਲਰੀ ਐਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ:-

ਡੇ ਸਪਰਿੰਗ ਰੀਐਲਟੀ ਲਿ:

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ
ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

London From \$599⁰⁰ Toronto From \$299⁰⁰
Toronto From \$179⁰⁰
[One Way]



AUTHORIZED AGENTS FOR:

AIR CANADA
BRITISH AIRWAYS
CATHAY PACIFIC

CANADIAN AIRLINES INTERNATIONAL
THAI AIRWAYS INTERNATIONAL
& OTHER MAJOR AIRLINES

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਚੀਨ, ਠੰਡਨ, ਬ੍ਰੀ ਠੰਡਾ, ਡਿਜ਼ਨੀਲੈਂਡ, ਹਵਾਈ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ
ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਠੰਡਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 2 ਸੁਟਕੇਸ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

Prices are subject to change without notice

BAINS TRAVEL SERVICE

6364 Fraser Street,
Vancouver, B.C.
Ph. 324-2277

935 Marine Drive
Capilano Mall,
N. Vancouver

1710 Douglas St.
Victoria, B.C.
Ph. 386-6363

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ

ਮਾਨ ਸ਼ੁਅ
ਸਟੋਰ



ਆਦਮੀਆਂ, ਔਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜੋੜੇ,
ਚਮੜੇ ਦੇ ਅਟੈਚੀ, ਪਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ

MENS, LADIES & CHILDRENS'
SHOES AND LEATHER
LUGGAGE & ACCESSORIES

Mohinder Singh Mann
ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

321-4353

MANN SHOE STORE

6570 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.

GM

WESTMINSTER

12th. STREET AT QUEENS AVE., NEW WESTMINSTER, B.C.

ਆਪ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ ਵੇਚਣੀ ਜਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ

ਗੁਰਜੀਤ ਬਾਵਾ ਦੀਂਡਸਾ

ਨੂੰ ਚਗਰ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਵੇਨ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਾਰ ਵਾਜ਼ਬ ਕੀਮਤ ਤੇ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

- ਵੈੱਬੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ ਦੇ ਕੇ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

FOR **BEST DEAL & BEST SERVICE**

BUS. 521-7731

Pager 687-1985 #5531



ਗੁਰਜੀਤ ਬਾਵਾ ਦੀਂਡਸਾ

ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਲੋਕ ਨਜਿੱਠਣਗੇ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਦੋ ਹੱਥ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰਸ਼ਰਨ ਗਿੱਲ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇੰਟਰਵਿਊ

ਕੇ. ਸੀ. ਮੋਹਨ

? ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਮਰੀਕਾ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਰੋਲਾ ਰੱਪਾ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ।

— ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਬਾਰੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਟੋਲਾ ਹੈ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ 'ਚ ਸੈਕੂਲਰ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰੂਪ 'ਚ ਮੁਖਾਲਫਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਇਹ ਜਨੂੰਨੀ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ ਪਰ ਇਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਤਕੜੀ ਅਪ੍ਰਜੀਸ਼ਨ ਹੈ। ਨਿਊਯਾਰਕ 'ਚ ਕੁਝ ਹਲਚਲ ਹੈ ਜੋ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ 3 ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਲ ਪਰੇ ਕਰਕੇ ਹੈ।

? ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਜਦੋਂ ਦਾ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਇਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

— ਹਾਂ, ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਪਰਚਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਿਪਾਦਕੀ ਲੇਖ 'ਚ ਟੇਢੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀਹਦਾ ਕਾਰਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਲੋਕ ਵਰਤ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਤਕੜੇ ਲੋਵਲ ਤੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਕਾਸੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਗਰੇਨਾਈਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਕੁਝ ਉਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਖੈਰ ਹੁਣ ਸੈਕੂਲਰ ਤਾਕਤਾਂ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਨੇ ਤੇ ਇਹ ਕਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਕਾਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਮਹਿੰਗਾ ਪਵੇਗਾ।

? ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਬੜਾ ਬੋਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਅਜਕਲ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਰਮਾਰ ਦੀ ਬੜੀ ਖੜਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।

— ਹਾਂ, ਉਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ। ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਇਹੀ ਸੀ। ਆਦਮ ਕੱਦ ਜਿੰਡੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਛਾਪ ਉਹਨੂੰ ਮਸਤਾ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਅਜ ਕਲ ਉਹ ਇਹਦੇ ਉਲਟ ਵੀ ਪੂਰੇ ਤਾਣ ਨਾਲ ਹੈ।

? ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਰ ਕੋਲ ਤਕੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਭਲਾ ਕੀ ਚੱਕਰ ਹੈ।

— ਹਾਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਦੋ ਘਰ ਨੇ ਕੀਮਤ ਹੋਣੀ ਹੈ ਕੋਈ ਅੱਧਾ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਇਹ ਜੋ ਮੁਵਮੈਂਟ ਬਾਹਰ ਹੈ ਇਹਦੇ 'ਚ ਪੈਸੇ ਦਾ ਬੜਾ ਰੋਲ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਦਾਅਮ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਜਨੂੰਨੀ ਲੋਕ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਦਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

? ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਰਵੱਈਏ 'ਚ ਆਈ ਤਬਦੀਲੀ ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨੇਟਰ ਕੀ ਰੋਲਾ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ?

— ਇਹ ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕੋਈ ਸੀਰੀਅਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਥੇ ਰਿਵਾਜ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਨੇਟਰ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਮੈਨ ਕੁੱਝੇ ਝਾਕ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਿਨਰ ਸ਼ਿਨਰ ਕਰੋ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਮਾਈਨੋਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਕੇ ਵੋਟਾਂ ਟੁੰਗਣ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਰ ਪਾਸਿਆਂ ਬਾਈਂ ਬੇਸ਼ਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਥੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸਿੱਧਾ ਕੋਈ ਮੱਦਦ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਪਰ ਇਹ ਜੋ ਗੁਰਮਤ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਹੈ ਉਹਦੀ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹੀ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਐਂਟੀ-47 ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਹਰਸ਼ਰਨ ਗਿੱਲ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ 'ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਪਣ' ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੈ।



ਮੱਦਦ ਕਰੇ। ਉਹਨੇ ਕੁਝ ਸੈਨੇਟਰ ਗੰਢ ਕੇ ਕੋਈ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੁਆਈ ਵੀ ਹੈ।

? ਐਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਬੜਾ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੀ ਭਾਰਤ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਹਾਈ ਜੈਕਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨੇ ਨੇ (ਵੈਸੇ ਜ਼ਿਆ ਸਰਕਾਰ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਲੋਲੇ ਪੇਪੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ) ਤੇ ਕੁਝ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਮੰਨ ਵੀ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਡਾ ਦੀਆਂ ਪੰਡਾਂ ਪੌਂਡ ਕਿਸੇ ਠੀਕ ਥਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੁਜੇ। ਕੀ ਉਥੇ ਵੀ ਕੋਈ ਚਕਰ ਹੈ ਐਸਾ।

— ਦੇਖ ਜੀ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਛੁਪੇ ਜਾਂ ਕਲੀਅਰ ਰੁਸਤਮਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਸਾ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਉਹ ਇੰਡੀਆ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰ ਵਗੋਗਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪੁਜ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਫੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਕਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਿਟਿਡ ਬੰਦੇ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਡਾਇਰੈਕਟ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਪੈਸਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਉਥੇ ਕਾਫੀ ਮਾਇਆ ਪਹੁੰਚਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

? ਤੁਹਾਡੇ ਉਥੇ ਪਰੇ ਇੰਡੀਆ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

— ਪਰੇ ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਪਰੇ ਗੋਰਮਿਟ ਕੋਈ ਸੀਰੀਅਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਜਨੂੰਨੀ ਚੱਕਰ ਨੇ। ਉਥੇ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਾਵਨਿਜ਼ਮ ਭਾਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਉਹ ਵੀ ਕੋਈ ਐਕਟਿਵ ਨਹੀਂ।

? ਤੁਹਾਡੀ ਜੋ ਐਂਟੀ-47 ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਹੈ ਇਹਦਾ ਕੀ ਰੋਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਗੋਰਮਿਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਝਗੜੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਸਟੇਟ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤਣ ਪੱਤਣ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਧਾਰਮਕ ਫਸਾਦ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਭੁੱਖ ਮਰੀ ਹੈ।

ਇਸਰਾਈਲ ਦਾ ਕੇਸ ਲੈ ਲਓ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹੀ ਬਣਿਆ। ਪਰ ਵਲਸਤਾਨੀ ਘੋਲਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਇਹ ਵਾਸ਼ਿਸ਼ਟ ਹੋ ਨਿਬੜੇ ਹਨ। ਈਰਾਨ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੈ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਸਟੇਟ ਬਣੇ ਕਿਉਂਕਿ 1947 ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਸੋਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਗੱਲ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋ ਫੀਸਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

? ਇਕ ਗੱਲ ਕੁਝ ਘਪਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਟੇਂਡ ਪਰੇ ਇੰਡੀਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

— ਹਾਂ, ਪਰੇ ਇੰਡੀਆ ਹੈ। ਪਰੇ ਗੋਰਮਿਟ ਹੋਣਾ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਰੇ ਇੰਡੀਆ ਹਾਂ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਪਰੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ।

? ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਪੈਚਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਦੱਸੋ ਇਸ ਬਾਰੇ।

— ਹਾਂ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਹਿਤ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਯਾਨੀ ਧਾਰਮਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੁਝ ਅਕਲ ਵਾਲਾ ਲਿਟਰੇਚਰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸਿਰ ਫਿਰਿਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਭੜਕੇ ਸਿਰਫਿਰਿਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਸੀਂ ਤੇ 15-20 ਜਾਣੇ ਸਾਂ। ਪਰ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਗੋਰੀ ਵਸੋਂ ਸੀ ਉਹਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਹੰਜੂਮ ਥੋੜੇ ਜਿੰਨੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਪੈ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਡੀਫੈਂਸ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਵੀ ਚਲਾਈ। ਕੇਸ ਚਲਿਆ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਕਲਿਆ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਸਾਡਾ ਸਾਹਿਤ ਸੀ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਫਸਾਦਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿਓ। ਇਹ ਕੋਈ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸੀ। ਬਸ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਐਥੇ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਏਜੰਟ ਸੀ।

? ਐਂਟੀ-47 ਦੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਰਗਰਮੀ।

— ਕਾਫੀ ਹੋਈਆਂ। ਪਾਸ ਵੀ ਕੁਝ ਇਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਇਹ ਪਾਸ ਦੇ ਕਤਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀਆਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਮਝਦੇ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਧਮਕਾ ਦੇਣਗੇ ਜਾਂ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾ ਦੇਣਗੇ। ਪਾਸ ਦੇ ਕਤਲ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਤਕੜਾ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਨਾਹਰੇ ਲਾਏ ਤੇ ਪਾਸ ਦੇ ਕਤਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਤਕੜਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਰਗਰੇਸਿਵ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰੇਸਿਵ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਬਾਕੀ ਬਾਈਂ ਹੁੰਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਘੋਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

? ਪਾਸ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿਛੇ ਕੀ ਮਕਸਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

— ਉਹਦੇ ਕਈ ਮਕਸਦ ਨੇ। ਇਕ ਤੇ ਉਹ ਨਕਸਲਾਈਟ ਮੁਵਮੈਂਟ ਦੇ ਸਿਬਲ ਸਨ ਜਿਸ ਮੁਵਮੈਂਟ 'ਚ ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਵੀ ਰਹੇ ਨੇ। ਨਕਸਲਾਈਟਾਂ ਵਲੋਂ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਜੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਪਾਸ ਨੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਆ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਅਪ੍ਰਜੀਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਉਹਨੂੰ ਐਂਟੀ-47 ਨੇ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਦੇ ਤੇ ਉਥੇ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਐਸੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜੋ ਪੇਪਰ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਮਬੰਦੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਾਸ ਦਾ ਕਤਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਬਾਹਰ ਹੋ ਰਹੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਬਾਹਰੋਂ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਰੋਧਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ ਤੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਬਾਹਰ ਵੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਾਉਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ।

? ਤਿੰਨੋਂ ਚਾਰੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਕਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਲਗਦੀਆਂ ਕਿ ਨਹੀਂ।

— ਸਾਡੀ ਇਤਲਾਹ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹੇਠਲਾ ਕੋਡਰ ਮਿਲਕੇ ਚਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਮਸਲਾ ਰੋਲੇ ਵਾਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੋਬਲਮ ਪਿਛੇ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਏਗੀ ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਮਿਹਰਬਾਨੀਆਂ ਸਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਦਰਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਗੱਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਰਾਜੀਵ ਦਾ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਾਵਨਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਵਨਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਬੰਦੀ ਫਿਰਕੂ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕੇ ਜਿਵੇਂ ਇੰਦਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸੂਤ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲਤਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਰੀਏਟ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿ ਉਹ ਬਿਲਡ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣ ਮਸਲਨ ਭੂਟੇ ਮੁਕਾਬਲੇ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਵੀ ਭੂਟੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਉਡਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦ ਪਿਛਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਾਉਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਉਹ ਸ਼ਹੀਦ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਸਾਡੇ ਉਥੇ ਜਬਰ ਤੇ ਫਿਰਕੂਪ੍ਰੀਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਫਰੰਟ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਸਟੇਟ ਟੈਰਰਿਜ਼ਮ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਟੈਰਰਿਜ਼ਮ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡਦਾ ਹੈ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਮਿਲਟਰੀ ਤੋਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਕਹਾਣੀ।

? ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਨਕਸਲਾਈਟਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਗਰੁੱਪ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ।

Bhambra Construction Co. Ltd.

— ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਵਾਵਾਂ —

— ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ —

ਨੀਂਹਾਂ, ਫਰੇਮਿੰਗ, ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ, ਘਰਾਂ 'ਚ ਵਧਾਰਾ ਕਰਨਾ, ਕਸਟਮ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਕੰਮ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਤੇ ਫਰੀ ਐਸਟੀਮੇਟ

ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਅਮਰੀਕ 859-3617

— SPECIALIZING IN —

Foundations, Framing, Finishing, Housing Additions,

Also Specializing in CUSTOM HOMES

GUARANTEED WORK & FREE ESTIMATES

call:

AMRIK 859-3617

— ਨਹੀਂ, ਐਸੀ ਕੋਈ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਗਰੁੱਪ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਵੰਬਰ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨੇ ਜਗਤ ਨਾਰਾਇਣ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਉਹ ਨਕਸਲਾਈਆਂ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਹੇਠਲੇ ਲੈਵਲ ਦਾ ਹਮਦਰਦ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਨਿੱਕੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇਕਾ ਦੁੱਕਾ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਜਾਂ ਮੀਡੀਏ ਵਾਲੇ ਚੱਕ ਲੈਂਦੇ ਨੇ। ਸਥਾਪਤ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਠੀਕ ਹੈ।

? ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲਹਿਰ 'ਚ ਕੁਝ ਨਕਸਲਾਈਟ ਆ ਘੁਸ਼ੜੇ ਨੇ। ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ 'ਚ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਸੀ। ਪੈਰਾਮ ਜਿਹੇ ਪਰਚਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਰੋਲ ਹੈ।

— ਉਹ ਵੀ ਡਾਇਰੈਕਟ ਫਿਰਕੂ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੁਰਬੀ ਸੁਲਤਾਨੀਟ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਓਬਜੈਕਟਿਵਲੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤ ਰਹੀ ਹੈ।

? ਇਹਦਾ ਅਸਲ ਵਾਇਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

— ਹਾਂ, ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖ਼ੋਲ ਨਹੀਂ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸਾਡੀ ਮੁੱਖ ਲਹਿਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਤਰਧਾਰੀ ਹੋ ਗਏ ਨੇ।

? ਸੀ ਪੀ ਐਮ ਤੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦਾ ਰੋਲ ਕਿੰਨਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

— ਕਾਂਡਰ ਦੇ ਬੰਦੇ ਠੀਕ ਨੇ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਹੈ। ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਣੀ ਵੀ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਖਿਲਾਫ ਕਮਿਊਨਲ ਇਕੱਠਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ। ਟਰਬਿਊਨ 'ਚ ਫੋਟੋਆਂ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਬਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੁਧ ਭਲਾ ਕਿਵੇਂ ਲੜਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਆਈਸੋਲੇਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਨੰਗਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਕਾਂਡਰ ਠੀਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ

ਕੋਈ ਸੁਰਤ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ।

? ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣੇਗਾ।

— ਇਹ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਮ ਦੀ ਏਨੀ ਚਰਚਾ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਮੁਰਖ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਆਸਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਬਣ ਸਕੇਗਾ। There is no such thing. It is a fool's dream. It will never happen.

? ਇਥੇ ਵੁਲਿਚ 'ਚ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਟੱਕਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ।

— ਰੁਝਾਨ ਤੇ ਦਰੁਸਤ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ ਐਸੀ ਕੁਝ। ਪਰ ਭਾਰਤ 'ਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਗਰੁੱਪ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੀਰੀਅਸ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾ ਉਥੇ ਦਾ ਕਾਂਡਰ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਸੀਰੀਅਸ ਹਾਂ। ਪਰ ਟੁਰੇਗੀ ਜ਼ਰੂਰ ਏਧਰ ਨੂੰ ਗੱਲ।

? ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਰੈਡ ਬਰੀਗੇਡ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕੋਈ 40 ਬੰਦੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਮਾਰੇ ਨੇ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

— ਉਹ ਕਾਊਂਟਰ ਟਰੋਡ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸਿਵ ਫੋਰਸਾਂ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਤੇ ਕੁਝ ਬੰਦੇ ਨੇ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਤੀ ਕਤਲਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ਇਹ ਨੰਬਰ 10 ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੇ। ਲੋਂਗ ਰਨ 'ਚ ਇਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਲਈ ਘੱਟ ਪਰ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸਿਵ ਫੋਰਸਾਂ ਲਈ ਵੱਧ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਕਨਸਟਰਕਟਿਵ ਨਹੀਂ। ਬਦਲੇ ਦੇ ਕਤਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਪਿੰਡਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਗਏ ਕਤਲ ਕਰਨ ਆਏ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਨਜਿਠਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣ ਤਾਂ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਨੈਗੇਟਿਵ ਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

? ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀ ਚੀਨੀ ਰਫਲਾਂ ਲਈ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਧਾਰਣ ਲੋਕ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦੇ ਨੇ।

— ਹਥਿਆਰ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਣ। ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਪਾਸ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਠਹਿਰ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਵੜ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਗੇ ਇਹ ਜੇ ਲੋਕ ਵਿਜੀਲੈਂਟ ਹੋਣ। ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਲੋਕ ਬੜੇ ਵਿਜੀਲੈਂਟ ਨੇ। ਉਹ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਖਬਰ ਰਖਦੇ ਨੇ। ਕੱਲੀਆਂ ਰਫਲਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਰੀਏ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

? ਪਾਸ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਤੁਹਾਡਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਨਾਤਾ ਸੀ।

— ਕਾਲਜ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ 68-69 'ਚ ਪਾਸ ਹੋਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚੰਦਨ ਹੋਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਜੋ ਪਰੋਗਰੈਸਿਵ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਂ ਬੜਾ ਜਾਣਦੇ ਸਾਂ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਤਾਂ ਬਾਅਦ 'ਚ ਬਣੀ। ਕਾਫੀ ਲੋਟ।

? ਨੌਰਥ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਵਾਸ਼ਿੰਦੇ ਸੁਣੇ ਤਾਂ ਬੜੇ ਦਲੇਰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਪਰ ਇਹ ਕੋਰਲਾ ਬੰਗਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਜਿੰਨੇ ਪਰੋਗਰੈਸਿਵ ਹੁਣ ਦੇ ਵਕਤਾਂ 'ਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ।

— ਦਰਅਸਲ ਸਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਇਹ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੜੇ ਦਲੇਰ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਯੇਹ ਵੇਹ ਪਰ ਇਹ ਕੋਈ ਹਰ ਥਾਈਂ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹਰ ਥਾਈਂ ਲੋਕ

LM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KL

■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■ ■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■ ■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■

GABA TRAVELS (1982) LTD.
(6612 MAIN ST., VANCOUVER, B.C. V5X 3H2)
ਤੁਹਾਡੀ ਸਹੂਲਤ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਵੀ ਦਫਤਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। **Tel. (604) 324-3336**

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਟਰੈਵਲ
ਨਿਊ ਸੈਂਟੀ ਨਗਰ, ਮੋਗਾ,
ਫੋਨ 2161, 35 32




AUTHORIZED AGENTS FOR AIR INDIA
AND NOW WE ARE AUTHORISED
K.L.M.
(ROYAL DUTCH AIRLINES)
SPECIAL FARE TO: Delhi, Karachi, Colombo, Singapore, London, Amsterdam
ਦਿੱਲੀ, ਕਰਾਚੀ, ਕੋਲੰਬੋ, ਸਿੰਘਪੁਰ, ਲੰਡਨ ਤੇ Amsterdam ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਿਰਾਏ
ASSOCIATED OFFICES IN INDIA:
GABA TRAVELS (Opposit Friends Theatre) **GABA TRAVELS** V.P.O. NURMAHAL **GABA TRAVELS** NEW DELHI
JALLANDHAR CITY TEL. 74597 JALLANDHAR TEL. 49

LM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM



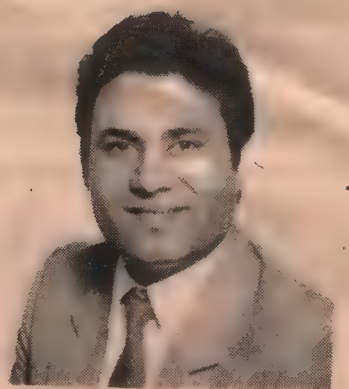
NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY
2030-1055 W. Georgia Street.
Vancouver, B.C. V6E 3P3

LIFE ■ HEALTH ■ GROUP ■
DISABILITY INSURANCE

ਬੀਮਾ ਲੋੜਾਂ ਹਰ ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਮਾਸਕ ਆਮਦਨ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਬੀਮੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਗੀਟਾਇਰ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਕਿੰਨੀ ਆਮਦਨ ਮੰਗਦੇ
ਹੋ,

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਵਾਜਬ ਹੈ ?

Off: 685-7364 Bhupinder Dhaliwal Res: 589-1559



Bhupinder Dhaliwal

Via Rail Tickets
Now issued here

to U.S.A and CANADA

ਹੁਣੇ ਬੁੱਕ ਕਰਾਓ

ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ, ਇੰਗਲਿਸ਼
ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

Travel to India,
Europe &

ONE WAY FARE IS ALSO AVAILABLE TO TORONTO ONLY
BOOK EARLY TO AVOID DISAPPOINTMENT

For booking conditions please call:

Fourways Travel Limited

9341 - 120 St., (Scott Rd.) Delta, B.C.

Ph. (604) 584-1411

Anywhere in the world.



ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਨਕੂਵਰ
ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ — ਅਸੀਂ ਇਥੋਂ ਹੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਪਾਰਕ ਐਵੇਨੀਊ ਗੁਰ- ਦੁਆਰੇ 'ਚ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ

ਦੋ ਦਿਨ ਮਗਰੋਂ ਗੋਲਕ 'ਚੋਂ ਮਾਇਆ ਗੁੰਮ : ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ ਚੋਰੀ

ਸਾਊਥਾਲ — ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਕਈ ਸਬ-ਭੇਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਾਰਕ ਐਵੇਨੀਊ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕਥਿਤ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜਲਾਵਤਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ। ਹੋਵਲਾਕ ਰੋਡ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ।

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਇਕ ਲੱਖ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਪੈਂਡ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਇਹ ਮਾਇਆ ਅਜੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੀ

ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਆਏਗਾ ਫਿਰ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਅਗੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਕਰਕੇ ਮਾਇਆ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਐਥੋਂ ਤੱਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਪਰਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕਿੰਤੂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਮਾਇਆ ਦਾ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਥੇ ਗਈ।

ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦਾ ਸਤਿਆਨਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪੂਰੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਤੇ ਗੋਲਕ ਭੇਜ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਾ ਕੀਹਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਜੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਧਿਰਾਂ ਜ਼ੋਰ ਅਜਮਾਈ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਿਸੇ ਦਾ ਖੁਲ ਕੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ। ਵੈਸੇ ਪੁਲਿਸ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਵੀ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਆਏ ਸਨ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗਰੁੱਪ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਾ. ਚੌਹਾਨ ਤੇ ਮਿ. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੈਲੇ (ਟਰਸਟੀ) ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਸਵਾਗਤ ਹੋਇਆ ਇਸਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ।

ਦਰਸ਼ਨ ਦਾਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰਾਜਿੰਦਰ ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ

ਲੰਡਨ — ਨਾਨਕ ਧਾਰਮਿਕ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾਸ ਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ 37 ਸਾਲਾ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ (ਬਰਨਜ਼ ਐਵੇਨੀਊ ਸਾਊਥਾਲ) ਅਤੇ 25 ਸਾਲਾ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਰੈਕਟਰੀ ਗਾਰਡਨਜ਼ ਬਰਮਿੰਘਮ) ਨੂੰ ਹੁਣ ਲੌਂਬੋਰ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਓਲਡ ਬੇਲੀ ਵਿਚ ਮੁਕਦਮਾ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮਾਨਤਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਜਾਦ ਰਹੇ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾਸ ਤੇ ਦੋ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸਤਰਾਸੇ ਦੇ ਵਕੀਲ ਡੇਵਿਡ ਕੈਲਰੇਟ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਤਲ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ ਵਿਚ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣਗੇ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਡੈਰਮਸ਼ਾਇਰ ਵੇਲਜ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਦਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬਰਮਿੰਘਮ ਦੇ 44 ਸਾਲਾ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੇਸਲੋਂ ਦੇ 41 ਸਾਲਾ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪਨੇਸਰ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾਸ ਹਰ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। 11 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਇਕ ਬੰਦੂਕ ਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਭੁਰਾ ਭਲਾ ਬੋਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਬੁਕਲ ਵਿਚੋਂ ਬੰਦੂਕ ਕੱਢ ਕੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਵੀ ਸਟੇਜ ਉਤੇ ਜਾ ਚੜਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪਿਸਤੌਲ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਮਾਰੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾਸ ਦੇ ਬਰਧਾਲੂ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ, ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤੇ ਉਠ ਦੌੜੇ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਉਤੇ ਵੀ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ 12 ਵਾਰ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਹੁਣ ਓਲਡ ਬੇਲੀ ਵਿਚ ਚਲੇਗਾ।

ਜ਼ਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਚਲਾਏਗੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ।

ਉਹਨਾਂ ਦੱਸ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਉਤੇ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਸ ਐਸ ਮਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਹੰਦੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹਿਜਰਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਬੜੇ ਖਤਰਨਾਕ ਨਿਕਲਣਗੇ।

ਸਰਵਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖਾਸ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ — ਬਲਦੇਵ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹਲ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵੱਲੋਂ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਥੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਅਗੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਬਲਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਘਾਵਕਾਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਵਿਰੁਧ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਹਨਾਂ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਜਿਹੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ੀ ਜਾਂ ਜਿਹੇ ਜਿਹੇ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਾਂ ਜਿਹੇ ਜਿਹੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਦਲੇਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੋਟੀਵੇਟਿਡ ਕਾਸਤਾਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਲੈ ਲਓ ਇਹ ਲੜ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਰਹੇ ਸਨ ਬਹਾਦਰੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸਾਡੇ 'ਚ ਐਵੇਂ ਫਜ਼ੂਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੋਰਲਾ ਤੇ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ।

? ਪਾਸ ਦੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ਹੈ।

— ਇਹ ਬੜੀ ਦੁਖਦਾਈ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹਦੇ 'ਚ ਬੜਾ ਪੋਟੈਂਸ਼ੀਅਲ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਧਾਰਮਕ ਜਨੂੰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਲਮ ਨਾਲ ਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਘਾਟਾ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਡਰੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਬੈਲਟਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।

? ਸਾਡੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋਗੇ।

— ਹਾਂ, ਜ਼ਰੂਰ। ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਐਂਟੀ-47 ਬੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿਓ। 'ਲਲਕਾਰ' ਦਾ ਰੋਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਰੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤਾਂ 'ਚ ਵਧੀਆ ਹੈ। 'ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਪਣ' ਚੰਗੀ ਵਾਈਟ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੜੇ ਰੂਪ 'ਚ ਕੰਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬਾਰ ਬੈਠਿਆਂ ਵਲੋਂ।

To protect your family, your mortgage, or to ensure your childrens' education, for an RRSP or an annuity, contact:

AVTAR S. RANDHAWA

B.A., B.T.



AVTAR S. RANDHAWA



Metropolitan Insurance Companies

AVTAR S. RANDHAWA

687-5871 (office) or 325-3562 (Residence)

700-1176 W. GEORGIA ST. VANCOUVER.

MORTGAGE MONEY?

High mortgage amounts available on conventional basis
No insurance fees!
Purchasing or re-financing

Bad credit rating?
Turn Down?

NO PROBLEM

Residential, Commercial, Motels & Interim financing.

1st & 2nd Mortgages

1 & 2nd Mortgage up to 85-90%

AFRO-CANADIAN MORTGAGE LTD.

8 YEARS EXPERIENCE
SHERALI VELJI

Ph. 433-6391

Monday to Friday 9.30 to 5.30 Ste. 300-3665 Kingsway Vancouver, B.C.
Saturday 11-4 Res: 433-7975

● ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ●

- ਘਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ - ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਰੇਟ
- ਲਾਈਫ ਤੇ ਸਿਕਨੈਸ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਵਿਜ਼ਟਰ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਬਿਜਨੈਸ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਤੇ ਆਟੋ

ਪੀ. ਨਰਵਾਲ ਐਂਡ ਕੰ:

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ
ਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ

- ਬੱਚੇ ਦਾ ਅਡਾਪਟ (ਗੋਦ ਲੈਣਾ)
- ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਸਲਾਹ
- ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਕਰਨੀ
- ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਜਾਂ ਪੈਰਵਾਈ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ

ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

ਬੀ. ਏ. (ਪੰਜਾਬ) ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਹਰਿਆਣਾ)
ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਤੇ ਓਥ ਕਮਿਸ਼ਨਰ
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

- ਘਰ ਵੇਚਣ ਤੇ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਮੰਡਰੀਏ ਸੰਬੰਧੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਲੀਜ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਾਉਣੇ
- ਹਲਫੀਆ ਫਿਆਨ ਲੈਣੇ
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਵੋਟ ਅਟੈਸਟ ਕਰਨੀਆਂ
- ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕਨਟਰੈਕਟ ਬਣਾਉਣੇ
- ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਵਸੀਅਤ ਆਦਿ



ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ

Off. & Res.

325-4744

6415 MAIN ST. (at 48th Ave.) VANCOUVER, B.C.

Open : Monday to Friday (9 a.m. to 5 p.m.)

Saturday : 10 a.m. to 3 p.m.

325-4744

ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿ- ਸਤਾਨ ਨੂੰ 79 ਕਰੋੜ 70 ਲੱਖ ਡਾਲਰ

33 ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥਾਂ ਡਾਲਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ

ਨਿਊਯਾਰਕ — ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 79 ਕਰੋੜ 70 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਗੈਰਾਨਤੀ ਤੋੜ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਵਲ 13 ਕਰੋੜ 80 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੈਰਾਨਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨਪੁਰਤਲੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਚ 25 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਲੀ ਸਾਲ ਵਿਚ 33 ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ 15 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਅਮਰੀਕਨ ਕਾਂਗਰਸ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਫੌਜੀ ਮੱਦਦ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਲੀ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਾਇਤਾ ਇਸਰਾਈਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ 3 ਅਰਬ 60 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਨੂੰ 3 ਅਰਬ 30 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਨੂੰ 2 ਅਰਬ 70 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਮਿਲਣਗੇ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੂੰ 22 ਕਰੋੜ 60 ਲੱਖ ਡਾਲਰ। ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਨੂੰ 95 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ, ਬਹਿਰੀਨ ਨੂੰ 20 ਕਰੋੜ 50 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ 20 ਲੱਖ ਡਾਲਰ, ਜਾਪਾਨ ਨੂੰ 69 ਕਰੋੜ 50 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੇ ਜਿਗਾਪੁਰ ਨੂੰ ਇਕ ਕਰੋੜ 70 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਨਕੋਦਰ 'ਚ ਲੁੱਟਾਂ, ਖੋਹਾਂ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ-ਰਾਜੀਵ ਮਿਲਣੀ 'ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ

ਨਕੋਦਰ — ਨਕੋਦਰ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧੀ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿਚ ਕਤਲਾਂ, ਅਸਲਾ ਖੋਹਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੁੱਟਮਾਰ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਣਾ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਾਦਕਪੁਰ ਵਿਖੇ ਚਾਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਸਕੂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਆਏ ਦੌੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ 14 ਸਾਲਾ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨੌਕ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੌਲੀ ਪਾਇਆਂ ਸਾਰਾ ਅਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਹਮਲਾਵਰ 35 ਬੈਰ ਦੀ ਬੰਦੂਕ, 32 ਬੈਰ ਦਾ ਗੋਵਾਲਵਰ ਸਮੇਤ 25-25 ਕਾਰਤੂਸ ਲੈ ਗਏ। ਇਕ ਸਕੂਟਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤੜਕਸਾਰ ਨਹਿਰ ਦੇ ਲਾਗੇ ਪਿਆ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਕਿ ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਵਾਰਦਾਤ ਕਰਨ ਆਏ ਸਨ ਉਹ ਹੀ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ।

ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ ਨਕੋਦਰ ਬਾਣੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪੰਡੋਰੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ। ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਤਲਾਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਖੋਹੀ ਹੋਈ ਜੀਪ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਬਾਣੇ ਦੇ ਏਰੀਏ 'ਚ ਬਾਅਦ 'ਚ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਜੀਪ ਦੀ ਖੋਹ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਕੋਦਰ ਬਾਣੇ 'ਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਤੀਸਰੀ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਾਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਅੱਡਾ ਟੁੱਟ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਕ ਸਕੂਟਰ ਨੰਬਰ ਪੀ ਸੀ ਜੇ 9678 ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲਾਵਾਰਸ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਸ ਸਕੂਟਰ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਤੇ ਖੋਹ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਇਸ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਨਕੋਦਰ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਕੁਝ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਕੋਦਰ ਦੀ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ 'ਚ ਕੁਝ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਜੀਪ 'ਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਦੂਰ ਪੜ੍ਹੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਡਰਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਚੌਕੀਦਾਰ ਨੇ ਜੀਪ ਸਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇਣ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੰਡੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਵਾਇਰਿੰਗ 'ਚ ਇਸ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਦਾ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ

ਬਲੀ ਪਠਾਣਾ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲ.) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨਲੀਨੀ ਨੇ ਕਿੱਤੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੂੰ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਦਸਦੇ ਹੋਏ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਭਰੋਸੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਨਲੀਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਥ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਸਕੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਨਾਲ ਦਲ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਅੰਬਾਲਾ ਛਾਉਣੀ — ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੀਰੀ ਤੇ ਪੀਰੀ ਮਿਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੇਥੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 124/ਏ 153 ਦੇ ਅਤੇ 505 ਹੇਠ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਬੀਬੁਲ ਗੀਮਾਤ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਦਸੰਬਰ 1987 ਅੰਕ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅੰਕ ਵਿਚ ਸਮਾਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕਸੂਰ ਲੇਖ ਛਪੇ ਸਨ।

ਅਨਿਲ ਭੱਲਾ ਲੜਦਾ ਹੋਇਆ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ।

■ BUYING

■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation

Bus. 736-3831 or Res. 434-8548 Pager - 687-1985 #2229

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6



Malkit Dhami,
M.A. (Eco.)

Member of Prestigious M.L.S.
Medallion Club For 83-84 85-86

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੰਟਰੀ ਪਬਲਿਕ (ਬੀ. ਏ. ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਨੰਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:—
- ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਗੇਜ਼ ਲੈਣ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨੀ
 - ਆਇ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
 - ਵਸੀਅਤ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਡੀਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਭਾਰੋਂ ਆਏ ਗਿਣਤੋਦਾਰਾਂ ਲਈ "ਰਾਬਦਾਰੀ"
 - ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

Off. 324-6727

Res. 324-4160

ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਠਹਿਰਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ
ਸਹਾਇਤਾ



ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Ph.D.)
(ਸਾਬਕਾ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

#201 - 2001 East 36th Ave. [at victoria]
Vancouver, B.C. V5P 1C9

FIVE RIVERS FISH 'N CHIPS

ਫਰੀ ਡਲਿਵਰੀ — 20 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਰਡਰ ਨਾਲ ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਫਿਸ਼ ਐਂਡ ਚਿਪਸ

6591 Fraser St. (at 50th & Fraser) Vancouver, B.C. V5X 3T4

Ph. 327-7455

ਇੰਡੀਅਨ ਸਟਾਇਲ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਮੁਰਗੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਫਿਸ਼ ਐਂਡ ਚਿਪਸ 'ਤੇ ਆਓ

ਮੁਰਗਾ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ
Spicy (Masala) Chicken
\$4.45 lb.

ਸੀਨਾ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ ਮੁਰਗੇ ਦਾ
Only Breasts (Spicy)

ਮਸਾਲੇ ਵਾਲੀ ਮੱਛੀ ਦੇ ਪਕੌੜੇ
Spicy (Masala) Fish

ਅਸੀਂ ਫੋਲੇ ਤਟੂਰੇ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਮੱਛੀ ਵਾਲੇ ਸਮੇਸੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ
ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਖਾਸ ਹਨ

\$6.95 lb.

ਭਾਰਤੀ ਮਠਿਆਈਆਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

\$5.95 lb.

ਠੰਡੀ ਬੀਅਰ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮੀਟ ਦਾ ਆਚਾਰ ਇਥੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਟਾਇਲ ਦੀ ਮੱਛੀ, ਫਰਾਈਡ ਚਿਕਨ ਅਤੇ ਸੀ ਫੂਡ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ
ਤੁਸੀਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਵੀ ਆਰਡਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਿਸਕਾਉਂਟ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ

ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਕੌਮ ਹਾਲ ਵਿਚ ਮਨਾਈ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੜ੍ਹਕੇ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਜੈਪਨੀਜ਼ ਰੀਡਰਸ ਕਮੇਟੀ, ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ, ਐਂਟੀ ਅਪਾਰਥਾਈਡ ਨੈੱਟ ਵਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸਲ ਵਿਰੋਧੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਦੀ ਪਹੇਲੀ ਵਾਰੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕ ਅਤੇ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਸਦੀ ਤਾਈਂਦ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀਅ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਨਸਲਵਾਦ ਅਜੇ ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਹੈ। ਡੱਗ ਕਾਲਿਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਖੁਲਮ ਖੁਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਰੰਗਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਡੱਗ ਕਾਲਿਨ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਸਦੀ ਕਰੜੀ ਅਲੋਚਨਾ ਤੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ 'ਕਮੇਟੀ ਆਨ ਹੇਟ ਲਿਟਰੇਚਰ' ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਮੱਦਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੂੰ 521-2749 ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਨ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ।

ਬੀ ਸੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਨੇ ਜੋ ਫੰਡ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਕਿ ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਤੇ ਮਿਸਟਰ ਹੇਟ ਰੋਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਰ, ਜਿਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਬੁਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਸਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਿਸਟਰ ਹੇਟ ਨੇ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਜੋ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਜਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਸ ਸੀ ਓਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ, ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਜੋ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਡੈਲਟਾ-ਸਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ — \$225.00

ਸਨਸੈਟ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਸੀਨੀਅਰਜ਼ — \$251.00

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਰਤਨ ਦੇ ਘਰ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਮੇਂ — \$276.00

ਦਰਸ਼ਨ ਕਾਹਲੋਂ ਦੇ ਘਰ ਅਖੰਡਪਾਠ ਦੇ ਸਮੇਂ — \$485.00

ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ — \$117.00

ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ, ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ \$1200.00

ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਚੁਣੀ ਗਈ

ਪ੍ਰਧਾਨ — ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ

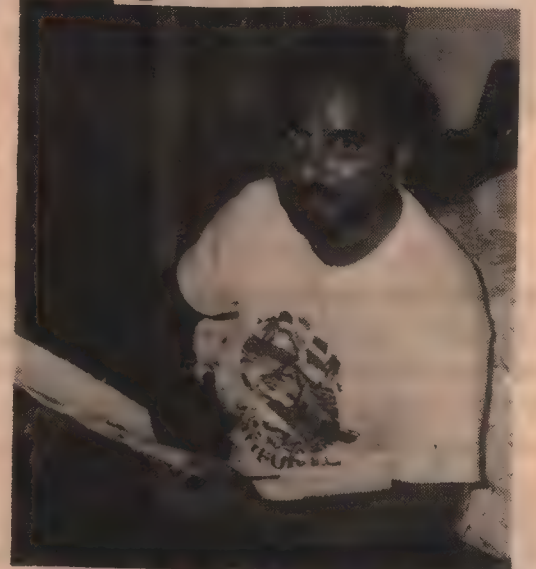
ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ — ਕੈਥੀ ਹਿੱਲ

ਸਕੱਤਰ — ਮੇਸਨ ਹੈਰਿਸ

ਖਜ਼ਾਨਚੀ — ਐਡ ਸਵੈਟਸਲਾਫ

ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ — ਜਾਸਮੇਨ ਜੀਵਾਨੀ, ਲਿੰਡਾ ਮਾਰਨੇਟ, ਨਰਿੰਦਰ ਪੰਨੂ, ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਰੰਧਾਵਾ, ਕੈਲਵਿਨ ਵਾਇਡਾ, ਕਰੁਨਾ ਅਗਰਵਾਲ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਲੋਂ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ



ਵੈਨਕੂਵਰ — 16 ਅਪ੍ਰੈਲ 88 ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਪਹਿਰ ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵਿਛੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਹਿੰਦਰ ਸੂਮਲ ਨੇ ਜੈਮਲ ਪੱਦਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇਕਬਾਲ ਸੂਮਲ ਨੇ ਜੈਮਲ ਪੱਦਾ ਦਾ ਗੀਤ ਗਾਇਆ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਮੰਗਦੀ ਵੇ ਨਿੱਤ ਤੇਰੀ ਤੋਰ 'ਚ ਰਵਾਨੀ

ਸਦਾ ਜੁਝਦੀ ਰਹੇ ਵੇ ਤੇਰੀ ਅਮਰ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ

ਜੈਮਲ ਪੱਦਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਗੀਤ ਦਾ ਭਾਵ ਹੋਰ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਜਿਊਣ ਜੋਗੇ ਆਖਕਾਂ ਨੂੰ ਮਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਨੇ ਪਾਸ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਉਸਦੀਆਂ ਮਿਲਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਨ ਪਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੇ।

ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪਾਸ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਵਰਗੇ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪਾਸ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਮ 'ਅਸੀਂ ਮਿਲਾਂਗੇ ਸਾਥੀ' ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚਲੇ ਨਵੇਂ ਮੁਹਾਵਰੇ ਤੇ ਬਿਬਾਢੀ ਜਦੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਏ। ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪੱਛਮੀ ਮਨ ਨੂੰ ਵੀ ਬੜੀ ਖਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਨਾਲ ਦਿਤੇ ਨੋਟ ਵਿਚ ਦੋ ਸ਼ਬਦ 'ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ' (Revolutionary Poet) ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਾਸ ਨੂੰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਨਾ ਦਿੱਤੀ।

ਸਾਧੂ ਨੇ ਪਾਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ 'ਲੋਹ ਕਥਾ' ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 'ਉਡਦੇ ਬਾਜ਼ਾਂ ਮਗਰ' ਅਤੇ 'ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ' ਤੱਕ ਦੇ ਸਫਰ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਵਿ ਮੁਹਾਵਰੇ ਅਤੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਿਆ। ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪਾਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੇ।

ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਰੀ ਨੇ ਪਾਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸ਼੍ਰੀਮਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਪਾਸ ਤੱਕ ਅਪੜ ਗਈ ਹੈ। ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਲੇਖਕ ਵਿਰੁੱਧ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਿੰਸਾਵਾਦੀ ਇਕੋ ਬੈਲੀ ਦੇ ਚੋਟੇ ਵੱਟੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹਨ। ਮੰਗਾ ਬਾਸੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨੇ ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਆਏ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਫਿਲਮੀ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣੇਗਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਲਾਗੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਫਿਲਮੀ ਸ਼ਹਿਰ ਉਸਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ 108 ਏਕੜ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਉੱਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਰਤੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਨਕਲੀ ਭੀਨਾਂ ਪਹਾੜ ਜੰਗਲ ਮੰਦਰ-ਮਸਜਦਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਦਿ ਕਾਇਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੰਤਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੰਬਈ ਉੱਤੇ ਫਿਲਮੀ ਸਨਅਤਾਂ ਦਾ ਜੋ ਭਾਰ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਹਲਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਥੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸੱਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਗਭਗ 700 ਫਿਲਮਾਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਨੰਬਰ ਮਦਰਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਪਰ ਅੱਗੋਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਨਅਤ ਨਾਲ ਪੰਜ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਕਹਾ ਸਕਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋ ਸਕਾਂ। ਜਾਹਿਰਾ ਤੋਰ ਤੇ ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਰੱਬ ਨੂੰ ਇਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਰੱਖਦਾ ਹੈ-ਇਹ ਗੱਲਤ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਨਿਰਲੇਪ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਥਾਦਤ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥਾਦਤ (ਪ੍ਰਾਬਨ) ਬੜੀ ਹੀ ਨਕਮ ਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਰੋਟੀ ਹੈ ਫਲਾਨਕ ਇਉਂ ਕਹਿ ਨਵੇਂ ਚੰਪੜੀ ਹੋਈ ਰੋਟੀ ਹੈ।

“There's No Place Like Home”



ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਵਪਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਰਿਚਰਡ ਸੀ. ਪਰਡੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। 'ਦਾ' ਸਾਦਾ ਵਪਾਰਕ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਰਕ ਯੁਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰਸੋਈ 'ਚ ਚਾਕਲੇਟ ਤੇ ਮਿਠਆਈਆਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਮਿ: ਪਰਡੀ ਛੋਟੇ ਜਹੇ ਢਕੇ ਹੋਏ ਰੇੜ੍ਹੇ 'ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੜਕ, ਗਰੈਨਵਿਲ ਸਟਰੀਟ ਉੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਦਾ।

ਅੱਜ ਪਰਡੀ ਦੀ ਚਾਕਲੇਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬੀ. ਸੀ. ਅਲਬਰਟਾ ਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਚਾਲ੍ਹੀ ਸਟੋਰ ਹਨ। ਸਾਦਾ ਘਰੇਲੂ ਵਪਾਰਕ ਨੁਕਤਾ ਜੋ ਵੱਡੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਤੱਕ ਫੈਲ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਫੀ ਸਦੀ ਵਪਾਰ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ।

ਆਰਥਿਕ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਚ ਘਰ-ਆਧਾਰਿਤ ਵਪਾਰਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਮੱਦਦ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਘਰ-ਆਧਾਰਿਤ

ਵਪਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੱਦਦ

ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ

ਅਜਿਹਾ ਵਪਾਰ ਸ਼ੁਰੂ

ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ

ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ

ਬੀ. ਸੀ. ਦਾ

ਘਰ-ਆਧਾਰਿਤ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਤੁਹਾਡੀ

ਸਹਾਇਤਾ

ਲਈ

ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ

ਘਰ-

ਆਧਾਰਿਤ

ਵਪਾਰ ਸ਼ੁਰੂ

ਕਰਨ ਵਿਚ

ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋ

ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਚਲ ਰਹੇ

ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ

ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ

ਇਸ ਐਡਰੈਸ ਉੱਤੇ ਲਿਖੋ :

B.C. Enterprise Centre,
750 Pacific Blvd. South,
Vancouver, B.C. V6B 5E7.

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਬੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਹੋਰ 660-3900

ਬਾਵਾਂ ਲਈ 1-800-972-2255



Ministry of
Economic Development
Honourable
Grace McCarthy, Minister



B.C.
HOME BASED
BUSINESS

Non-smokers pay less for insurance.



Mohindar Singh
Gill

MOHINDAR SINGH GILL

B. Comm., M.B.A., C.G.A.

Life Underwriter

Ph. Off. 430-0455

Ph. Res. 433-1684

Suite 1206,
4330 Kingsway,
Burnaby, B.C.

SunLife
OF CANADA

Get your life in shape.

ਸਿਖ-ਰਾਜਨੀਤੀ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਵੈਨਕੂਵਰ

ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਜ਼ਹਬ ਜ਼ਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੇਹੁਦਾ ਕਾਰਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜੋ ਪੂਰਬ ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼) ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਝੰਡਾ ਪਕੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹਮ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਅਤਿਆਚਾਰ ਤੇ ਹਨੇਰ ਗਰਦੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ, ਸ਼ਰੀਅਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਰਵਾਇਤ ਮੁਜਬ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਾਲੇ ਕਰਤੱਵ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ

ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੇਮ ਦਿਲ ਹੋਵੇ

ਅੰਤਰ ਕੀ ਮਲੁ ਦਿਲ ਤੇ ਧੋਵੇ

ਮੁਸਲਮਾਣ ਕਹਾਵਣ ਮੁਸਕਲੁ

ਜਾ ਹੋਇ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਣ ਕਹਾਵੇ (141)

ਅੰਜੀਲ (Bible) ਮੁਜਬ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੇ ਤਰਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਰੱਬ ਉਸ ਤੇ ਰਹਿਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜੋ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵੀ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਜੋ ਹੋਰਨਾਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤਸੱਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕੀਤਾ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ

ਆਪਨ ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਹਿ। (280)

ਜੇਸਾ ਕੀਚੇ ਤੇਸੇ ਪਾਈਐ। (1028)

ਜਿਸ ਤਰਾਜ਼ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਦੇ ਹੋ, ਉਸੇ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੋਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ, ਭੈਣਾਂ, ਬੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਨ ਮੰਦੇ ਕਰਮ ਕੀਤੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲੁੱਟੇ ਤੇ ਸਾੜੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਬੇਘਰ ਬਣਾਇਆ, ਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਮਾਰੇ, ਸੁਹਾਗਣਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਰੱਬ ਮੁਆਫ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਖੁਦਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਇਨਸਾਫ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤੇ ਰਹੀਮ ਕੌਣ ਮੰਨੇਗਾ?

ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼) ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਘੋਰ ਅਨਰਥ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ, ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਔਲਾ

ਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਵੱਗ ਰਚੀ ਰਖਿਆ। ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ "ਅੱਲਾ-ਹੁ-ਅਕਬਰ" ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਲਗਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਫੌਜੀ ਮਰਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਜਾਹਦ ਕਹਿ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਬਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦੱਸੇ ਗਏ। ਸਚਮੁਚ ਹੀ

ਲੋਗਨ ਰਾਮ ਖਿਲਾਉਣਾ ਜਾਣਾ (1158)

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਚਸਕਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਕੋ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ, ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਾਂ ਸਿੰਘ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹੋਣ

ਗਰਧਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਸਮ ਸੰਗਿ ਹੋਇ। (267)

ਸਾਪੁ ਕੁੰਚ ਛੱਡੇ ਬਿਧੁ ਨਹੀਂ ਛਾਡੇ। (485)

ਆਪਣਾ ਆਪ ਤੂ ਕਬਹੂ ਨ ਛੱਡਸਿ ਪਿਸਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਿਉਰੇ। (990)

ਕੁੜ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਭਉਕਣਾ ਚੂਕਾ ਧਰਮੁ ਬੀਚਾਰੁ। (1242)

ਇਹ ਉਮੀਦ ਰਖਣੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾ ਜੋ ਗੋਲਕ ਦੀ ਖਿਚ ਕਰਕੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਛਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਦੁਰ-ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਕਲ ਸਿਖਣਗੇ, ਇਕ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ।

ਕੁਤੇ ਚੰਦਨ ਲਾਈਐ ਭਸੇ ਕੁਤੀ ਧਾਤੁ। (143)

ਅੰਤਰਿ ਬਿਖ ਬਾਹਿਰ ਨਿਭਰਾਤੀ ਤਾ ਜਮੁ ਕਰੇ ਖੁਆਗੀ। (1013)

ਬਿਧੁ ਮਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿਚੀਐ ਬਿਧੁ ਕਾ ਫਲੁ ਪਾਇਆ। (1244)

ਜਿਥੇ ਮਾਇਆ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਇਹ ਸਵਾਰਥੀ ਇਲਾਂ ਨੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੀ ਹੋਇਆ।

ਜਿਥੇ ਡਿਠਾ ਮਿਰਤਕੇ ਇੱਲ ਬਹਿਨੀ ਆਇ। (322)

ਇਹ ਧਰਮ, ਕੌਮ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਠੋਕੇਦਾਰ ਤੇ ਰਖਵਾਲੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਰਜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਪਏ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਧਨ ਦੌਲਤ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਜਰੁ ਵੰਡਿ ਦੇਵੈ ਭਾਈ। (417)

ਪੰਥ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰੇਮ, ਪਿਆਰ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਖਿਚੋਤਾਣ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੈ। ਧਰਮ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪੜਦੇ ਵਜੋਂ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੁੰਜੀ ਪਾਪ ਲੋਭ ਕੀ ਕੀਤੁ (153)

ਮਜ਼ਹਬੀ ਵਖਾਵਿਆਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਧਰਮ ਵਿਚ ਜ਼ਿਮੀ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ।

ਸੁਣਿ ਮਨ ਅੰਧੇ ਕੁਤੇ ਕੁੜਿਆਰ

ਬਿਨੁ ਬੋਲੇ ਬੁਝੀਐ ਸਚਿਆਰ (662)

ਫੂਟੀ ਆਖੇ ਕਛੂ ਨ ਸੂਝੇ ਡੂਬਿ ਮੁਏ ਬਿਨੁ ਪਾਨੀ (1124)

ਗੁਰ-ਸਿਖੀ ਖੰਨਿਅਹੁ ਤਿਖੀ ਵਾਲਹੁ ਨਿਕੀ (896)

ਦਾ ਹੁਕਮਰਾਨੀ ਅਤੇ ਚੌਧਰਪੁਣੇ ਨਾਲ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ।

ਜੇ ਕੋ ਵੱਡਾ ਕਹਾਇ ਵਡਾਈ ਖਾਵੇ (1025)

ਸਿਖੀ ਤਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੀ ਤਦ ਹੈ ਜਦੋਂ —

ਸਰਬ ਹੋਣ ਹੋਵੀਜੇ, ਆਪੁ ਮਿਟਾਇ ਮਿਲੀਜੇ (896)

ਗੁਰਸਿਖ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭੁਲਣਹਾਰ, ਅੰਜਾਣ, ਗਰੀਬ, ਨਿਤਾਣਾ, ਨਿਆਸਰਾ ਸਮਝ ਕੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ, ਕਿਰਤਾ ਕਰਦਾ, ਕਰਤੇ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦੀਨੁ ਬਿਸਾਰਿਓ ਰੇ ਦੀਵਾਨੇ ਦੀਨੁ ਬਿਸਾਰਿਓ ਰੇ (1105)

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਅਸਲ ਭਾਵ ਵਿਚ ਮੋਮਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਿਸ ਮਜ਼ਹਬ ਵਿਚ ਹਜ਼ਰਤ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ, ਸ਼ੇਖ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ, ਪੀਰ ਬੁਖ਼ਾਰਾ ਜੀ ਅਤੇ ਅਨੇਕ ਹੋਰ ਸੂਫੀ ਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼ ਹੋਏ ਹੋਣ, ਉਹ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਯਤੀਨਾਂ ਤੇ ਬੰਬ ਸੁਟਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਸਿਆਸਤ ਹੈ, ਦੀਨ ਈਮਾਨ ਨਹੀਂ। ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਦੀਨ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਇਹ ਅਖਾਣ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੀ ਪਨਾਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਖਾਣ ਸੋਫੀ ਸਦੀ ਠੀਕ ਨ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਕਾ ਗਲਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅੱਗੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਮਹਾਂ ਵਾਕ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੜੀ ਸਿੱਧੀ ਸਾਧੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਗੂੰਜਾਇਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਮੇਲ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਬਾਜੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਇਹੀ ਸਿਖੀ ਦਾ ਰਾਹ ਹੈ।

ਰਾਜ ਰੰਗ ਰੂਪ ਸਭਿ ਕੂਰ (888)

ਖਾਨੁ ਮਲੂਕੁ ਕਹਵਓ ਰਾਜਾ

ਅਬੇ ਤਬੇ ਕੁੜੇ ਹੈ ਪਾਜਾ (225)

ਰਾਜੁ ਮਾਲੁ ਜੰਜਾਲੁ ਕਾਜਿ ਨ ਕਿਤੇ ਗਨੁ (398)

ਰਾਜੁ ਜੋਬਨ ਬਿਸਰੇਤ ਹਰਿ ਮਾਇਆ ਮਹਾਦੁਖ ਏਹੁ ਮਹਾਤ ਕਹੇ (683)

ਰਾਜੁ ਮਾਲੁ ਅਨੇਕ ਭੋਗ ਰਸ ਸਗਲ ਤਰਵਰ ਕੀ ਫਾਮ (713)

ਰਾਜ ਮਾਲ ਭੂਠੀ ਸਭ ਮਾਇਆ (1155)

ਮਿਥਿਆ ਰਾਜ ਜੋਬਨ ਅਰੁ ਉਮਰੇ ਮੀਰ ਮਲਕ ਅਰੁ ਖਾਨ (1215)

ਮਿਥਿਆ ਰਾਜ ਜੋਬਨ ਧਨ ਮਾਲ (268)

ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮਜ਼ਹਬ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਗਰਜ, ਅਣਖ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਰਾਜਸੀ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਨੂੰ ਸੰਕੋਚ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮੁਖ ਨਾਮ ਰਸੀਏ, ਉਚੀ ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ ਵਾਲੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਨੋਟ — ਬਰੈਕਟਾਂ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਅੰਕ 1430 ਪੰਨੇ ਵਾਲੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਦੇ ਸਫਿਆਂ ਦੇ ਅੰਕ ਹਨ।

ਏ. ਡੀ. ਬਾਰੀਆ ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ.

ਵਕੀਲ

ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

- ਪਰਸਨਲ ਸੇਵਾ
- ਫੈਮਿਲੀ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਡਾਈਵੋਰਸ
- ਗੇਅਲ ਇਸਟੇਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ

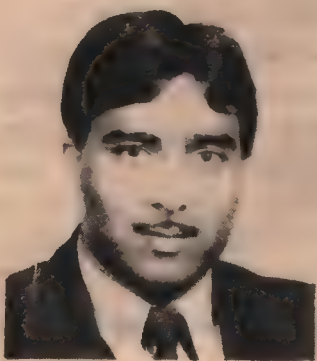
ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ — ਮਸ਼ਵਰਾ ਮੁਫਤ ਦੇਣਗੇ

Arsad Dara Baria LL.B.

Lawyer

Ste. 209-6330 Fraser St., Vancouver, B.C.

Ph. 321-8300



Kuldip S. Jhand

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਕੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ

ਪੇਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਲਈ

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੇਚਾਂ ਆਇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਤੇ

ਖ਼ੁਦਦੇ ਹਾਂ — ਇਕ ਵਾਰ ਦਰਬਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੰਡ

ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

Bus. 526-2781

Res. 524-4137

Pager 687-7711 #7610

SUPER BUYS

325 - 12th St., New Westminster, B.C.

ਲਾਹੌਰ 'ਚ ਦੁੱਲੇ ਭੱਟੀ ਦਾ ਮਕਬਰਾ ਬਣਨ ਲੱਗਾ

ਚਾਰ ਸਦੀਆਂ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਇਕ ਦੁੱਲੇ ਭੱਟੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਬਣਨ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਰੈਮਿਸਜ਼ (ਪਰੀਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ 1986 ਅਧੀਨ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁੱਲੇ ਦਾ ਦੁਕਵਾਂ ਮਕਬਰਾ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਵੇ।

ਮਿਆਣੀ ਸਾਹਿਬ ਕਬਰਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋਏ ਜਲਸੇ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਅਕੈਡਮੀ ਨੇ ਦੁੱਲੇ ਦੀ 399ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁੱਲਾ ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵੇਲੇ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਾਮਰੇਡ ਫਜ਼ਲ ਹੁਸੈਨ ਰਾਹੀਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁੱਲੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਸ਼ਾਇਆਂ ਮਕਬਰਾ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਬੀਬ ਜਾਲਬ ਨੇ ਦੁੱਲੇ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਗਾ ਕੇ ਸੁਣਾਈ।

ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਸਦਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿਰ ਭੱਟੀ ਨੇ ਮਕਬਰਾ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਦਾ ਸੁਚੱਜਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ।

Life &
Accident sickness

LOCATION 1

3268 COAST MERIDIAN RD.,
PORT COQUITLAM, B.C. V3B 3N4

LOCATION 2

Unit 115-8980 - No. 3 Road, RICHMOND, B.C. V6Y 2E8

(ਜੋ ਕਿ ਫਰਾਂਸਿਸ ਸਟਰੀਟ ਤੇ ਨੰਬਰ 3 ਰੋਡ ਦੇ ਕੋਨੇ ਤੇ ਹੈ)

ਸੰਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ

Ph. 272-0700



FOR ALLSTATE LOW RATES PLUS AUTOPLAN FINANCE

— AVAILABLE ON APPROVED CREDIT

ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਕਰਾਉਣ ਲਈ

Santbir Minhas

Res. 271-1248

ICBC, house, tenant, commercial

ਦੂਮਛੇੜੀ ਕੈਪਟਨ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਉਤੇ ਅੱਖਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਮਛੇੜੀ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦਿਆਂ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਦੂਮਛੇੜੀ ਨੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਂ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੀ ਲੈਣ ਗਏ ਸਨ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੋਕ ਮਤਾ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ-ਫਾਸ਼ੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਕਾਲੇ ਬੱਦਲਾਂ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਨੇਰੇ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਕਾਲੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਦਾ ਹਨੇਰਾ ਸੂਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਨੋਂ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨੇਕੀ ਅਤੇ ਬਦੀ ਦੀ ਇਸ ਜੰਗ 'ਚ ਬਦੀ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇਕੀ ਵਿਰੁਧ ਰਲਕੇ ਵਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਐਸ ਵੇਲੇ ਜੋ ਵੀ ਕੋਈ ਚਾਨਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤ (ਪੁਲਸ, ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ ਵਗੈਰਾ) ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ-ਫਾਸ਼ੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਹਰਕਤ 'ਚ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ-ਫਾਸ਼ੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਨੱਕ 'ਚ ਦਮ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਰ, ਇਸ ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੋਬੀ-ਜਮਹੂਰੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਆਪਦੇ

ਜਿਸਮ 'ਤੇ ਝੱਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਨੇਕਾਂ ਕਰਿੰਦਿਆਂ ਨੇ ਜਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਅਮਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਤੱਕ ਵਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਪਿਰਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦੇ ਹੋਏ ਪਿਛੇ

ਜਿਹੇ ਜਮਹੂਰੀ ਲਹਿਰ ਦੀਆਂ ਮੂਹਰਲੀਆਂ ਸਫਾਂ 'ਚੋਂ ਕਾ: ਜੈਮਲ ਪੱਡਾ ਵਿਛੜ ਗਏ ਹਨ। ਕਾ: ਜੈਮਲ ਪੱਡਾ ਅਤੇ ਕਵੀ ਪਾਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਫਿਰਕੂ-ਫਾਸ਼ੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਨੇ ਹੱਤਫ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਮਹੂਰੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਕਾਫਲੇ 'ਚੋਂ ਵਿਛੜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਿਰ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਚ ਯਕੀਨ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨੇਕੀ ਅਤੇ ਬਦੀ ਦੀ ਇਸ ਜੰਗ 'ਚ ਜਿੱਤ ਆਖਰ ਨੇਕੀ ਦੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਵੇਲਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇਕੀ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਸਿਰ ਜੋੜਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਭਾ,
ਵਿਨੀਪੈਗ, ਮੈਨੀਟੋਬਾ।

ਸਰੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਧਮਾਕਾ

ਸਰੀ — ਸਰੀ ਦੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਧੜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਹੈ। ਐਸ. ਐਨ. ਪੀ. ਏ. ਗਰੁੱਪ ਸੈਕਰਡਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ਜਦਕਿ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਐਸ. ਸੀ. ਏ. ਖੜੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਧੜਾ ਐਸ. ਐਮ. ਏ. ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮੰਚ ਹੈ।

ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਦੇ ਮੇਅਰ ਬੋਸ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥੀ ਗੈਰੀ ਰੋਬਿਨਸਨ ਦੇ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਸੈਕਰਡਾਂ ਦੀ ਸਲੇਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਐਲਡਰਮੈਨ ਸਟੇਨ ਮੈਕਿਨਨ, ਮਾਰਵਿਨ ਹੇਟ, ਤੇ ਕੈਰਲ ਕਰ ਨੇ ਸੈਕਰਡਾਂ 'ਚੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਧੜੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੈਕਰਡਾਂ ਦੀ ਸਰੀ ਵਿਚ ਫੱਟੀ ਪੈਂਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਂਝੀ ਸਲੇਟ ਵਿਚ ਹੁਣ ਸੱਤ ਐਲਡਰਮੈਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗੈਰੀ ਵਾਟਕਿਨ, ਬਿਲ ਫੋਮਿਚ, ਜੂਡੀ ਹਿਗਨਬਾਇਮ ਤੇ ਜੈਰੀ ਹੀਉਟ ਹਨ।

ਸੈਕਰਡਾਂ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਐਲਡਰਮੈਨ ਬੋਨੀ ਬਰਿਕ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੈਕਰਡਾਂ ਦਾ ਸਰੀ ਵਿਚ ਝੱਟਾ ਬੈਠਿਆ ਹੈ। ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਰੀ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਭਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਗੀਆਂ।

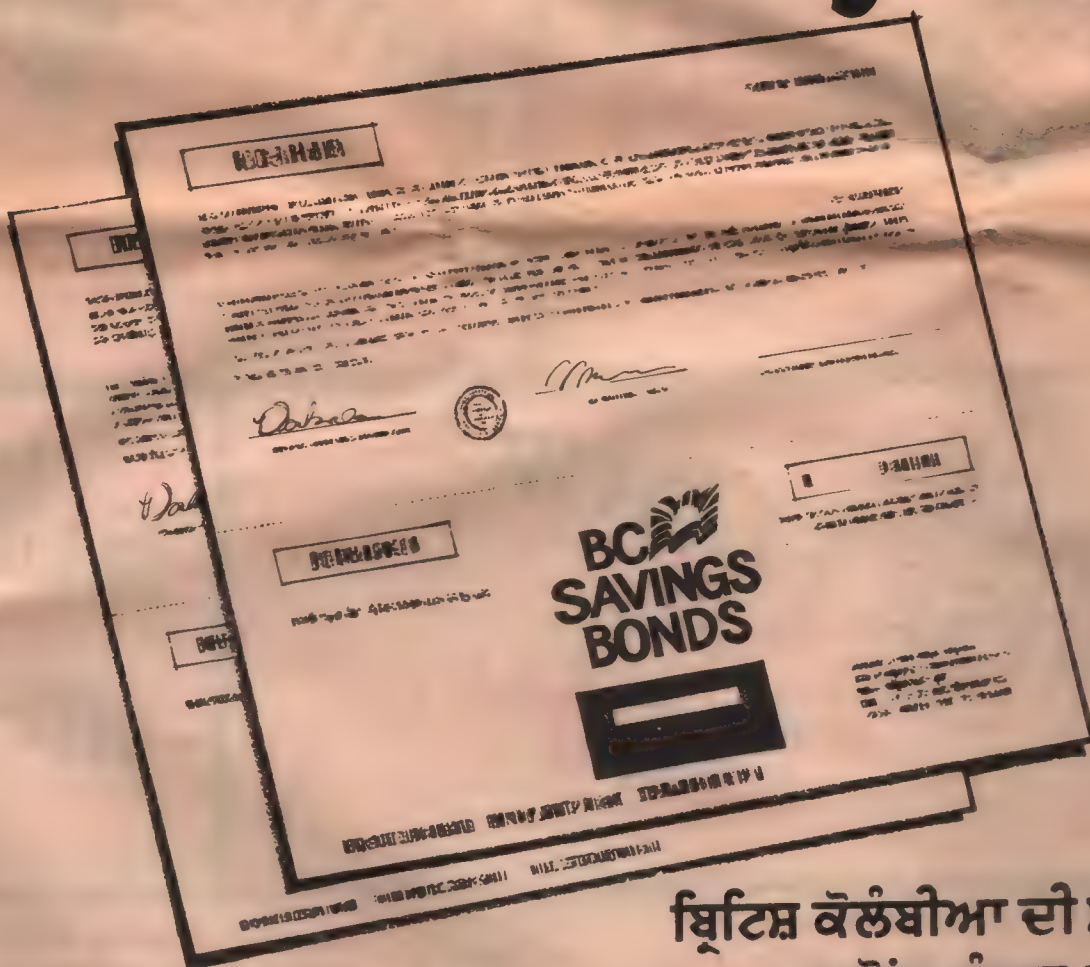
ਬੋਟ ਹਾਦਸੇ 'ਚ 41 ਮੌਤਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਇਥੇ ਪੁੱਜੀ ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਲ੍ਹ ਉੜੀਸਾ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਇਕ ਕਿਸ਼ਤੀ ਉਲਟਣ ਨਾਲ 41 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਭੇਟਾ ਹੋ ਗਏ



Introducing B.C. Savings Bonds. On sale May 16.



ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਗਰੰਟੀ —

ਬੱਚਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ

ਆਕਰਸ਼ਕ ਵਿਆਜ ਦਰ : ਮੁਢਲਾ ਵਿਆਜ ਦਰ* ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਲਈ ਗਰੰਟੀ-ਸੁਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਰਕੀਟ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲਚਕ : ਬੀ. ਸੀ. ਸੇਵਿੰਗਜ਼ ਬਾਂਡ 1991 ਵਿਚ 'ਮਿਚਉਰ' ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਪੂਰੀ ਕੀਮਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 1 ਜੂਨ 1989 ਜਾਂ 1 ਜੂਨ, 1990 ਨੂੰ ਕੈਸ਼ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਖਰੀਦਣ 'ਚ ਆਸਾਨੀ : ਬਾਂਡ 100 ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਵੀ ਖਰੀਦੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

**BC
SAVINGS
BONDS**

ਲੈਣ 'ਚ ਸੌਖ : ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਕਰੈਡਿਟ ਯੂਨੀਅਨਾਂ, ਬੈਂਕਾਂ, ਟਰਸਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਇਨਵੈਸਟਮਿੰਟ ਡੀਲਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਬੀ. ਸੀ. ਸੇਵਿੰਗਜ਼ ਬਾਂਡ ਕੇਵਲ ਉਹ ਹੀ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਨ।

ਇਹ 16 ਮਈ, 1988 ਤੋਂ ਵੇਚੇ ਜਾਣਗੇ
ਕੇਵਲ ਸੀਮਤ ਸਮੇਂ ਲਈ

ਇਸ ਵਧੀਆ ਪੋਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਓ !

ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ

ਇਹ ਵੇਚਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

Ministry of Finance and Corporate Relations,
Honourable Mel Couvelier, Minister.

*ਵਿਆਜ ਦਰ 16 ਮਈ 1988
ਨੂੰ ਸੈਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

SALE!

Ambika

5125 Victoria Drive, Vancouver, B.C.

ID DAY SPECIAL SALE

ONIONS

ਗੰਦੇ

8.99

50 lb.

MILK

ਦੁੱਧ

2.99

4 lit

ਮੈਦਾ ALL PURPOSE FLOUR

4.99

10 kg.

SUN-FLO

ਸਨ-ਫਲਾਵਰ

Chicken Legs

ਮੁਰਗੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ

69¢

lb.

with grocery

**We Reserve The Right To
Limit Quantities**

Foods

Ph. 327-0295

ਸੁੱਕੇ!

ਸਪੈਸ਼ਲ ਈਦ ਦਿਵਸ ਸੇਲ

ਬੇਸਟ
HANA FLOUR
1.89
2 kg.

ATTA
ਆਟਾ
4.99
10 kg.

ER OIL
2.99
3 lit.

ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵੀ
ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ ਹੈ

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੀਆਂ ਦਾਲਾਂ, ਹਰ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ, ਡੇਅਰੀ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਤੇ ਮੀਟ,
ਮਸਾਲੇ ਆਦਿ ਖ੍ਰੀਦਣ ਲਈ ਅੰਬੀਕਾ ਫੂਡਜ਼ 'ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ!

Many More Super Special

The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ

ਦਰਪਣ

BRAR NATURAL FLOUR MILLS

— ਸ਼ੇਰੇ-ਪੰਜਾਬ ਫੂਰਮ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ —

ਚਾਹੇ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਓ ਜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਬਣਾਓ

ਫੋਨ : 204-632-5360

ਗਰੋਸਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਾਜਬ ਭਾਅ 'ਤੇ

ਮੂਵੀਆਂ — ਟੋਪਾਂ ਵੀ ਇਥੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

Ph. 775-6989

830 - NOTRE DAME AVE. WINNIPEG, MAN.

ਵਧੀਆ ਮੱਕੀ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ
ਵਧੀਆ ਵੇਸਟ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੱਕੀਆਂ
ਨਵੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਵਿੰਨੀਪੇਗ ਵਿਚ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ

ਮਿਤਰਤਾ ਭਰੀ, ਈਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਲਾਹ ਲਈ

ਅਵਤਾਰ ਟਿਵਾਣਾ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Ph. Off: (204) 694-5000

Res: 694-3198

Pager 942-7788 #02284

REMAX REALTY

10 - 2230 McPhillips St., Winnipeg, MB R2V 3C8



Sales Representative



ਵੀਡੀਓ ਮੂਵੀਆਂ ਵੀ ਇਥੋਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਿੰਨੀਪੇਗ ਵਿਚ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ

ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ

ਦਾਜ਼-ਵਰੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਇਕੋ ਹੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਣਵਾਓ

ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਬਨਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ

ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਅਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

ਵੰਨ ਸਵੰਨੇ ਸੂਟ ਤੇ ਸਾੜੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਦਾਜ-ਵਰੀ ਲਈ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ

ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ, ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ, ਦੇਸ਼ਤਾਨਾ ਵਰਤਾਓ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

Kohinoor Jewellers & Fabric Centre

New Location — 724 - Sargent Ave., Winnipeg, MAN.

Res. 633-6567

Ph. Bus. 772-3937



REDWOOD MOTORS LTD.

ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੁਰੰਮਤ — ਬਰੇਕਾਂ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ

Automotive Repairs — Alignment and Wheel Balancing

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰੈਡਵੁੱਡ ਮੋਟਰਜ਼ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

PH. 582-7138

600 - Redwood Ave. WINNIPEG, MAN.





ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਕਲਾ



ਕਹਾਣੀ

ਭੋਗ

ਰਘੁਬੀਰ ਦੰਡ

ਅੱਜ ਭਾਕ ਜਰਾ ਸੁਵਖਤੋ ਹੀ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਹਾਏ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਵਸ ਤਾਂ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਲੱਖ ਨੇਅਮਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਰਾਇਆ ਦੇਸ਼ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਭਾਕ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਤਨਾਂ ਦੀ ਚਿੰਨੀ ਹੀ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਪਰੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਵਰਗਾ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਰਗਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਦਾਸ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਭੁੱਖਲ ਵਰਗੀ ਸੁਲਘਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕੇਵਲ ਦੀ ਚਿੰਨੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਮੇਰਾ ਭਰਾਵਾਂ ਵਰਗਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਉਂਜ ਮੇਰੀ ਹੋਸੀਅਤ ਉਹਦੇ ਸਾਹਵੇਂ ਸੁਰਜ ਮੁਹਰੇ ਦੀਵੇ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੜਾ ਜ਼ਹੀਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੁਤਾਲੇ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਹੈ। ਚਿੰਨੀ ਬੜੀ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਸੀ, ਖੋਲ੍ਹ ਭਰੀਟੀ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਰਸਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਟਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਚਿੰਨੀ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਈਆਂ ਤੇ ਪੁੰਝਿਆਂ-ਪੁੰਝਿਆਂ ਇੱਕ ਹੰਝੂ ਚਿੰਨੀ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਹੀ ਪਿਆ। ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ "ਭੋਗ" ਸ਼ਬਦ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਖਿਡ ਗਿਆ।

ਤੇ ਕੇਵਲ ਨੂੰ ਚਿੰਨੀ ਲਿਖਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹਦੀ ਚਿੰਨੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤੀਕ ਦਾ ਸਾਰਾ ਨਕਸ਼ਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਵੇਂ ਸਾਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ।

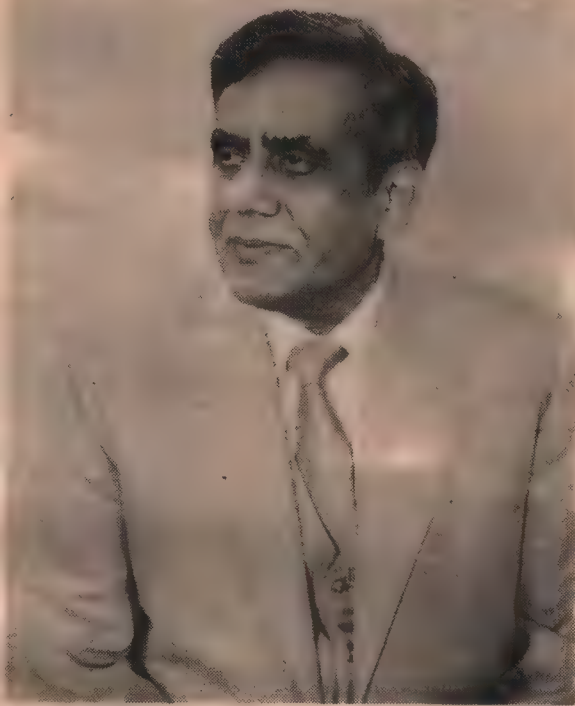
ਬਰੈਡਫੋਰਡ ਦੇ ਕਿਰਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਇਕ ਸ਼ਾਇਰ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਾਇਰਾ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਰ ਸੀ ਤਾਂ ਭੁੱਖਾਂ, ਪੁੱਖਾਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਤਾਇਆ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਲਾਮ ਗਾਉਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਵਣ ਮਹੀਨੇ "ਅੰਬੂਆਂ ਕੇ ਫਤਨਾ ਮੇ" ਕੋਇਲ ਕੂਕਣ ਲਗ ਪਈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੰਤਲੀ ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਭੋਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਪਾਇਆ:

ਰੂਪ ਕੀ ਨਗਰੀ ਝੰਗ ਕੇ ਚੰਦਲ ਅਲਬੇਲੇ ਆਹੂ ਚੜ੍ਹਾ
ਨਾ ਜਾਨੇ ਕਿਆ ਸੋਚ ਕੇ ਰਿਵਾਜ ਕੇ ਦਿਲ ਕੇ ਤੜਪਾਤੇ ਹੈਂ!

ਕਿਰਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਘਰ ਆਉਣ ਤੀਕ ਸ਼ਾਇਰ ਰਿਵਾਜ ਸੁਲਤਾਨ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ੇਅਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਗੂੰਜਦਾ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਦਿਲ-ਦਮਾਗ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਤੇ ਪਰਤਾਂ ਪਰਤਦਾ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਰਿਵਾਜ ਸੁਲਤਾਨ ਦਾ ਝੰਗ ਮੇਰੇ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਵਰਗ ਤੇ ਤਰਜੇਵੇਂ ਦਾ ਉਹ ਆਲਮ ਤਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰਜ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਵਣ ਉਤਰ ਗਿਆ। ਇਗਲੈਂਡ ਦੀ ਅਤਿ ਗ਼ੈਰ-ਮਲਵਈ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਉਂ ਮਾਲਵਾ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਕੇ ਵਾਂਗ ਜੰਮਿਆ ਪਿਆ ਹੈ? ਮੇਰੇ ਰੋਮ-ਰੋਮ ਵਿਚ ਸਰਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਰੂਪ ਦੀ ਨਗਰੀ ਤੇ ਆਹੂ ਚੜ੍ਹਾ, ਜਾਣੀ ਮ੍ਰਿਗਨੈਟੀਆਂ ਮਲਵਾਇਣਾਂ! ਪਹਿਰ ਦੇ ਤੜਕੇ ਚੌਕੀਆਂ ਝੋਂਦੀਆਂ ਤੇ ਦੁੱਧ ਰਿੜਕਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਔਣਟ ਪੈ ਜਾਂਦੇ। ਕੱਚੇ ਥਾਂ ਸੁਭਰਦੀਆਂ, ਗੰਗਾ ਕੂੜਾ ਕਰਦੀਆਂ, ਤਲੀਆਂ ਦਿੰਦੀਆਂ, ਪਾਂਡੂ ਫੇਰਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ-ਮੂੰਹ ਲਿਬੜ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਵੀ ਕੇਵਲ ਵਾਂਗ ਖਿੜ-ਖਿੜ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਕੁੱਪਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਰਾਂ ਖਾਂਦੀਆਂ ਪਰ ਹਿੱਕ ਬਾਪੜ-ਬਾਪੜ ਪੁੱਤ ਤੇ ਪੁੱਤ ਜੰਮੀ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਸੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੜਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਸੋਟੇ-ਖੁੰਡੇ ਲਿਆ ਲਿਆ ਫੜਾਉਂਦੀਆਂ, ਨਾਲੇ ਆਪ ਬਨੇਰਿਆਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਇਟਾਂ-ਡਲੇ ਵਗਾਉਂਦੀਆਂ। ਕੌਣ ਸਨ ਇਹ ਮਲਵਾਇਣਾਂ? ... ਭੱਤੋ ਤਾਈ, ਰਾਣੀ ਚਾਚੀ, ਚੰਦ ਕੁਰ ਭਾਬੀ, ਬੀਬੇ ਬੀਬੀ! ਕੀਹਦਾ-ਕੀਹਦਾ ਨਾਂ ਲਈਏ? ... ਫਿਰ ਭੁੱਤਾਂ ਬਦਲੀਆਂ। ਨਵਾਂ ਚਾਨਣ ਆਇਆ। ਤੀਜੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੀ। ਉਹੀ ਮਲਵਾਇਣਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕੁੱਛੜ ਚੁੱਕ ਸਕੂਲੇ ਜਾਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਪੜ੍ਹਨ। ਫਿਰ ਉਹੀ ਸਾਈਕਲਾਂ, ਖੋਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਸਕੂਲੇ ਜਾਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਪੜ੍ਹਾਉਣ। ... ਬੜਾ ਹੀ ਜੀਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪੁਲਾਂ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੇਸੇ ਚਾਚੇ ਦੀ ਹੱਟੀ ਖਲੋ ਕੇ ਵੇਖਾਂ। ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਵੇ? ਖੋਲ੍ਹ ਵੀਹਾਂ-ਪੱਚੀਆਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੱਡਾਂ ਤੇ ਰੂਹ ਵਿਚ ਰਚੀ ਵਲਾਇਤੀ ਨੰਦ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ। ਖੂਨ ਵਿਚ ਮੁੜ ਗਰਮੀ ਆਵੇ। ਖੂਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਦਾ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ, ਉਂਜ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਮਿਟੀ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਈ ਰਿਵਾਜ ਸੁਲਤਾਨ! ਝੰਗ ਦੀ ਮ੍ਰਿਗਨੈਟੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਤੂੰ ਖੁਬ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਸ ਮ੍ਰਿਗਨੈਟੀ ਦੇ ਸਾਕਾਰ ਦਰਸ਼ਣ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਹਾਂ, ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ ਉਹਦਾ? ਪੈਰ, ਨਾਂ ਜਿਹੜੇ ਨਕਸ਼ੇ ਹੋ ਗਏ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਭੁਲਦੇ ਹਨ। ਰਾਜੀ ਸੀ ਉਹਦਾ ਨਾਂ। ਉਹ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕੌਰ, ਇਸ ਦਾ ਉਦੋਂ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਮ੍ਰਿਗਨੈਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੁਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕੌਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਨੇ? ਉਂਜ ਵੀ ਜਦੋਂ ਉਹਦੇ ਦਰਸ਼ਣ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਹ ਸਮਾਂ ਧਰਮਾਂ-ਜਾਤਾਂ ਪਰਖਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਨਹਿਰ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ-ਕੁੜੀਆਂ ਕਿਸੇ ਦਿਨ-ਤਿਉਹਾਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੀ ਨਹਿਰ 'ਤੇ ਨਹਾਉਣ ਆਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਰੁੜ੍ਹ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਜਾਣਿਆਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ-ਸਮਝੇ ਨਹਿਰ ਵਿਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਛਿਣਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨੂੰ ਜਾ ਘੋਰਿਆ। ਮੌਤ ਦਾ ਡਰ ਕੋਡਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਮਾਂ ਲਾਹ ਇਕ ਦਮ ਮੇਰੇ ਗਲ ਦੁਆਲੇ ਬਾਹਾਂ ਵਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਮੈਂ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨੂੰ ਕੰਢੇ ਲਿਆ ਸੁੱਟਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੜਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਰਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਗਲ-ਗਲ ਲੰਮੇ ਵਾਲ, ਮੇਰੀ ਗਰਦਣ ਤੇ ਹੱਥਾਂ-ਬਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪਲੱਸਦੇ ਗਿੱਲੇ ਰੇਤੇ ਤੇ ਖਿਡ ਗਏ। ਏਨੀ ਕੁਲੀ ਚੀਜ਼ ਮੈਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵੇਖੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ



ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮੁਹਾਰੇ ਤੋਂ ਟਾਂਡੇ ਚੁੱਕਣ ਲੱਗਿਆ ਸਾਂ ਤਾਂ ਇਕ ਲੰਮਾ ਕੁਲਾ ਸੱਪ ਮੇਰੀ ਗਰਦਣ ਤੇ ਹੱਥਾਂ-ਬਾਹਾਂ ਉੱਤੇ ਦੀ ਸਰਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਰਾਜੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਤੱਕਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੀਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਖੋਲ੍ਹ ਔਵੇਂ ਹੀ ਮੈਥੋਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਨਗਰ-ਖੇੜੇ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੀਤ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਦਾ ਹਾਲੀ ਰਿਵਾਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਿਆ। ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਮ੍ਰਿਗਨੈਟੀ ਸੀ। ਉਸ ਮੁਨ ਵਰਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਰੋਹੀ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਕੁੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੰਡ ਹੇਠ ਲਿਜਾ ਪਲੋਸਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਆ ਵੱਜੀਆਂ ਸਨ, ਡਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਆਹੂ-ਚੜ੍ਹਾ-ਬਿਲਕੁਲ ਰਾਜੀ ਦੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀਆਂ। ... ਇਕੱਠ ਜੁੜ ਗਿਆ ਸੀ। ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਅਸਮਾਨ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਸੀ: ਨੀ ਖੱਡੀ ਵਾਲੇ ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਰਾਜੀ ਨੂੰ ਏਸ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਬਚਾ ਲਿਆ। ਜਾਨ ਹੁਲ ਦਿੱਤੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ। ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਏਹਨੂੰ ਜੰਮਣ ਵਾਲੀ ਦੇ। ... ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹਦਾ ਨਾਂ ਰਾਜੀ ਏ। ਪੈਰ, ਉਹਨੂੰ ਤਾਂ ਲੈ ਗਏ ਜਿਥੋਂ ਦੀ ਉਹ ਹੋ ਸੀ। ਪਰ ਉਹਦੇ ਸੱਪ ਵਰਗੇ ਕੁਲੇ ਵਾਲ ਤੇ ਆਹੂ-ਚੜ੍ਹਾ ਮੇਰੀ ਜਵਾਨ ਰੂਹ ਨੂੰ ਧੂਹ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ।

ਆਥਣੇ ਰਾਜੀ ਦਾ ਬਾਪ ਅੱਧਰਾਣੇ ਜਿਹੇ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਇਆ। ਉਹਨੇ ਕੁੰਡਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਅਸੀਂ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਾਂ। ਬਾਪੂ ਹੁੱਕਾ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਰੂਪ ਬੰਸਤ ਦਾ ਚਿੱਠਾ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ:

- ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਕੀ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਨੇ,

ਰਾਖਾ ਜੀਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪ ਕਰਤਾਰ ਮੀਆਂ।

ਬਾਪੂ ਦਾਦ ਤੇ ਦਾਦ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ: "ਬਈ, ਹੋ ਵੀ ਨੀਕ! ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਮੇਰੀ ਮਾਸੀ ਦਾ ਪੁੱਤ ਸੀ!"

- ਕੌਣ ਐ ਬਈ? ... ਕੁੰਡਾ ਖੜਕਣ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ।

- ਮੈਂ ਆਂ ਚੋਧਰੀ, ਮੰਡੀਉਂ! ... ਆਵਾਜ਼ ਆਈ।

- ਲੰਘਿਆ ਅੰਦਰ ਭਾਈ, ਦਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੀ ਐ।

ਬੰਦਾ ਅੰਦਰ ਲੰਘ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਖਲੋ ਗਿਆ।

ਬਾਪੂ ਨੇ ਉਹਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਤੇ ਆਖਣ ਲੱਗਿਆ: "ਬਹਿ ਜਾ ਭਾਈ, ਖੜ੍ਹਾ ਕਿਉਂ ਐਂ? ... ਪਛਾਣਿਆ ਨੀ ਮੈਂ?"

- ਮੈਂ ਚੋਧਰੀ, ਮੰਡੀਉਂ ਆਂ। ਖੱਡੀ ਵਾਲਾ ਮਾਸਟਰ ਮੁਕੰਦੀ ਲਾਲ। ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਕਰਨ ਆਇਆਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਏਸ ਜਿਉਣ ਜੋਗੇ ਨੇ ਮੇਰੀ ਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਐ। ਇਕੋ ਇਕ ਧੀ ਐ ਮੇਰੀ। ਬੜੇ ਜੋਖਮਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲੀ ਐ। ਸਾਲ ਕੁ ਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਮਰ ਗਈ ਸੀ। ਬੜਾ ਸੁਰਮਾ ਮੁੰਡਾ ਐ ਚੋਧਰੀ ਤੇਰਾ!

- ਪਰ ਇਹ ਏਡਾ ਸੁਰਮਾ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਭਰਦਾ ਖੂਹ 'ਤੇ ਤਾਂ ਸੌਂਦਾ ਨੀ 'ਕੋਲਾ। ਪਰ ਮਾਸਟਰ, ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਕਾਹਦਾ ਬਈ? ਧੀਆਂ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ। ਸ਼ੁਕਰ ਐ ਕੁੜੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚ ਗਈ।

- ਚੋਧਰੀ ਆਹ ਦੇ ਤੌਲੀਏ ਲਿਆਇਆਂ ਥੋਡੇ ਵਾਸਤੇ। ਮੇਰੀ ਧੀ ਨੇ ਬੁਣੇ ਨੇ ਕਬੂਲ ਕਰਨਾ।

ਬਾਪੂ ਹੁੱਕੇ ਦੀ ਨੜੀ ਪਾਸੇ ਭੁਆ ਉਠਿਆ। ਇਕ ਤੌਲੀਆ ਫੜਿਆ ਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਦੁੱਧ-ਚਿੱਟੀ ਸ਼ੱਕਰ ਦੀ ਥਾਲੀ ਭਰ ਲਿਆਇਆ ਤੇ ਬੋਲਿਆ: "ਚੰਗਾ ਮਾਣ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਤੌਲੀਆ ਰਖ ਲੈਨਾ। ਆਹ ਸ਼ੱਕਰ ਲੈ ਜਾ ਬਈ ਮਾਸਟਰ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਐ।"

ਖੱਡੀ ਮਾਸਟਰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਤੌਲੀਆ ਮੰਜੇ ਦੇ ਸਿਰਹਾਣੇ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਾਂਭੇ ਹੋ ਰਹੀ। ਗਜ਼-ਗਜ਼ ਲੰਮੇ ਵਾਲ ਤੇ ਆਹੂ-ਚੜ੍ਹਾ ਸਾਕਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਤੌਲੀਆ ਰਾਜੀ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਸੀ। ਨਹਾ ਕੇ ਨਿਕਲੀ ਸੀ। ਸੁਲਫੇ ਦੀ ਲਾਟ ਵਰਗੀ। ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਫੁੱਥ ਕੇ ਨਿਕਲੀ ਸੀ।

- ਗਾਹਾਂ ਚੱਲ। ਤੌਲੀਏ ਵਲ ਕੀ ਝਾਕੀ ਜਾਨੈ। ... ਬਾਪੂ ਜਰਾ ਕਰਾਰਾ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਿਆ।

- ਹਾਂ ਬਾਪੂ!

ਓਸੇ ਵਕਤ ਗੁਰੂਆ ਮੈਨੂੰ ਨੀਂਦ ਆ ਗਈ

ਆ ਕੇ ਹੋਣੀ ਨੇ ਦਸਤ ਉਠਾਇਆ ਜੀ।

ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਨੂੰ ਖਬਰ ਨਾ ਸਾਰ ਕੋਈ

ਮੈਨੂੰ ਸਰਪ ਨੇ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ ਜੀ।

ਖੋਲ੍ਹ ਤੌਲੀਆ ਕਾਹਦਾ ਸੀ, ਨਾਭੇ ਦੀ ਬੋਤਲ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਦਿਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਦੇ ਰਾਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਣ ਹੋ ਜਾਣ। ਮੰਡੀ ਕਿਹੜਾ ਦੂਰ ਸੀ! ਪਰ ਉਦੋਂ ਇਕਹਿਰੀ-ਪੇਂਡੂ ਆਬਾਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਮੇਂ ਬੜੇ ਸ਼ੱਕੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਨਸਵਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ, ਵਾਣ ਵੱਟਣ ਤੇ ਗਰੁਨੇ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਫੁੱਲ-ਟਾਈਮ ਸੀ। ਆਈ. ਡੀ. ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਅਖੀਰ ਇਕ ਦਿਨ ਦਰਸ਼ਣ ਹੋ ਗਏ। ਸੌਣ-ਭਾਦੋਂ ਦਾ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੇ ਉਪਰੋਂ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਵੱਟ! ਮੈਂ ਫਪਾਰ ਵਾਲੀ ਭੈਣ ਤੋਂ ਰੱਖਣੀ ਬੰਨ੍ਹਵਾ ਕੇ ਆਇਆ ਸਾਂ ਕਿ ਮੰਡੀ ਵੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਕੁੱਤੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਏ। ਮੈਂ ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਪਹੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਧਰਤੀ ਤੇ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਖੜਾਕ ਸੁਣ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਉਹ ਖੱਡੀ ਵਾਲਾ ਮਾਸਟਰ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਮੁੜ੍ਹਕੇ-ਮੁੜ੍ਹਕੀ ਹੋਏ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇ ਖੁੱਲੇ ਨੇ ਨਿਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

- ਬੇਟਾ, ਅੰਦਰ ਚੱਲ। ਵੇਖ ਕਿੰਨੀ ਗਰਮੀ ਆਈ ਆਈ ਹੋਈ ਐ ਤੇਨੂੰ।

ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਅੰਬ ਦਾ ਬੂਟਾ ਸੀ। ਕੋਇਲ ਕਿੱਥੇ ਸੀ?

- ਰਾਜੀ ਬੇਟਾ! ਵੇਖ ਤੇਰਾ ਮਸੀਹਾ ਆਇਐ। ... ਖੱਡੀ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ।

ਕਾਫੀ ਸਜੀ ਹੋਈ ਰਾਜੀ ਆਈ। ਹੱਥ ਜੋੜੇ। ਇੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਹੱਥ! ... ਉਸੇ ਪਲ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਬੋੜਾ ਚਿਰ ਮਗਰੋਂ ਦੁੱਧ ਦੀ ਲੱਸੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆਈ। ਮਿਠਾ ਜਰਾ ਤੇਜ਼ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਤੇਜ਼ ਹੀ ਪੀਂਦਾ ਸਾਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਚਲਾ ਗਿਆ? ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਰਾਹ ਜਿਉਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਮੁੜ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਖੱਡੀ ਮਾਸਟਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ: "ਬੇਟਾ, ਅੱਜ ਰੱਖੜੀਆਂ ਨੇ। ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਵਿਚਾਰੀ ਸਜ ਤਾਂ ਜਾਂਦੀ ਐ, ਪਰ ਭਰਾ ਕੋਈ ਨੀ। ਬੜੀ ਉਦਾਸ ਹੋ ਮੇਰੇ ਹੀ ਗੁੱਟ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੰਦੀ ਐ।" ਇੰਜ ਆਖ ਉਹ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਰਾਜੀ ਇਕ ਥਾਲੀ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਈ ਤੇ ਥਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਰੱਖੜੀ ਚੁੱਕ ਮੈਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੋਈ: "ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਰੱਖੜੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਵਾਂ, ਬਾਈ?"

ਪਲਾਂ-ਛਿਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਆਹੂ-ਚੜ੍ਹਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਵਿਉਂ ਅਲੱਪ ਹੋ ਗਈ। ਮੇਰੇ ਸਾਹਵੇਂ ਤਾਂ ਸੁੱਖਾਂ-ਮੁਹਾਦਾਂ ਦੀ ਥਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਭੈਣ-ਪਿਆਰ ਦੇ ਧਾਗੇ ਫੜੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਮੈਨੂੰ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਬਦ 'ਬਾਈ' ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

- ਹਾਂ, ਭਾਈ! ਆਖ ਮੈਂ ਗੁੱਟ ਅਗਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਤੇ ਭਾਈ ਰਿਵਾਜ ਸੁਲਤਾਨ, ਜਦੋਂ ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਕੁੱਤੇ ਠੀਕ ਕਰਵਾ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਤਾਂ ਰਾਜੀ ਭੈਣ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਗੀਤ ਮੇਰੇ ਕੰਨ ਵਿਚ ਗੂੰਜ ਰਹੇ ਸਨ:

- ਅੱਧੀ ਰਾਤੋਂ ਖਤ ਘੱਲਿਆ,

ਵੀਰ ਪਹਿਲੀ ਗੱਡੀ ਚੜ੍ਹ ਆਇਆ।

ਤੇ ਬੱਦਲ ਘਿਰ ਆਏ ਸਨ। ਨਹਿਰ ਦੇ ਪੁਲਾਂ 'ਤੇ ਭਗਤ ਚਾਚਾ ਪਕੌੜੇ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਮਲੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿੱਲੀਆਂ ਸਿਗਰਟਾਂ, ਬੁੜਬੁੜ ਕਰਦੇ, ਭੱਠੀ 'ਤੇ ਸੇਕ ਰਹੇ ਸਨ: "ਭੈਣ ਦੇਣੀਆਂ, ਜੰਮ ਗਈਆਂ ਜਮਾਂ ਈ!"

ਨੇੜੇ ਹੀ ਬਾਬਾ ਚੇਤ ਰਾਮ ਦੀ ਬਗੀਚੀ ਵਿਚ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਅਲਬੇਲੇ ਗੱਡਰੂ ਪਹਿਲੇ ਤੌੜ ਦੀ ਦਾਰੂ ਪੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਕੌੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੀ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਕਰਤਾਰ ਕੇ ਤਾਰ ਨੇ ਮੂੰਹ ਤੀਕ ਗਿਆ ਗਲਾਸ ਪਿਛਾਂਹ ਮੋੜ ਮੈਨੂੰ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ: "ਫੜ ਪੀ। ਵਾਈ ਵਾਈ ਦੀ ਰੁੱਤ ਐ। ਸੋਫੀਐ! ਵਢਦੀ ਜਾਂਦੀ ਐ ਮੇਰੇ ਸਾਲੇ ਦੀ!"

ਮੈਂ ਗਟਗਟ ਕਰਕੇ ਪੀ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾਲ ਖਾਧੇ ਇਮਲੀ ਦੀ ਚਟਣੀ ਨਾਲ ਪਤੌੜ। ਸੌਂਹ ਬੜੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰਗਾਂ ਦੇ ਝੂਟੇ ਆ ਗਏ। ਵਲਾਇਤ 'ਚ ਬਬੇਰੀ ਪੀਤੀ ਐ ਸ਼ਿਵਾਜ਼ਗੀਗਲ ਤੇ ਬਬੇਰੇ ਖਾਧੇ ਨੇ ਸਾਫ-ਸ਼ੁਫਾਫ ਕੁਕਿੰਗ ਆਇਲ 'ਚ ਤਲੇ ਹੋਏ ਪਕੌੜੇ। ਪਰ ਉਦਣ ਵਰਗਾ ਸੁਆਦ ਤਾਂ ਕਦੀ ਆਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਉਥੋਂ ਉਠੇ ਸਾਂ ਤਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਬਰਾਂਚ ਪਟਕੇਰੂ ਵਰਗੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਕੰਢੇ ਭੰਨਦੀ ਉਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅੱਥੀਆਂ। ਖੋਲ੍ਹ ਚੋਹਾਂ ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ। ਕਪੜੇ ਲਾਹੇ ਤੇ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਅੱਥੀਆਂ ਕੱਦੀਆਂ ਤੇ ਬਾਹਰ ਗਏ। ਅੱਥੀਆਂ ਦੀ ਚਟਣੀ ਰਗੜਾਂਗੀ।

ਸਾਈਕਲ ਹੱਥ ਫੜ ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਤੁਰਦਾ ਆਇਆ। ਜਗੇੜੇ ਦੇ ਪੁਲ 'ਤੇ ਅੱਥਾਂ ਜਾਮਣਾਂ ਦੇ ਝੁੰਡਾਂ 'ਚੋਂ ਮੋਰ ਬੋਲਣ ਲਗ ਪਏ।

"ਖਬਰ ਨੀ ਸਾਲਾ ਹੋਰ ਮੀਂਹ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਰਾ ਘਰ ਚੋਈ ਜਾਂਦੇ। ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਬਾਪੂ ਬੋਰੀ ਦਾ ਝੁੰਬ ਮਾਰੀ ਗਲੀਆਂ ਮੁੰਦਦਾ ਰਿਹਾ, "ਤੌਲੀਆਂ ਦਾ ਭਜਨਾ ਬੋਲਿਆ।

ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਾਵਾ ਡੇਰੇ ਦੀਆਂ ਟੋਲੀਆਂ ਵੱਜਣ ਲੱਗੀਆਂ!

ਕੋਹਾ ਸੰਗੀਤ ਸੀ ਬਾਬਾ ਡੇਰੇ ਦੀਆਂ ਟੋਲੀਆਂ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਬਾਈ, ਜਿਹੜਾ ਬੇਰਾਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਲ-ਪਲ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਵਾਰਗ ਘੋਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੀ, ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਾਰ ਦੀ ਟੋਪ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

... ਤੁਰਦਿਆਂ-ਤੁਰਦਿਆਂ ਤਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਮੇਰੇ ਗੁੱਟ 'ਤੇ ਪੈ ਗਈ ਸੀ।



The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ

ਦਰਪਣ

V.I.P. SUPERMARKET

Ph. 774-8671

ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ,
ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਮੀਟ, ਨਵੇਂ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੇਪਾਂ

ਗੋਲਗੱਪੇ ਅਤੇ ਸਮੋਸਾ ਮੇਕਰ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਹੀ
ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ ਜੋ 12 ਸਾਲ ਤੋਂ ਏਸੇ ਥਾਂ ਹੈ:

V.I.P. SUPERMARKET

739, Elice Ave. WINNIPEG, MAN.

Moti Flour Industries

620 - Sophia St., SELKIRK — MAN.

Ph. 204-482-4111

Or. 204-785-1054

100% ਫੁਰਮ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ
ਵੇਸਟ, ਦਲੀਆ, ਮੱਕੀ ਦਾ ਆਟਾ ਹੋਲਸੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਤੇ

GRIND YOUR OWN MASALA

ਆਟਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲ
ਸਕਦਾ ਹੈ



ਵਿਨੀਪੈਗ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਫੈਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਾਈਨਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਸਟੋਰ
ਜਿਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :

- ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਟ, ਇਕ ਪੀਸ, ਦੋ ਪੀਸ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪੀਸ
- ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਪਾਨੀ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਦੀਆਂ ਸਾੜੀਆਂ
- ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਨ
- ਧਾਰਮਿਕ ਫੋਟੋਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਈਜ਼ਾਂ ਵਿਚ
- ਕਢਾਈ ਵਾਲੇ ਦੁੱਪਟੇ ਅਤੇ ਫੁਲਕਾਰੀ ਟਾਂਕੇ ਦੇ ਦੁੱਪਟੇ
- ਵਿਆਹ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਲ ਵਾਲੇ ਦੁੱਪਟੇ
- ਕੁਮਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਗੋਟੇ ਕਨਾਰੀਆਂ ਚਿਕਨ ਦੇ ਦੁੱਪਟੇ ਆਦਿ

ਆਓ ਤੇ ਅਜ਼ਮਾ ਕੇ ਦੇਖੋ!

BOMBAY FASHIONS

724 SARGENT AVE., WINNIPEG, MANITOBA R3E 0B2

Prop. BALDEV S. BEDI M.A.B.A. (Hons.)



NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE CO.

To Your Needs Which You Can Afford

ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ



Sukhjinder S. Dhillon
Res: 669-2573

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਜਾਂ
ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ
ਨੂੰ ਮਿਲੋ

- ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ
 - ਗਰੁੱਪ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ
 - ਮਾਰਗੇਜ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ
 - ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ
- Personal ■ Children's ■ Group ■ Annuities

Ph. 943-1526

1507 - 330 Portage Ave. WINNIPEG, MAN. R3C 0C4



Raj Singh Maan Sales Manager
Res. 694-0731
Commissioner for oaths

- ਦੋ-ਦੋ ਪੌਚੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਨੇ ?
- ਇਕ ਛਪਾਰ ਵਾਲੀ ਬੀਬੀ ਨੇ ਬੰਨ੍ਹੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਓਸ ਕੁੜੀ ਨੇ ਜੀਹਨੂੰ ਝੁਬਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਸੀ।
- ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ।
- ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਦਿੱਤੇ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਯਾਰ ਕੁਝ ਦੇਣਾ ਹੀ ਭੁਲ ਗਿਆ।
- ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਖਾਲੀ ਹੋ ਨੀ ਜਾਈਦਾ। ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਿਆਂ ਬੜੀ ਬਰਕਤ ਆਉਂਦੀ ਐ।
- ਠੀਕ ਐ ਬਾਈ ਸਿਆਂ, ਭੁੱਲ ਹੋ ਗਈ। ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਜਾ ਕੇ ਦੇ ਆਵਾਂਗਾ। ਨਾਲੇ ਫੱਲੀਆਂ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗਾ।

ਨਹਿਰ ਦੇ ਗੰਧਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਪਿੰਡਾ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਘਰ ਆ ਕੇ ਨਹਾਤਾ ਤੇ ਜਦੋਂ ਰਾਜੀ ਦੇ ਤੌਲੀਏ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾ ਪੁੱਝਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਨਿੱਘ ਤਾਂ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਨਸਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਆਇਆ ਕਿ ਚਲੋ ਕੀ ਮੈਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਣਲਗ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਜੁਆਈ-ਭਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਮੈਂ ਕਿਰਨ ਰੋਸਟਰੋਵਾ ਤੋਂ ਘਰ ਨੂੰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਸੋਚਿਆ। ਰਿਵਾਜ ਸੁਲਤਾਨ! ਇਹ ਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ? ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਨੂੰ ਸੀਖ ਕੇ ਰਖ ਦਿੱਤਾ ਤੂੰ ਤਾਂ! ਮੈਂ ਤਾਂ ਯਾਰ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗਾ ਜੇ ਮਾਲਵਾ ਨੇ ਵੇਖਿਆ। ਚਲੋ ਠੀਕ ਐ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਵੇਖਾਂਗਾ। ਕੰਮ ਤਾਂ ਸਾਲੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਣੇ। ਬੱਸ ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੁਰ ਹੀ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰਾ ਮਾਲਵਾ ਗਾਹੁਣਾ ਹੈ...

ਪਰ ਇਕ ਭਰ ਹੈ: ਸੁਣਦੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਨੇਰਗਰਦੀ ਮੱਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਗਿਆ ਦੀ ਆਬਣੇ ਮੁੜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਵਾਜ ਭਾਈ! ਤੂੰ ਵੀ ਤਾਂ 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਕਤਲਾਮ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਰੂਹ 'ਤੇ ਭੋਗਿਆ ਹੈ। ਤੂੰ ਹੀ ਦੱਸ ਭਾਈ! ਧਰਮ ਦੇ ਬੇਲ-ਬਾਲੇ ਲਈ ਇਨਸਾਨੀ ਕਤਲ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਰਮ ਖੰਡ ਨਾ ਕਿਉਂ ਉਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਸਿਰਫ ਲਹੂ ਦੀ ਧਰਮ ਤੇ ਲਹੂ ਹੀ ਸੱਚ ਕਿਉਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

... ਪਰ ਰਿਵਾਜ ਭਾਈ! ਆਪਾਂ ਕਲਾਕਾਰ ਲੋਕ ਲਹੂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘਬਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਹਰ ਲਾਬ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਲਾਬ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਬੱਸ ਇਹੀ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸੜਦਾ ਛੱਡ ਕਿਨਾਰਾਕਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈਏ ਤੇ ਵੇਦਾਂਤ ਅਤੇ ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਈਏ। ... ਪਰ ਜੀਦਿਆਂ ਮਰਿਆ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਲ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦੀ ਜੀਤ ਖਿੱਚ ਲਈ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਤ ਨਾਲੋਂ ਚੁੱਪ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

... ਚਲੋ, ਬੰਕਾ ਕਾਹਨੂੰ ਰਹਿਣ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਚਿੱਠੀ ਪਾ ਕੇ ਪਤਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਕੇਵਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕਿਹੜਾ ਦੱਸੇਗਾ?

ਇਸ ਲਈ ਕੇਵਲ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਪਹਿਲੀ ਡਾਕ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਚਿੱਠੀ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

- ਰੂਪ ਕੀ ਨਗਰੀ ਝੰਗ ਕੇ ਚੰਦਲ ਅਲਬੇਲੇ ਆਹੁ ਚਬਮਾ ਨਾ ਜਾਨੇ ਕਿਆ ਸੋਚ ਕੇ ਰਿਵਾਜ ਕੇ ਦਿਲ ਕੇ ਤੜਪਾਤੇ ਹੈ

ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਝੰਗ ਦੀ ਥਾਂ ਮਾਲਵਾ ਤੇ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਥਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਲਵੀਂ। ਚਾਹੇ ਵਜ਼ਨ ਤੇ ਲੇਅਪੂਰੀ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਨਾ।

ਅੱਜ ਕੇਵਲ ਨੇ ਮੇਰੀ ਚਿੱਠੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਘੱਲਿਆ ਸੀ:

... ਤੇਰਾ ਖਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਰਗ-ਭਰਿਆ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਖਤ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਖੂਬ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪਿੱਛ ਨਾ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਕਬਜ਼ਤਾਨ ਲੱਗਣ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਖੇਰ ਵੀਹ-ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਆਪ-ਸਹਿਤਿਆ ਬਣਵਾਸ ਕੱਟਦੇ ਨੂੰ! ਉਂਜ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਮਾਲਵਾ ਨਹੀਂ ਮਰਿਆ। ਜੇ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੂੰ 'ਤੂੰ' ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿਣਾ।

ਦਰਅਸਲ ਤੇਰੇ ਖਤ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੈਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਰੋਟੀ-ਟੁੱਕ ਖਾ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰ, ਨਜ਼ਿੱਤ ਕੇ ਬਹਿ, ਸੋਹਣੇ-ਸੋਹਣੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਘਮਸਾਣ ਪਿਆ ਹੈ, ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਜੇ ਕੁਝ ਸੋਹਣੇ ਅੱਖਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਪੁੰਨ ਲੱਗੇਗਾ।

ਇਸ ਵਕਤ ਮੈਂ ਕਾਹਲ ਵਿਚ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਕ ਭੋਗ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਭੋਗ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ: ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਲਿੰਦੜ। ਇਹ ਬੀਬੀ ਕਿਲਾ ਰਾਇਪੁਰ ਤੇਰੀ ਕੁਲੀਗ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਇਹ ਗਰੇਵਾਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਤੇਰਾ ਬੜੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਨਾਂ ਲੈਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਲਾਈਟ ਮੁਝ ਵਿਚ ਇਕ ਗੱਲ ਵੀ ਸੁਣਾਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਇਹ ਤੁਰੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ ਤੇ ਇਕ ਤੇਰਾ ਗੁਮਾਸਤਿਕ ਜਿਹਾ ਕੁਲੀਗ ਧੁੱਪੇ ਬੈਠੇ ਸੀ। ਉਹ ਆਖਣ ਲੱਗਿਆ: "ਯਾਰ, ਇਹ ਮਾਸਟਰਨੀ ਤਾਂ ਨਿਰੀ ਤਸਵੀਰ ਐ। ਇਹਦੀ ਸੱਪ ਵਰਗੀ ਗੁੱਤ ਵੇਖ ਤਾਂ ਇੰਜ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹਦੇ ਵਾਲਾਂ 'ਚ ਕਵਿਤਾ ਨਚਦੀ ਹੈ।" ਉਹਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਤੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ: "ਇਹ ਤਾਂ ਨਜ਼ਰ-ਨਜ਼ਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇੰਜ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਤੁਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।"

ਤੂੰ ਪੁੱਛੇਗਾ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਤੇਰੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਤੇਰੇ ਕੁਲੀਗ ਨਾਲ ਉਹਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਸੋਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਤਵੰਤ ਆਖਣ ਲੱਗੀ: "ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਦੀ ਸੋਚਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਉਂਜ ਤੁਸੀਂ ਚੰਗੇ ਆਧਿਆਪਕ ਤੇ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਹੋ। ਪਰ ਮੈਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿਹੜੀ ਉਪਰੋਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਂ ਭੈਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਦ ਬਾਪੂ ਜੀ ਪੂਰੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹਾਂ। ਗਰੇਵਾਲਾਂ ਕੋਲ ਜਿੰਨੀ ਕੁ ਜ਼ਮੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਐ। ਮੈਂ ਫੋਟੀਆਂ ਚੰਗੇ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਤੇ ਵਿਆਹੁਣਾ ਏ। ਉਦੋਂ ਤੀਕ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਗੁਮਾਸਤਿਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਕਰ ਸਕੋਗੇ ਏਨਾ ਲੰਮਾ ਤੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਇਤਜ਼ਾਰ, ਲਿੰਦੜ ਸਾਹਿਬ?"

ਹਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਇੰਨਾ ਲੰਮਾ ਇਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੀਕ ਖਾਮੋਸ਼ ਵੀ ਐਮ. ਏ. ਕੀਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਫਸਟ ਆਇਆ ਤੇ ਏਥੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਲੈਕਚਰਰ ਲਗ ਗਿਆ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਸਤਵੰਤ ਨੇ ਵੀ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਕਿਓਂ ਲਈ। ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਗਰ ਨਗਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕੋਠੀ ਪਾ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੜੀ ਗੰਭ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਕ ਕਮਰਾ ਉਚੇਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਜੀਅ ਬੜੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰੁਚੀਆਂ ਵਾਲੇ, ਪਾਰਟੀਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਸਨ। ਸਾਂਝੇ ਤੇ ਦਰਵੇਸ਼ ਜਿਹੇ ਲੋਕ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਇੰਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਅਸੀਂ ਵੀ ਕੁਝ ਚੈਨ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਬਿਤਾਉਣ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਂ। ਸਾਦਾ ਤੇ ਵੈਸ਼ਨੋ ਭੋਜਨ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵੀ। ਰੂਹ ਸ਼ਾਂਤ ਤੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

... ਥੋੜੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਏ। ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਹੈਡਮਿਸਟਰਸ ਮੈਡਮ, ਜਾਣੀ ਮਿਸਜ਼ ਲਿੰਦੜ, ਜਾਣੀ ਸਤਵੰਤ ਨਹਾ ਧੋ, ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਵਾਕ ਲੈ, ਨਾਬਤਾ ਕਰ, ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਲਈ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਤੇ ਰਿਕਸ਼ਾ ਰੋੜ ਵਾਂਗ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਦੋ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਆਏ, ਰਿਕਸ਼ੇ ਦੀ ਛਤਰੀ ਦਾ ਫਲੈਪ ਚੁਕਿਆ ਤੇ ਸਾਈਲੈਂਸਰ ਵਾਲੇ ਪਸਤੌਲ ਨਾਲ ਚਾਰ ਗੋਲੀਆਂ ਮੈਡਮ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿਚ ਉਤਾਰ ਦਿਤੀਆਂ। ਮਿਸ ਬਰਾਉਨ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਦਮ ਤੋੜ ਗਈ। ਅੱਜ ਉਹਦੇ ਨਿਮਿਤ ਹੱਥ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਣਾ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਉਥੇ ਚਲਿਆ ਹਾਂ। ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਜਾਵਾਂ। ... ਕੀ ਪਤੇ ...? ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿਚ ਹੀ ਬੈਠ ਕੇ ਜਾਣਾ ਹੈ!

... ਤੇਰੇ ਖਤ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆ ਨਜ਼ਿੱਤ ਕੇ ਦੇਵਾਂਗਾ। ... ਚੰਗਾ ਮੈਂ ਭੋਗ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੇਰਾ ਭੋਗ ਪਿਆ ਤਾਂ ਤੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵੀਂ ਭਰੀਂ ਨਾ!

ਕੇਵਲ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜੀ ਕੱਢ ਰਹੀ ਸੀ। ਰੁਮਾਲ ਫੇਰੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਇਕ ਹੁੰਤੂ ਚਿੱਠੀ ਦੇ 'ਭੋਗ' ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਡਿਗ ਪਿਆ ਤੇ ਨੀਲੋ-ਨੀਲ ਹੋਇਆ 'ਭੋਗ' ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਲਹੂ ਲੁਹਾਨ ਹੋ ਗਿਆ।

ਮੇਰੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਦੀਵਾਰ (ਕੰਧ) ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਲਸਤਰ ਮੈਂ ਨਹੁੰਆਂ ਨਾਲ ਖੁਰਦਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਭੋਗ ਦਿਆਂ। ਕਦੇ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਮਲਬੇ ਦੇ ਢੇਰ ਤੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਖੜੀ ਕਰ ਦਿਆਂ। ਇਸੇ ਉਧੇੜ-ਭੁਟ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਦਿਮਾਗ ਹਰ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਤਪਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਆਮ ਤਾਪਮਾਨ ਇਕ ਡਿਗਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਅੰਦਰਲੀ ਤਪਸ਼ (ਗਰਮੀ) ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

'ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ' ਵਲੋਂ ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ ਦਾ ਸ਼ੋਅ



ਵਿਨੀਪੇਗ — 'ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ' ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਹੋਸਟ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ-ਗਾਇਕ ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵਿਨੀਪੇਗ ਵਾਲਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਏਨਾ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ' ਚੁਲਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਐਡਮਿਟਨ ਵਿਚ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

9 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੋਏ ਵਿਨੀਪੇਗ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ ਦੇ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਹਾਂ ਸਮੇਤ ਦੇਖਿਆ। ਖੁਦ-ਖਰ ਡਰੇਟੇਕ-ਵੋਕ ਥੀਏਟਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰ ਬੋਰਨ ਕਾਰਸਟੇਅਰਜ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਕੋਲੋਂ ਨੇ ਡਾ. ਚੀਮਾ ਤੇ ਬੋਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੀਚੇ ਕਰਵਾਇਆ।

ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੇ ਲੰਮੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ ਨੇ ਸੰਜੀਦਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ। ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ ਦਾ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਤੇ ਸਾਥ ਗੁਰਸੇਵਕ ਮਾਨ ਨੇ ਦਿੱਤਾ।

ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ ਦੇ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਐਡਮਿਟਨ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ, ਕੇਲੋਵਰਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਾਜ ਮਾਨ ਗਾਇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਰਥ ਅਮੈਰੀਕਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਨੀਪੇਗ ਸਥਿਤ ਦਵਤਰ ਵਿਚ ਸੇਲਜ਼ ਮੈਨੇਜਰ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੀ. ਵੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ' ਵਿਨੀਪੇਗ ਵਿਚ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਐਡਮਿਟਨ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਐਡਮਿਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਥੀਏਟਰ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕਠੌਰ ਸਮੇਂ

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਦਨ

ਕੋਹੋ ਕਠੌਰ ਸਮੇਂ ਆ ਗਏ ਹਨ
ਕਿ ਵੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ
ਤੇ ਵੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁੰਘਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਜੇ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਬੋਲਦਾ ਹੈ—ਕਾਇਰ ਹੈ
ਤੇ ਜੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਅੱਗ ਵਰਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਯੋਧਾ ਤੇ ਨਾਇਕ ਹੈ
ਉਹੀ ਅੱਜ ਦੀ ਘੜੀ, ਸਭ ਕੁੱਝ ਹੈ

ਕੋਹੋ ਕਠੌਰ ਸਮੇਂ ਆ ਗਏ ਹਨ
ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਅਮਨ 'ਚ ਰਹਿਣਾ
ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਨਹੀਂ—
ਕੌਮਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ
ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸੂਰੀਲੇ ਥੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ
ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਨਾ
ਸਭ ਵਕਤ ਜਾਇਆ ਬਰਨ ਵਰਗਾ ਹੈ

ਕੋਹੋ ਕਠੌਰ ਸਮੇਂ ਆ ਗਏ ਹਨ
ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਅਮਨ ਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਾਰੇ ਰਾਸ਼ਨ ਦੇਣਾ
ਫਜ਼ੂਲ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।



DARSHAN SINGH UPPAL

14 year experience,
specializing in residential
Homes, Lands and Farms.

For FREE Market
Evaluation Of Your
Property or To Buy and
sell.

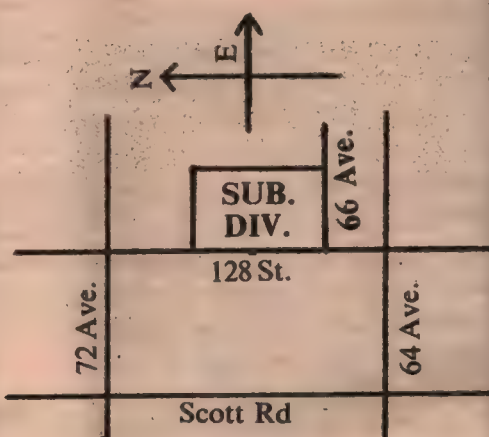
Call :

Ph. Off. 590-3231

Res. 594-8758

L/R LAKEVIEW REALTY LTD. DELTA 590-3231

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ
ਲਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :



On 128 St. & 66 Ave. Surrey

7909 SCOTT RD., DELTA,
B.C. V4C 6P6



Dorion Insurance Agency

ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਕੌਮੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ ਡੋਰੀਅਨ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ

- ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ● ਵਿਊਪਾਰ ● ਕਾਰ ਤੇ ਟਰੱਕ ● ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ● ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸੱਟ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤੇ ਜਾਂ
- ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ। ● ਆਟੋ ਪੈਕ ਰੀਨੀਊ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ● ਲਾਈਸੈਂਸ ਪਲੇਟਾ ਲੈਣ ਲਈ
- ਕਾਰ, ਟਰੱਕ, ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

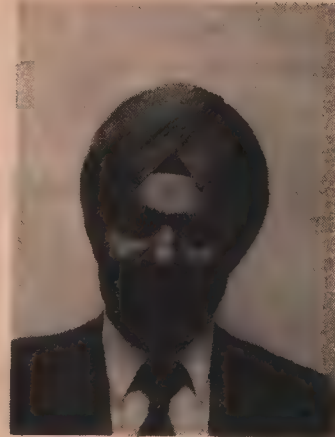
ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

ਫੋਨ : 772-3301

775-1061

AJANTA TRAVELS

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਚ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਅਜੰਤਾ ਟਰੈਵਲਜ਼ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ



Kulwant S. Brar
Manager & Owner



CALL US FIRST

Express International Travel (1986) Ltd. ATAC

Approved Agent All Major Airlines

ਸਪੈਸ਼ਲ ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਸੇਲ ਲੱਗ ਗਈ

ਸਿੰਘਾਪੁਰ \$1100 ਗੈਰਰਨ

ਹਾਂਗਕਾਂਗ \$770 ਗੈਰਰਨ

ਟਰਾਂਟੋ \$199 ਗੈਰਰਨ

ਇੰਗਲੈਂਡ \$625 ਗੈਰਰਨ

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇਮੀਗਰੇਂਟ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੈਲਗਰੀ ਤੇ ਐਡਮਿਟਨ \$99 ਗੈਰਰਨ

ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲੈਣ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਟਿਕਟ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ 1 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਟਰੇਵਲ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੱਕ ਸਸਤੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੇ

Ph. 321-8777

5787 Victoria Drive, Vancouver,



AJIT KANG

ਕੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ?

ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਲਵੋ

ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ 1946 ਤੋਂ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਾਕੂਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਜ਼



ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ L.L.B. (U.K.)

Res. 580-1822

- ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ
- ਇੰਡੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣੀ ਹੋਵੇ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ (ਗੈਂਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ - ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੋ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ 'ਚੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਮੁਲਕ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਅਰਫਨ ਜਾਂ ਯਤੀਮ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਾ, ਭੈਣ, ਭਤੀਜਾ, ਭਤੀਜੀ, ਭਾਣਜਾ, ਭਾਣਜੀ, ਪੋਤੀ, ਪੋਤਾ, ਦੋਹਰੀ ਦੋਹਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਤੇ ਵਿਆਹ ਹੋਵੇ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਜੇ ਕਿਸੀ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਤਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸੇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਿਆਦ ਲੰਘ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਤਿਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤੀ ਭਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨਾਂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੰਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੱਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ, ਦੋ ਸਾਲ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ। ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲੋਂ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ।

- ਜੇ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਕੋਈ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।
- ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਸਾਡੀ ਲਵੇ।
- ਟੈਂਪਰੇਰੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਮਿਤਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸੇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਰਾਹਦਾਰੀ (Declaration) ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਲੈਣ-ਦਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮੱਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਵਾ ਕੇ ਫੇਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੋ ਹੋ ਉਹੋ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਡਾਢੂਨ ਪੈਮਿਟ ਦੇਣ ਲਈ ਬੈਠੋ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਉਪਰ ਫਸਟ, ਸੈਕਿੰਡ, ਥਰਡ ਮੋਰਗੇਜ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਬੈਂਕ ਵਿਆਜ ਤੇ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਜਾਂ ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਖਰੀਦਣੀ ਹੋਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਜਾਂ ਕਿੱਦਾਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚਲੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਨਵੇਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਲਵੋ।

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ
(ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ)
Res: 521-5061



IMMIGRATION PROBLEMS?

Let us assist you as we have been doing since 1946

Complete Immigration Service in Canada

Sponsoring Immediate Family
Close Relatives
Independent Immigrants
Fiance (e) Application
Student Visa
Refugee Application
Visitors Visa
Adoption Application
Returning Resident Permit
Citizenship Application
Orphan Relatives Application

Investors Immigration
Entrepreneurs Immigration
Self-Employed Immigration
Family Business Immigration
Work Permit
Retired Person Application
Release Hearing
Immigration Inquiry
Immigration Appeal
Preparing Application Forms
Etc....

FREE consultation for first interview
Malkit Singh Parhar & Daljit Sandhu
IMMIGRATION CONSULTANTS

World Wide Immigration & Documentation Services

2127 - Kingsway, Vancouver, B.C. Canada

Off. (604) 430-6611

ਸਾਹਿਤਕ-ਸਮਾਗਮ ਹਾਈਜੈਕਰ ਰਵੀ- ਮੰਡਲ

— ਸੁਫੀ ਅਮਰਜੀਤ

ਤੁਸੀਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ, ਬੱਸਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਹਾਈ ਜੈਕਿੰਗ (ਅਗਵਾ ਕਰਨ) ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਸੁਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਹਾਈਜੈਕਿੰਗ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੁਣ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ। ਵੈਸੇ ਇਹ ਹਾਈਜੈਕਿੰਗ ਵਾਸਤਵਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਰਨੀ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਾਈਜੈਕਿੰਗ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਸਫਲ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

‘ਸਮਾਗਮਾਂ’ ਦੇ ਹਾਈਜੈਕਿੰਗ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਰੂਪ, ਜਿਸ ਨੂੰ ‘ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਸਮਾਗਮ’ ਕਹਿਕੇ, ਕਿਸੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਛੁੱਟ ਪੈਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਗੁੱਟਬੰਦਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਕੇ ਜ਼ੋਰ-ਅਜ਼ਮਾਈ, ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤੇ ਬੰਦੇ ਜਾਂ ਡੈਲੀਗੇਟ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਇਥੇ ਮੈਂ ਜਿਸ ਹਾਈਜੈਕਿੰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੇ ‘ਪੂਛ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ’ ਦੀ ਪੂਛ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪੂਛ ਹੈ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ ਇਕ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚਾ। ਇਹ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਨੂੰਮਾਨ ਦੀ ਹੀ ਪੂਛ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿਵੇਂ ਪੂਛ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਲੰਕਾ ਦਾਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਇਥੇ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਪੂਛ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਕਹੇ ਜਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ ਜਾਂ ਕਹੇ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚੇ ਦੇ ਸਫਿਆ ਦੀ ਕਾਲਖ ਦੇ ਜ਼ੋਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਅਗਸਤ 1987 ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਬੜੀ ਹੀ ਕਮੀਨਗੀ ਨਾਲ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਸਮਾਗਮ ਕਿਵੇਂ ਹਾਈਜੈਕ ਕੀਤਾ?

ਵੈਨਕੂਵਰ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਲਿਖਾਰੀ ਹਨ ਜੋ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚੇ ਦੇ ਵਾਂਗ ‘ਟਟੀਹਰੀ ਵਾਂਗ’ ਆਪਣੀਆਂ ਟੰਗਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਅਕਾਸ਼ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਮੰਦੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ‘ਸਰਟੀਫੀਕੇਟ ਸਪਲੀਮੈਂਟ’ ਦਾ ਆਚਾਰੀਆ ਭਿਰਗੂ ਅਤੇ ‘ਪੂਛ ਵਾਲਾ ਤਾਰਾ’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਜ਼ੋਰੀਆ (ਟਟੀਹਰੀਆਂ) ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਨੇ ਇਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਸਾਰੇ ਮੰਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਬਾਹਰ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਹੀ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਤੋਂ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਕ ਹੁਮਕਤ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਕ ਦਮ ‘ਧੂ’ ਵੱਲ ਨੂੰ ਝੁਕ ਗਏ। ‘ਰਵੀ’ ਨੇ ਉਤਰ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਦਾ ਪਰਸਥਾਨ ਕੀਤਾ। ‘ਪੂਛ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ’ ਦੀਆਂ ਟੰਗਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਮੰਚ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਘੜੀ ਗਈ। ਦੋ-ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਪੂਰੇ ਸ਼ਵੇ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ‘ਹਫਤਾ ਭਰ ਦੇ ਹਾਈਜੈਕਿੰਗ ਸਮਾਗਮ’ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਢੰਡਰਾ ਪਿੱਟਦੇ ਛਾਪੇ ਗਏ।

ਸਾਡੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਗਿਆਰਾਂ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਸਨ :

- (1) ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ। (2) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ (3) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (4) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ (5) ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਦੀ ਕਵਿਤਾ (6) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ (7) ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ (8) ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ (9) ਅਜੋਕੀਆਂ ਸਮਾਜਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ (10) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ (11) ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ 11 ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਛਾਪੇ ਗਏ ਜੋ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਰੂਪ ਵਿਚ 200 ਸਫਿਆਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਕਾਰ ਵਿਚ ਛਾਪੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਿਟਕ ਲੱਗਣ ਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੋਜ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਮਾਰ ਕੇ 15 ‘ਖੋਜ ਪੱਤਰਾਂ’ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ



‘ਅਚਾਰੀਆ ਭਿਰਗੂ’ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਕਲਚੀ ਕਿੰਨਾ ਤਾਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ : 1 ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ (2) ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਸਮੱਸਿਆ ਤੇ ਸਮਾਧਾਨ (3) ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ (4) ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਸੈਂਸ ਅਤੇ ਨਾਨਸੈਂਸ (5) ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ (6) (i) ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ — ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਰਵੇਖਣ (ii) ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਸ਼ਿਲਪ (iii) ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (7) (i) ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ‘ਬੰਦੀਵਾਨ’ (ii) ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ, ਸਿੱਖ ਇਨਕਲਾਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ (8) ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਧਾਰਾ ਦੀ ਕਵਿਤਾ (9) (i) ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਨਾਟਕ (ii) ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਪੰਜਾਬੀ—ਕਵਿਤਾ (10) ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ (11) ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ (12) ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਵਿਦਿਆ (13) ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਚੇਤਨਤਾ (14) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸਾਹਿਤ (15) ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੇ ਸਮਾਧਾਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦੇ 11 ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਕੋਈ 16 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਦੇ 15 ‘ਖੋਜ ਪੱਤਰ’ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਈ ਕੱਟੀਆਂ-ਵੱਢੀਆਂ ਵੀ ਸੀ। ਭਾਵ ਏਡਾ ਵੱਡਾ ਚੋਣ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੱਕ ਕੇ ਟੇਬੇ ਵਿਚ ਗੋਤਾ ਨਗਵਾਉਣ ਵਾਂਗ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਲਿਹਾਰੇ!! ਬਲਿਹਾਰੇ!! (ਇਹ ਸੰਭਵ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇ ‘ਸੂਰਜ’ ਆਪਣੇ ‘ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ’ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਘੁਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਇਹ ਤਾਂ ਫਿਰ ਚੱਕਰ ਚੁੰਝੇ ਖੇਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਅਜਿਹੇ ਹਸਦ ਮਾਰੇ ‘ਭਰੀਟੂ’ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌ ਸੌ ਲਾਅਨਤ ਜੋ ਆਪਣੀ ਤੁੱਛ ਬੋਲੇ ਬੋਲੇ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੱਖੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੱਟਾ ਪਾ ਸਕਣ। ‘ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹ ਗੱਡੇ ਲੱਦਣ’ ਵਾਲੀ ਇਹੋ ਹੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ‘ਵੱਡਾ ਲਿਖਾਰੀ’ ਕਹਾਉਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਇਵੇਂ ਹੀ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਮੇਲਨ, ਨਾਂ ਧਰਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਨੂੰ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਕੱਚਾ ਬੋਂਗਟੀ ਉਘੜ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਮਾਰਕੇ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚੇ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਸਰਪਰਸਤੀ ਹੇਠ ਹਾਈਜੈਕਿੰਗ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 12 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 18 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਹਫਤਾ ਭਰ ਦਾ ‘ਸਪਤਾਹ’ ਸਮਾਗਮ, ਕਲੀਅਰਬੁੱਕ, ਕਲੋਵਰਡੇਲ, ਰਿਚਮੰਡ, ਸਰੀ ਅਤੇ ਡੇਕਨ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਕਰਨਾ

ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉਪਰ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਘਰ ਕਲੀਅਰਬੁੱਕ 12 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸਮਾਗਮ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਏ ਇਕ ਪੰਜਾਬ ਅੰਬਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸ਼ਾਮ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਲੋਵਰਡੇਲ ਵਾਲਾ ‘ਸਿਆਰਾ’ ਵੈਸੇ ਹੀ ਅਲੋਪ ਸੀ। ਸਮਾਗਮ ਦਾ ‘ਝੱਖ’ ਵਿਚ ਅਲੋਪ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਬਣਦਾ ਹੀ ਸੀ। ਰਿਚਮੰਡ ਵਾਲਾ ਯੱਕੜ-ਫੂਨ ਕਰਨ ਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ‘ਬੱਸ ਘਰ ਬੈਠਾਂ ਵਾਂ, ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਵਾਂ’। ਸਰੀ ਵਾਲਾ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸਫਿਆਂ ਉਪਰ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਕਾਲਖ, ਨਿਰਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੁਜ਼ਦਿਲਾਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਮੋਤਾਂ ਨੂੰ ‘ਵੱਡ ਮੁੱਲੀਆਂ’ ਖਬਰਾਂ ਸਮਝ ਕੇ, ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਏ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਮਾਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। (ਉਸ ਦਿਨ ਭੁੱਖਵਾਰ ਸੀ)।

‘ਸਪਤਾਹ’ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪੰਜ ਦਿਨ ‘ਕੁੜੀ ਕੁੜੀ ਠੀਸ’ ਹੋ ਗਏ। ਪਟੜੀ ਦੀ ਫਾਲ ਦਾ ਦਿਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ, ਸਮੇਤ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਮਹਿਮਾਂ ਦੇ 14 ਕੁ ਦੇ ਕਰੀਬ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਮਿਨਤ ਤਰਲਾ ਕਰਕੇ ਲਿਆਂਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਨ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 25 (ਪੌਲੀ) ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ। ਫਿਰਕੂ ਪਰਚੇ ਨੇ ਹਾਈਜੈਕ-ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪਰਚੇ ਛਾਪਣ ਦਾ ਦਮ ਮਾਰਿਆ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਲੇਖ ਨੁਮਾ ਪਰਚੇ ਇਕ ਦੇ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਚੇ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਇਕ ਮਜ਼ਾਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਫਿਰਕੂ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਛਾਪੇ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਲੰਬੀ ਲਿਸਟ ਕਦੋਂ ਛਾਪੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਰਵੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਗ੍ਰਹਿਣੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਚਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਛਾਪਣ ਦੀ ਵੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਡੁਕ ਮਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹਵਾ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲ ਗਈ।

ਇਹ ਬੁੱਕ ਦੇ ਬੜੇ ਕਿਉਂ?

ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ‘ਬੁੱਕ ਦੇ ਬੜੇ ਪਕਾਉਣੇ’ ਮਹਾਵਰੇ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਆਇਆ ਦੇਖਿਆ। ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਇਹ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ੀ ਬੰਬਾਂ ਦੇ ਪਟਾਖਿਆਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਕਿਸੇ ‘ਐਟਮੀ ਬੰਬ’ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ, ਅਸਲੀਅਤ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਖਸੀਟ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਦੇ ਰਲਦੀ ਨਹੀਂ।

ਜਿਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਵੀ ਭਰਮ-ਗਰਭ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਸ਼ੇਹਰਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਦੀ ਝੂਫ ਨਾਲ ਅਤੀ ਵਿਆਕੁਲ ਹੈ। (ਭਾਵੇਂ ‘ਈਥੋਪੀਅਨ’ ਝੂਫ ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਹੀ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ)

ਇਹ ‘ਬੁੱਕ ਦੇ ਬੜੇ’ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਕੂਲੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਪਕਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪੱਦ ਬਹੇੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁੱਬਾਂ ਸਮਝ ਕੇ ਛੱਕ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

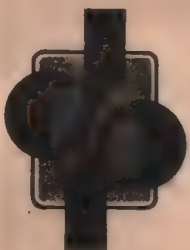
ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਰਵੀ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਆਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਟਰਾਂਟੋ, ਵਿਨੀਪੈਗ, ਐਡਮਿੰਟਨ, ਅਮਰੀਕਾ, ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਏ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਬੜੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਰਵੀ ਮੰਡਲ ਚਕਰਾ ਗਿਆ। ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਹੀ ‘ਸਫਲ’ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ, ਸਗੋਂ ਯੂ. ਬੀ. ਸੀ. ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਚੇਅਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਉਬਰਾਏ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਫਖਰ ਜ਼ਮਾਨ ਨੇ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨੇ ਦਿਨ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ, ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸੰਜੀਦਾ ਬਹਿਸ ਵਾਲਾ, ਉਚੀ ਪੱਧਰ ਦਾ, ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੋਂ ਉਚੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਕਿਹਾ।

ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਸੀ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ, ਆਪਣੀ ਹਾਈਜੈਕਿੰਗ ਦੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ‘ਸਮਾਗਮ’ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਗੋਸ਼ਟੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਸਗੋਂ ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚੇ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਰੌਚਕ ਅਤੇ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

‘ਸਰਟੀਫੀਕੇਟ ਸਪਲੀਮੈਂਟ’ ਦੇ ‘ਹੀਰੋ’ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਨੈਤਿਕ ਚਾਲ ਚੱਲੀ। ਉਸ ਨੇ ਹਾਈਜੈਕਿੰਗ-ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ (ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ‘ਅਚਾਰੀਆ ਭਿਰਗੂ’ ਸਮਝਦਾ ਹੈ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਚਲੇ ਤਾਂ ਇਹ ਤਾਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੇਹਰਤ ਖੋਰ ਸੁਭਾਓ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਲਿਖੇ। ਪਰ ਉਸ ਰੀਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤ ਉਪਰ ਮੰਚ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਕ ਪਹਿਰਾ ਲਿਖ ਮਾਰਿਆ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵੱਡਿਆ ਆਚਾਰੀਆ, ਤੂੰ ਹੁੰਦਾ ਕੌਣ ਏਂ ਮੰਚ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ? ਜਦੋਂ ਤੇਰਾ ਮੰਚ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤੇਰੇ ਮੰਡਲ ਦੇ ਦੋ ਸਿਆਰੇ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ, ਤੇਨੂੰ ਰੀਪੋਰਟ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ? (ਉਹ ਹੁਣ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਫਖਰ ਜ਼ਮਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਗਏ ਸੀ। ਚਲੇ ਛੱਡਣ ਗਏ ਸੀ ਤਾਂ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਖੀ ਸੀ ਤਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਹਰੋਂ ਮੁੜ ਆਉਂਦੇ। ਪੁਸ਼ਤਕਾਂ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਰਸਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕਲਾ ਕਿਰਤਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਕਿਉਂ ਫਿਰਕੇ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ, ਫਿਰ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਪਿਛੇ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ।)

ਇਨਸਾਨ ਬਣਨਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਗੈਰ ਇਨਸਾਨੀ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕਰਨੀਆਂ, ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨ ਵਲ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਂਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਇਕ ਦੋਸੀ ਅਤੇ ਕਲੰਕਤ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਇਸ ਲਈ ਮੰਚ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਹਾਈਜੈਕਿੰਗ-ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਿਛੋਂ ਜਦੋਂ ਮੰਚ

“FOR ALL YOUR PRINTING NEEDS”



dhannu printing co. ltd.

Printers □ Lithographers

English Wedding Cards and other Printing at reasonable rates

ਧੰਨੂ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ:

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ
ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਏ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਭੀਜਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ
ਦੇ ਕਾਰਡ ਪਸੰਦ ਕਰੋ

ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ — ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ

Ph. Bus. 585-2004

Res. 585-7916

10281 - 133A St., SURREY, B.C. V3T 4A1

ਨੇ ਰੀਪੋਰਟ ਭੇਜੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਅਖਬਾਰ ਛਾਪੇਗਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਛਪ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਾਹਿਤਕ ਬਦਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਿਸਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਖਰਚੇ ਸੰਬੰਧੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ

ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਗੈਰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਾਰਨ ਮੰਚ 'ਬਹੁ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹਿਕਮੇ' ਤੋਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਕਾਫੀ ਖਰਚੇ ਮੰਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦਾਂ/ਸਹਾਇਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਲਏ। ਕਈ ਕੰਮ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਕੀਤੇ, ਨਹੀਂ ਤੇ ਕਈ ਸਿਫ਼ ਵੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇੰਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ

ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੰਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ, ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ, ਪੂਰਨ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਕਈ ਉਣਤਾਈਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਗੇਂ ਤੁੱਛ ਹੀ ਹਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗੋਂ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੰਚ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਪੀੜ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ 'ਪੂਛ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ' ਨੂੰ ਹੋਈ ਪਰ ਸਮੁੱਚਾ ਰਵੀ ਮੰਡਲ ਇਸ ਪੀੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਭੋ-ਭੁੱਜੇ, ਹਸਦ-ਅਗਨ ਦੇ ਬੁਲਸੇ ਕਲੋਜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਲੰਕਤ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਚੁੰਡਲੀ ਕੋਲ ਮੰਚ ਵਿਰੁਧ ਕੁਝ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਨੰਤਿਕਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਡਿਗਿਆਂ ਦੀ 'ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ ਧਰੇ' ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਹੋਈ ਹੈ।

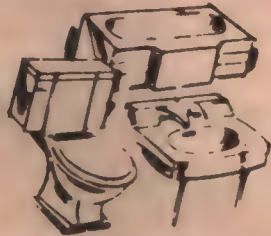
ਇਹ ਢੰਡਰਾ ਪਿੱਟ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਿਸਾਬ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਯੋਗ ਦੇਣ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ 'ਬਹੁਕੌਮੀ ਮਹਿਕਮੇ' ਵਲੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ ਪੂਰਬਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਦੇ ਖਰਚਣ ਵਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਪੂਰਬਕ ਰੀਪੋਰਟ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰ ਫਿਰ ਮੰਗੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਮੰਚ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਿਥਾ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਵੀ 1964 ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਦਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਧਰਮ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੋ ਕਾਲੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਉਪਰ ਧਰਮ ਦਾ ਪੜਦਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ।

ਦੂਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਚੈਕ ਕੀਤਾ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੁਣ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਕੋਈ ਉਹ ਬੰਦਾ ਜੋ ਲੇਖਕ ਮੰਚ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਸਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਕੀ ਤੁਸ ਵਲੋਂ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਜਾਣਨ ਵਾਰੇ ਅਰੰਭਿਆ ਤੁਨਾ ਪਰਚਾਰ ਸਿਵਾਏ ਮੰਚ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਜ਼ਨ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੂੜ-ਪਰਚਾਰ, ਮੰਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਮੰਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ, ਸ਼ੱਕ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ, ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਬਦ-ਦਿਆਨਤੀ ਦਾ ਝੰਡਾ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਉਪਰ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ। ਅਜਿਹੇ 'ਪੁਸ਼ ਮੁਗਦ ਗਵਾਰ' ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਕੇ 13 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਹਰਜਾਨਾ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਰਕਮ ਪੰਜਾਬੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕੋਲੋਂ ਨੁੱਠਾ ਫੜਕੇ ਮੰਗੀ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਲੋਲਤੀਆਂ ਕੱਢੀਆਂ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਸੈਂਟ ਵੀ ਦੇ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹੀ ਨੂਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦੇਵੇ, ਖੱਬਿਆਂ ਵਾਲਿਓ ! ਕੀ ਉਸ ਮੰਗਣੇ ਨੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਛਾਪਿਆ ਕਿ ਕਿਥੋਂ ਕਿਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਮਿਲੀ। 13 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਵੱਧ ਮਿਲੀ ? 13 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਘੱਟ ਮਿਲੀ ? ਉਹ ਕਿਥੋਂ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਕੀ ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਦਿਖਾਕੇ ਟੈਕਸ ਵਿਚ ਭਰਿਆ ? ਜਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਚੋਰੀ-ਟੋਬਲ ਅਦਾਰਾ ਹੈ। (ਅਸਲ ਵਿਚ 13 ਹਜ਼ਾਰ ਹਰਜਾਨਾ ਅਤੇ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਕੀਲ ਦਾ ਖਰਚ ਸੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 31 ਹਜ਼ਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਕਿੰਨੀ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਉਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਸ ਮਹੀਨੇ ਕਿਸ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਕੀ ਇਹ ਭੱਦਰਪੁਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ ? ਕੀ ਇਹ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਉਪਰੋਂ ਇਸ 'ਭੇਤ' ਦਾ ਭਾਰ ਲਾਹੁਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।)

PAUL'S PLUMBING, ELECTRICAL & HEATING SUPPLY



Plumbing & Bathroom
Fixtures & Supplies
Hot Water Tanks
Hot Water Heating & Supplies
And Instalations
We cut and thread galvanized pipe
We Cut keys also.

"Free customer parking at rear"

4578 Main St., At 30th Ave., Vancouver, B.C.

Sales: 872-3118

Service: 872-7227

HINDI, Punjabi Spoken

Thinking of Buying or Selling

New Houses, Lots, Building Contracts

Specializing :

Resale New Housing Lot Sales and Farms

Don't delay call now :

Hardeep S. Bhangav
Medellion Club Award Winner

ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰਾਂ, ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ਲ
ਪਰਾਪਰਟੀ ਲਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਭੰਗਵ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph. Off: 594-4141

Pager 438-2333 #1596

Bench Mark Realty Corp.

10 - 6830 King George HWY. Surrey



NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE COMPANY

NORTH AMERICAN LIFE

- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Children's educational Plans
- R R S P

Malkiat Mutti
representative

320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1

Bus. 685-9335

Res. 522-7167



ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

4279 - Fraser St. (27th Ave.)

Vancouver, B.C.

We Do Passport, 5 Mins. Service,
Portrait Photos & Weddings

Off; 872-6060



FREE!! FREE!!!
1-5x7 STUDIO PORTRAIT
\$15.00 Value— Free with this Coupon
With any Photo

ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਨਿਰੋਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਮਾਸਕ ਪੱਤਰ

ਕਲਮ

- ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ 15 ਡਾਲਰ
- ਜੇ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਇਛੀਆ, ਇਗਲੈਂਡ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਰਚਾ ਭਿਜਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਰਚੇ ਦਾ ਚੰਦਾ 25 ਡਾਲਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as
my Subscription for the year(s)..... I may be
sent the magazine at the following address:
Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੇ ਚੰਦੇ ਔਜ ਹੀ ਭੇਜੋ

ਭੇਜਣ ਦਾ ਪਤਾ :

The KALAM Monthly

P.O.BOX 67344 Stn. '0'

Vancouver, B.C., Canada V5W 3T1

ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

— ਡਾ: ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਖਾਨਖਾਨਾ

ਹਮ ਆਹ ਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ
ਤੇ ਹੋ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਬਦਨਾਮ
ਵੇਹ ਕਤਲ ਭੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ
ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ।

ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਰਤੀ ਕਾਮੇ ਅਜ ਤੋਂ 100 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਅਮਰੀਕਾ) ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਦ ਹੋਏ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਜਲਸੇ ਜਲੂਸ ਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮ ਤੇ ਚਲਣ ਦਾ ਐਹਦ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਦਾ ਦਿਨ ਸ਼ਾਇਦ 1886 ਦਾ ਸਾਲ ਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲੂਸ ਕੱਢ ਰਹੇ ਸਨ — ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸੀ ਕਿ 13 ਘੰਟੇ ਦੀ ਬਜਾਏ 8 ਘੰਟੇ ਦੀ ਦਿਹਾੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਨਖਾਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਤਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਪਣੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕਰ ਸਕੇ । ਤੇ ਦੋ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਮਿਲ ਸਕੇ ਪਰ ਧਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਨੰਗ ਦਿਤੇ ਹੀ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਥਾਂ ਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ । ਗੋਰੇ ਕਾਲੇ ਕਿਰਤੀ ਦਾ ਖੂਨ ਆਪੋ ਵਿਚ ਰਲ ਕੇ ਬਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ । ਚਮੜੀ ਦਾ ਰੰਗ ਭਾਵੇਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਪਰ ਖੂਨ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਸੀ । ਖੂਨ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਕੱਪੜੇ ਜਦ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਹਿਰਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਤੇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਹਲੜਾਂ ਤੇ ਧਨੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਲਾਲ ਝੰਡੇ ਉਪਰ ਦਾਤੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹਥੌੜੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਲਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੇ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਭਾਵੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੋ ਅਸੂਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ । ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਜੋ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ (ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਜਾਵੇ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋੜਨ ਲਈ ਧਨੀ ਜਮਾਤ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਕੰਡੇ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਤੇ ਰੁਪਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਬਨਾਉਣ ਤੇ ਅਤੇ ਗੁੰਡੇ ਪਾਲਣ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮਿਲ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਜੇਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਭਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਉਨਾਂ ਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਿੰਦਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਫਿਰ ਕੰਮ ਤੇ ਆ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਤੋੜਨ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਿਲ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਏਥੇ ਵੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਨਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਹੜਤਾਲੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਪਿਕਟਿੰਗ ਲਾਈਨ ਤੋੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤ ਨਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਮਿਲ ਨੂੰ ਤਾਲਾ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਰਤੀ ਭੁੱਖਾ ਮਰਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਕੰਮ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆਏਗਾ । ਜਥੇਬੰਦ

ਮੰਚ ਨੇ ਆਪਣਾ ਖਰਚ ਅਤੇ ਸਾਲ ਭਰ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਆਪਣੀ ਰੀਪੋਰਟ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਅਤੇ ਉਹ ਦਿਤਾ । ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਚਤਾਈਆਂ ਉਪਰ ਉਤਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਉਪਰ ਇਹ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ । ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਚ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਦਾ ਜੋ ਭੀੜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕਦੀ ਵੀ ਉਸ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ।

ਫਿਰਕੂ ਪਰਚੇ ਨੇ ਹਿਸਾਬ ਮੰਗਦਾ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪੱਤਰ ਦੇ ਵਾਰ ਛਾਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਹੇਠ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਰਿਚਮੰਡ ਦਾ (Raj Richmond) ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਮੈਂ ਚੈਲਿੰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਚਮੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਜ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ । ਕੋਈ ਵੀ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ, ਕਿਉਂ ? ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮਜ਼ੋਰ ਸਿਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਕੀ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚਾ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਇਸ ਅਖੱਤੀ ਰਾਜ ਦਾ ਡੂਨ ਤੇ ਐਡਰੈਸ ਛਾਪੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਹਿਸਾਬ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ?

ਕੀ ਫਿਰਕੂ ਪਰਚਾ ਇਸ ਅਖੱਤੀ 'ਰਾਜ ਰਿਚਮੰਡ' ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਲਿਫਾਫੇ ਦੀ ਐਡਰੈਸ, ਤਾਰੀਖ, ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਸਮੇਤ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਛਾਪੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਪਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਅਕਸਰ ਛਾਪਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਛਾਪੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕੂੜ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਚੌਰਾਹੇ ਵਿਚ ਭੱਜਿਆ ਹਰ ਇਕ ਦੇਖ ਸਕੇਗਾ ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਇਹੋ ਈਮਾਨਦਾਰ ਸਲਾਹ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਤਮਹੀਣਤਾ ਦਾ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਫੜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਚ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ ਮੰਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਬੁਖਲਾਹਟ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ ਕਿਸੇ ਭੂਤ-ਪਰੇਤ ਦੀ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਕੈਨੇਡਾ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਹੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਚੇਲਿਆਂ ਮਗਰ ਤੁਰੇ ਫਿਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਨੋਟ :— ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੋ ਵੀ ਸਵਾਲ ਇਸ ਮੰਚ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਰਵੀ-ਮੰਡਲ ਨੇ ਉਠਾਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਫਸੀਲ ਵਿਚ ਉਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਲੜੀਵਾਰ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਪਾਠਕ ਆਪਣਾ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਨਾ ਭੁੱਲਣ ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ)

ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋੜਨ ਲਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਹਕੂਮਤਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਹੱਥਕੰਡਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਹੈ ਬੇਕਾਰੀ ਬੇਕਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਰਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਬੇਕਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਨੀ ਜਮਾਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਉਲੂ ਸਿਧਾ ਕਰਦੀ ਹੈ । ਬੇਕਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਜਿਥੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਫਾਰਮਰ ਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਜੋ ਲੁਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਫਾਰਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੇਟ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਮੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ।

ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੈਸੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ । ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਹਲ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਜੇ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣੇ ਵੀ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਅਮਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਏ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਕੁਝ ਕੰਮ ਵੀ ਹੋਏ ਪਰ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਰਗਰਮ ਨਹੀਂ । ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕੋਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾ ਕੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਰਗੀ ਆਂਡਿਆਂ ਤੇ ਬੈਠੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਦਰਜਨਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਐਸੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਜਾਗੀਰ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ । ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਏਹੋ ਹਾਲ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਹੋਇਆ । ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਚਰਨ ਗਿੱਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਕ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਾਂ ਇਕ ਟੀਮ ਬਣਾ ਕੇ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ । ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਹੋਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜ਼ੀ ਹੋਣ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਬੜਾ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਵਕਤ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਾਲਕ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਫੇਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੁਲਮ ਢਾਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਪਾਲਤੂ ਗੁੰਡਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਤਲ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਫਗਵਾੜਾ ਕੱਪੜਾ ਮਿਲ ਵਿਚ ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਕਤਲ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ । ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਪਾਰਸਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੰਬ ਸੈਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਜਦ ਪਾਰਸਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਬੰਬ ਫਟ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਲੀਡਰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਕਈ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ । ਇਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ । ਮਿਲ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਕਿੰਨੇ ਵਰਕਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਕੁਝ ਗਏ ਟਾਟਾ ਨਗਰ ਤਾਰ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ । 1939 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਜਲੰਧਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਸਾਂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤਾਰ ਕੰਪਨੀ ਟਾਟਾ ਨਗਰ (ਜਮਸ਼ੇਦਪੁਰ) ਦੇ ਗੇਟ ਅਗੇ ਪਿਕਟਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਫਾਦਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਟਰੱਕ ਪਿਕਟਿੰਗ ਤੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ । ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਲੀਡਰ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਟਰੱਕ ਅਗੇ ਲੇਟ ਗਿਆ ਪਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪ ਜੋ ਤਾਰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਨੇ

ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਉਪਰ ਦੀ ਅਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਟਰੱਕ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁਚਲਦਾ ਹੋਇਆ ਅਗੇ ਵੱਧ ਗਿਆ । ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਉਥੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚ ਬੰਗਾਲੀ, ਬਿਹਾਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਸਿੱਖ, ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮ ਸਭ ਕੌਮਾਂ ਤੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ । ਮਿਲ ਮਾਲਕ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਮੇਰਾ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈ ਹੈ । ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਲੜਦਾ ਹੈ ਉਸ ਉਸ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ । ਅੱਜ ਜੋ ਵੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਲੰਬੀ ਘਾਲਣਾ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹੈ । ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦਾ ਏਕਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਤਾਕਤ ਹੈ । 1947 ਮੁਲਕ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ । ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਵੀ ਵੰਡੀ ਗਈ ਅਤੇ ਧਰਮ ਤੇ ਦੀਨ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕਿਰਤੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਏਕਾ ਤੋੜਿਆ ਗਿਆ । ਨਾਰਥ ਵੈਸਟ ਰੇਲਵੇ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਫਰੰਟੀਅਰ ਜਾਂਦੀ ਸੀ 47 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬੜੀ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲੀਡਰ ਮਿਰਜ਼ਾ ਇਬਰਾਹੀਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ । ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਇਹ ਗੱਲ 1947 ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ ਮੈਂ ਜਲੰਧਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਪਣੀ ਟਰੇਨ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਏਨੇ ਨੂੰ ਇਕ ਟਰੇਨ ਜੋ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਸਾਰੀ ਗੱਡੀ ਲਾਲ ਝੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਮੈਂ ਦੇਖ ਕੇ ਹੇਰਾਨ ਹੋਇਆ ਤੇ ਪੁਛਗਿਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਨਾਰਥ ਵੈਸਟ ਰੇਲਵੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਲੀਡਰ ਮਿਰਜ਼ਾ ਇਬਰਾਹੀਮ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਚੋਣ ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੀ ਗੱਡੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ । ਪਰ 1947 ਵਿਚ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਐਸਾ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦਿਤੇ ਉਥੇ ਐਨ ਡਬਲਯੂ ਆਰ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਲੀਡਰ ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਹੀ ਰੋੜ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜੀ ਹਕੂਮਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੀ ਮਿਟ ਗਿਆ ।

ਏਧਰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਫਿਰਕੂ ਤੱਤਾਂ ਨੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਜੁਦੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਬਣਾ ਲਈਆਂ । ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੀ ਇਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਫੇਰ ਤਾਂ ਕੀ ਸੀ ਆਏ ਦਿਨ ਨਵੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਬਣਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪ ਵੀ ਇਸ ਗੁਨਾਹ ਤੋਂ ਨਾ ਬਚ ਸਕੇ । ਕਿਰਤੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਆਪ ਵੀ ਦੋ ਥਾਂ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਸਾਡਾ ਜ਼ੋਰ ਵੀ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਸਟੂਡੈਂਟਾਂ ਤੇ ਹੀ ਚਲਿਆ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕ ਹੈ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾੜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਹੋਣਾ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ।

ਹੁਣ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਇਹ ਵੀ 47 ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਖਤਰਨਾਕ ਹਨ । ਹੁਣ ਵੀ ਜੇ ਵੋਲਾ ਨਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਤੇ ਰਲ ਕੇ ਫਿਰਕੂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨਾ ਮੋੜਿਆ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਗਰੀਬੀ ਭੁੱਖ ਬੇਕਾਰੀ ਦੀ ਉਮਰ ਹੋਰ ਵੀ ਲੰਬੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ । ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯਾਦ ਦਿਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਵੋਲਾ ਹੈ । ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਏਦਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਇਹ ਸ਼ੇਅਰ ਆਖਿਆ ਸੀ :

ਨਾ ਸਮਝੋਗੇ ਤੋ ਮਿਟ ਜਾਓਗੇ ਐ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਾਲੇ
ਤੁਮਹਾਰੀ ਦਾਸਤਾਂ ਤੱਕ ਭੀ ਨਾ ਹੋਗੀ ਦਾਸਤਾਨੋਂ ਮੇਂ ।

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟ੍ਰਸਟ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਲੋਂ

ਅੱਠਵਾਂ ਮਨਜੀਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਗਮ
29 ਮਈ, 1988 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 1 ਵਜੇ

ਮੋਬਰਲੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ
ਜਿਸ ਵਿਚ 1987 ਦੇ ਐਵਾਰਡ-ਜੇਤੂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ
ਢੰਡ ਨੂੰ ਮਨਜੀਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ :

● ਕਰਮਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ ● ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ ● ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ ● ਸੁਰਿੰਦਰ ਬੈਂਸ ● ਅਮਰਜੀਤ
ਜੌਸ਼ ● ਇਕਬਾਲ ਸੂਮਲ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ

ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੁੱਜਣ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਹੈ

ਜ ਨ ਰ ਲ ਸ ਕੱ ਤ ਰ
ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੈਂਬਰ : ਫਖਰ ਜ਼ਮਾਂ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ-ਪ੍ਰਧਾਨ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ (ਭਾਰਤ) ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ-ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸਕੱਤਰ :
ਦਰਸ਼ਨ ਨੱਤ (ਭਾਰਤ), ਜਗਤਾਰ ਢਾਅ (ਇੰਗਲੈਂਡ), ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਭਾਰਤ)

ਪ੍ਰ ਧ ਾ ਨ

ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਆਪ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪਰੋ



ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ



ਮਕਾਨ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ
ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਓ

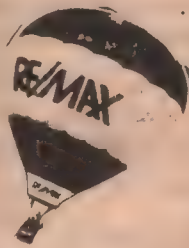
ਅੱਜ ਹੀ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

ਫ਼ੋਨ : 585-4888

ਘਰ : 590-0413

For Professional Market Evaluation
and Consultation



Jarnail S. Saran

Bus: 585-4888 Res: 590-0413

9320 Scott Road (120 St.) Surrey, B.C. V3V 4B8

ਕਰਾਚੀ ਵਿਚ ਗੜਬੜ

ਕਰਾਚੀ — ਅਜ ਕਲ ਕਰਾਚੀ ਦੇ ਦੰਗੇ ਤੇ ਗੜਬੜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸਿਰ ਦਰਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦੋ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਚਾਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ। ਦੂਸਰੀ ਘਟਨਾ ਰਸਾਲਾ ਪੁਲਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਾਗੇ ਵਾਪਰੀ ਜੋ ਸਕੂਟਰ ਸਵਾਰਾਂ ਨੇ ਐਮ.ਸੀ. ਡਿਊਬਲ ਗਰਾਊਂਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਿਥੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਿੰਸ ਰੂਪਰਤ ਵਿਚ

ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁਵੀਆਂ ਲਈ

ਮੋਨੀਕਾ ਵੀਡੀਓ

ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਜਿਥੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਿਲਦੇ ਹਨ

ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ : ਪਾਲ ਮੋਦਗਿੱਲ

627-1637

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟਸ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ ਇਨਕ

ਮਠਿਆਈਆਂ ਦੀ ਸੈਂਡ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੁਕਾਨ!

BOMBAY SWEETS MANUFACTURER INC.

6556 — 6560 MAIN (at 49th Ave.)

VANCOUVER, B.C. V5X 3G9

Tel. (604) 321-1414

Or 874-5722

CONTACT:

NARESH SHUKLA & BROS.

\$2.50 / ਪੈਂਡ ਵਾਲੀਆਂ
ਜਲੇਬੀਆਂ
\$1.49

\$2.50 / ਪੈਂਡ ਵਾਲੇ
ਲੱਝੂ
\$1.75

INCOME TAX from \$15 ACCOUNTING

ਸਹੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ
ਵਾਰਮ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਦਫ਼ਤਰ। ਮਾਂਗਟ ਹੋਰਾਂ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ
ਦਾ ਵਾਜਬ ਹੋਟ ਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਓ। ਦਫ਼ਤਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ
ਹੈ।

- Income Tax
- Book-Keeping
- Accounting & Incorporation
- Insurance (Life, Sickness, Group, Travel, Visitors)

MANGAT AGENCIES

No. 2-7171 King George HWY

(Authorized Ad)

SURREY, B.C.



C.S. Mangat
(Ex. Bank Manager)

594-5711 594-2254

A.M.C. Carpet Ltd.

Unit 8 - 12950 - 80th Ave. Surrey, B.C.

Carpet-Vinyl-Hardwood

All Popular Brands Supplied & Installed

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਰਪੇਟ ਜਾਂ Lino ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ
ਵਿਚ ਪਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਸਟੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ
ਘੱਟ ਹਨ, ਪੂਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ

Free Estimate —

ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :

Phone for appointment

Off. 594-6141

Res. 594-7595

Pager 680-0214



AMARJIT SINGH CHAHAL



Editor: Darshan Kaur Bains

ਨਵਰੰਗ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ

ਇਸ ਨੰਬਰ ਤੇ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

274-1213

ਪਤਾ:

Navrang Publication Ltd.

P.O. BOX 23524

VANCOUVER AMF

B.C. V7B 1W2

ਨਵਰੰਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੋ

ਚੰਦਾ \$20 ਡਾਲਰ

ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ

ਚੰਦੇ ਦਾ ਫ਼ਾਰਮ

SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan

P.O. BOX 265

Surrey, B.C.

Canada, V3T 4W8

Ph. 581-4473

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as
my Subscription for the year(s)..... I may be
sent the newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year	30 dollars
Two Year	55 dollars
Three year	80 dollars
Life membership.....	500 dollars
ASIA.....	150 dollars[a year]
U.S.A.	35 dollars [a year]
Europe	150 dollars[a year]
Africa	150 dollars [a year]

'ਮੇਅ ਵਰਕਸ' : ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ

—ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ



ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਤੋਂ ਅੱਠ ਮਈ ਤੱਕ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ 'ਮੇਅ ਵਰਕਸ' ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ, ਹਾਰਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਗੀਤ, ਨਾਟਕ ਨਾਚ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਗੀਤ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਉ ਫਿਲਮਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕਲਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸਾਂ ਹੋਈਆਂ।

ਬੇਸ਼ਕ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ 'ਮੇਅ ਵਰਕਸ' ਨਾਂ ਹੇਠ ਇਹ ਮੇਲਾ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਕਨੇਡਾ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਇਹ ਇਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ 1945 ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ 'ਬੀ ਸੀ ਐਟ ਵਰਕ' ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਬੀ. ਸੀ. ਲੇਬਰ ਆਰਟਸ ਗਿਲਡ ਦੀ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਸਾਲਾਨਾ ਤਿਉਹਾਰ ਨਾ ਬਣ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬੀ. ਸੀ. ਆਰਟਸ ਲੇਬਰ ਗਿਲਡ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਚੱਲੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿਰੋਧੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਝੋਟ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੇ 43 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਮੇਲਾ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਹਰੀ ਵਾਰ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1945 ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚਿਤਰਕਾਰ ਜੈਕ ਸ਼ੈਵਟ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ 'ਮੇਅ ਵਰਕਸ' ਪਹਿਲੀ ਮਈ ਨੂੰ ਸ਼ਿਸ਼ਰ ਭਰ ਵਿਚ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਯਾਦ ਨਾਲ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹਫ਼ਤਾ ਭਰ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ: ਆਈ. ਡਬਲਯੂ. ਏ. ਹਾਲ., ਵੈਨਕੂਵਰ ਈਸਟ ਕਲਚਰਲ ਸੈਂਟਰ, ਵੂਮੈਨ ਇਨ ਫੋਕਸ ਗੈਲਰੀ, ਲਾਕੀਨਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, ਵੀਡੀਉ ਇਨ, ਮੈਗੀਟਾਇਮ ਲੇਬਰ ਕਾਊਂਸਲ ਦੇ ਹਾਲ ਆਦਿ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਲਾ ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾ ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਕਲਾ ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਥੇ ਹੋਏ ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕ, ਸਰੋਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਸੁਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਕਿਸਮ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿੱਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਲੋਕ ਇਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਆਪਣਾ ਗੀਤ, ਕਵਿਤਾ ਕਹਾਣੀ ਆਦਿ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਕਲਾ ਦਾ ਜਨਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਟਾਕਿੰਗ ਸ਼ਾਪ (Talking Shop) ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਲੋਕ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਨ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁੱਝ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ:—

‘ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਨੌਕਰੀਆਂ’ ਨਾਂ ਹੇਠ ਉਟਵਾ ਵਲ ਮਾਰਚ :- ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਤੀਹਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਨੂੰ ਏਥੇ ‘ਡਰਟੀ ਥਰਟੀਜ਼’ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਨ 1929 ਦੇ ‘ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ’ ਦੇ ਕਰੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਇਥੋਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਿਗਾਰ ਵੱਲ ਜਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਦੋ ਤਿੰਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਇਹ ਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਗਈ। ਜੋ ਲੋਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਵੀ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੇ ਏਨੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਲਗ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਤੇ ਮਿਲਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਹਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਪਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਉਪਰ ਸੁੱਟ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕੰਮਚੌਰ ਹਨ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮਾੜੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੱਦਦ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। (ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ, ਵੈਲਫੇਅਰ ਆਦਿ ਵਾਇਦੇ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਇਹ ਤਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਜਿੱਤੇ ਹਨ)। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਸੀ ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਹ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਮੱਦਦ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੰਗ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਮੂਲੀ ਮਦਦ ਦੇਣੀ ਮੰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਗੈਲਰੀ ਦਫਤਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ।

ਇਸ ਗੈਲਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਗਰੇਸਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਗਰੇਸਰੀ ਏਨੀ ਥੋੜੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ

ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਭੁੱਖਿਆਂ ਗੁਜ਼ਾਰਨੇ ਪੈਂਦੇ। ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੱਦਦ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਗੈਲਰੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਕੈਂਪ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੈਂਪਜ਼ੇ, ਸੋਣ ਲਈ ਇਕ ਮੰਜਾ, ਦਿਹਾੜੀ ਦਾ ਤਿੰਨ ਡੰਗ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਦਿਹਾੜੀ ਦੀ ਵੀਹ ਸੈਂਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਏਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜੰਗਲ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ‘ਗੈਲਰੀ ਕੈਂਪ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਏਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੋਕ ਮਿਲ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਦੇ ਚੁਆਬ ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਤੇ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸਟਨ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਖੇਤਰ ਹੇਠ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ‘ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਨੌਕਰੀਆਂ’ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਹੇਠ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਉਟਵਾ ਪੁੱਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਤਿੰਨ ਜੂਨ 1935 ਨੂੰ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ਲੋਕ ਮਾਲਗੋਡੀਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਓਟਵਾ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਲੋਕ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇਖ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਓਟਵਾ ਪੁੱਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਮਾਰਚ 14-15 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਗੰਜਾਇਨਾਂ (ਸਸਕੋਚਵਨ) ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਏਥੇ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰ ਆਰ. ਸੀ. ਐਮ. ਪੀ. ਅਤੇ ਸਸਕੋਚਵਨ ਸੂਬੇ ਦੀ ਪੁਲੀਸ, ਲਾਠੀਆਂ, ਬੇਸਵਾਲ ਦੇ ਵੇਟਾਂ ਅਤੇ ਟੀਅਰ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਓਟਵਾ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਮਾਰਚ ਸਰਕਾਰੀ ਦਮਨ ਰਾਹੀਂ ਖਿਡਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ‘ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਨੌਕਰੀਆਂ’ ਲਈ ਓਟਵਾ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਲਾਈਡਾਂ, ਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਲਾਈਡਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿਚਰਡ ਪਿਨਟ ਨੇ। ਗੀਤ ਗਾਏ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੇਬਰ ਗਾਇਕ ਟੋਮ ਹਾਕਿਨ, ਫਿਲ ਵਰਨਣ ਅਤੇ ਸਟੀਵ ਗਡੋਰਾ ਨੇ। ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਕੀਤੀ ਵਿਲਸ ਸ਼ੇਪਰੈਲ, ਬਾਬ ਜੈਕਸਨ, ਅਤੇ ਜੀਨ ਇਵਾਨਜ਼ ਨੇ। ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਵਿਲਸ ਸ਼ੇਪਰੈਲ ਅਤੇ ਬਾਬ ਜੈਕਸਨ ਇਸ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਆਪ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਅਤੇ ਜੀਨ ਇਵਾਨਜ਼ ਉਸ ਮਾਰਚ ਦੇ ਇਕ ਲੀਡਰ ਦੀ ਧੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੋਅ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਸ਼ਾਨਾ ਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋਸ਼ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਸੁਆਲ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਅਜਿਹੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਕੂਲ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬਜਟ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

1930-40 ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪੈਨਲ ਡਿਸਕਸ਼ਨ : ਇਸ ਪੈਨਲ ਵਿਚ ਬੀ. ਸੀ. ਦੀ ਲੇਬਰ ਆਰਟਸ ਗਿਲਡ (43-45) ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਕਵਿਤਰੀ ਡੋਰੀ ਲਿਵਸੀ, ਵਰਕਰਜ਼ ਥੀਏਟਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਐਕਟਰ ਜੈਕ ਐਮਨ, ਗਰਾਫਿਕ ਆਰਟਿਸਟ ਰੂਥ ਮੀਕਨ, ਅਤੇ ਚਿਤਰਕਾਰ ਜੈਕ ਸ਼ੈਵਟ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 1945 ਵਿਚ ਬੀ. ਸੀ. ਐਟ ਵਰਕ ਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਹੱਥ ਸੀ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 40-45 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ 1930-40 ਦੌਰਾਨ ਕਲਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਜਾਹਿਰ ਸੀ 1930-40 ਦੌਰਾਨ ਮੱਦਹਾਲੀ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਦੋਂ ਕਲਾਕਾਰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੈਕ ਸ਼ੈਵਟ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ “ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ (ਕਲਾਕਾਰ) ਹੋ ਰਹੇ ਐਕਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਹਰੇ ਨਾ ਹੋਈਏ ਪਰ ਏਨੀ ਕੁ ਵਿੱਥ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਂ, ਜਿਥੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਐਕਸ਼ਨ ਦੇਖ ਸਕਦੇ, ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ।” ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਫੀ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਨਾਟਕ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਸਾਲੇ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਲਾਕਾਰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਇਨਬਿਨ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਨਾਟਕ “ਏਟ ਮੈਨ ਸਪੀਕ” ਅਤੇ “ਵੇਟਿਗ ਫਾਰ ਲੈਫਟੀਜ਼” ਕਾਫੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਏ। ‘ਵੇਟਿਗ ਫਾਰ ਲੈਫਟੀਜ਼’ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਥੀਏਟਰ ਵਿਚ ਕਈ ਇਨਾਮ ਵੀ ਜਿੱਤੇ। ‘ਏਟ ਮੈਨ ਸਪੀਕ’ ਏਨਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਤੇ ਅਮਰ ਭਰਪੂਰ ਨਾਟਕ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਉਪਰ ਵਿਨੀਪੇਗ ਵਿਚ ਬੇਡਾਣੇ ਤੇ ‘ਬੈਨ’ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਟਕਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਗੱਲ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿਚ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਥੀਏਟਰ ਆਪਣੇ ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸ ਥੀਏਟਰ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਅਖੌਤੀ ਮੈਨ ਸਟਰੀਮ ਥੀਏਟਰ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਆਰਟਸ ਕਲੱਬਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਏਥੋਂ ਦੇ ਉਤਲੇ ਤਬਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਦੇਖਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ‘ਵੇਟਿਗ ਫਾਰ ਲੈਫਟੀਜ਼’ ਅਤੇ ‘ਏਟ ਮੈਨ ਸਪੀਕ’ ਵਰਗੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਥੀਏਟਰ ਦਾ? ਜੇ ਏਥੋਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਜਮਾਤ ਵਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਥੀਏਟਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਥੀਏਟਰ ਦਾ ਹੀ ਅੰਗ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਏਥੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਨਾਟਕ : ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਨੇ ਦੋ ਨਾਟਕ ‘ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ’ ਅਤੇ ‘ਏ ਕਰਾਪ ਆਫ ਪੁਆਜ਼ਨ (A Crop of Poison)’ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ‘ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ’ ਅਤੇ ‘ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਫਸਲ’ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਧੂ ਤੇ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਜ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ ਹਰਜੇਦਰ (ਹਰਜੀ) ਸਾਂਗਰਾ, ਅੰਜੂ ਹੁੰਦਲ, ਭਾਵਨਾ ਭੰਗੂ, ਮੱਖਣ ਟੁੱਟ, ਨਿੱਕ ਸਹੋਤਾ, ਅਮਨਪਾਲ ਸੈਰਾ, ਸੀਤਲ ਢਿੱਲੋਂ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ, ਮਾਈਕ ਬੈਂਸ, ਪਾਲ ਬਿਨਿੰਗ ਅਤੇ ਸਾਧੂ।

ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ ਸਾਧੂ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ‘ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਬਾਰੇ’ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਨਾਟਕ ਦੇਖੋਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕਲਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਨਾਟਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਆਰਟਿਸਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਰਿਚਮੰਡ ਵਲੋਂ ਭੰਗੜਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਭੰਗੜੇ ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ, ਮਹਾਜਨਾਂ, ਸੁਦਖੇਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਕਨੇਡਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਆਏ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ 4-5 ਮਿੰਟ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਦਰਸ਼ਕ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਦੋਂ ਸੱਥ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਮਾਣ ਦੀ ਇਕ ਨਿਰਮਾਣ ਜਿਹੀ ਭਾਵਨਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕਨੇਡੀਅਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਜਾਪਾਨੀ ਨਾਚ ਕੋਕੋਰੋ ਅਤੇ ਕਟਾਰੀ ਟਾਇਕੋ (Kokoro Dance & Katari Taiko) ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਮਹਾਂਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਜਾਪਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਦੁਰਵਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਕਹਾਣੀ ਸੁਨਾਉਣ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਟਾਕਿੰਗ ਸ਼ਾਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ (ਜਿਸਦਾ ਜੀਅ ਕੀਤਾ) ਵਲੋਂ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਅੰਰਤ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਅੰਰਤਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੈਟੋਆਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਕਈ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ।

‘ਮੇ ਵਰਕਸ’ ਫੈਸਟੀਵਲ ਬੀ. ਸੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਵੀ ਹਰ ਸਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਰਚੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਬਣੇਗਾ।

ਦਿਉਲ ਲੇਡੀਜ਼ ਟੇਲਰ ਸ਼ਾਪ

11860 - Oldfield Ave., Richmond, B.C. V6X 1M4

Phone : 270-1529

ਅਸੀਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੀਜ਼ਾਇਨਾਂ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਟ, ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹੀ ਸੂਟ, ਬਲਾਊਜ਼, ਪੇਟੀਕੋਟ, ਡਰੈਸ, ਸਾੜੀ ਫਾਲ ਆਦਿ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੀਪੇਅਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ

ਉਠਾਓ ਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :

270-1529

GLOBAL IMMIGRATION SERVICES



For Further Consultation Contact
KARNAIL SINGH NAGRA
 11420 GRANVILLE AVE. RICHMOND, B.C.
 PH. (604) 270-2100

WE ARE PROVIDING ALL IMMIGRATION SERVICES

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਮਸਲੇ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ

- ਬਿਜਨੈਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ
- ਬਿਜਨੈਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ
- ਰੀਫਿਊਜੀ ਸਟੇਟਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ।
- ਫਾਰਮ ਇਨਵੇਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਲਾਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕੋਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

- Business Immigration (Investors, Entrepreneurs, self employed)
- Family Business Immigration (Job offers to relatives)
- Family & Assisted relatives
- Application for refugee status
- For adoption.
- Foreign domestic workers.
- Special Consideration in farming.
- Any other matter regarding Immigration.

Success Through Service & Experience

AWARD WINNER

OF THE MEDALLION CLUB, MEMBER OF THE I.C.I. DIVISION OF THE REAL ESTATE BOARD OF GREATER VANCOUVER IN BUSINESS SINCE 1971

For Professional Market Evaluation or Consultation

Without any obligation, contact

Buying, Selling or Trading

ਮਕਾਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰੋ

Ph. Bus: 437-9431 Res: 434-4660

UNITED REALTY LTD.

2443 Kingsway, Vancouver, B.C. V5R 5G8



Ajaib S. Janda

MINT AUTO BODY LTD.

- Complete Professional Auto Body Repairs and Refinishing on all makes and models
- I.C.B.C. claims handled promptly
- Complete framework ■ UNI - BODY repairs
- All work conditionally guaranteed
- Free estimates ■ Courtesy cars

ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਅੱਛੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਪੇਂਟਿੰਗ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ



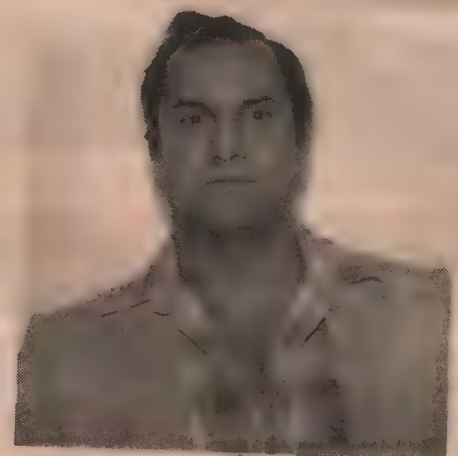
For further information call:

Bhupinder(Bob) Sihota

Ph. 433-1207

Mint Auto Body Ltd.

5590 Lane Street, BURNABY, B.C. V5H 2H5

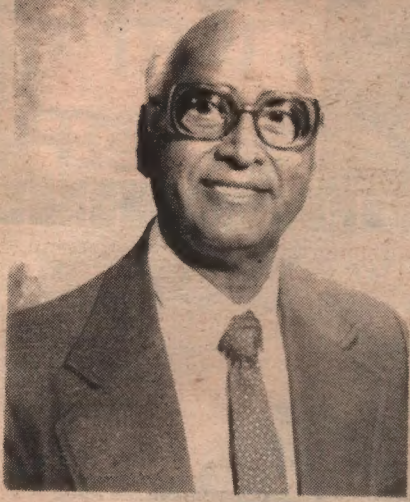


Bhupinder(Bob) Sihota



ਯੂਰਪ ਦਾ ਟੂਅਰ

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋ (ਗੋਰਾਇਆ) ਸਰੀ



(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ)

ਘਰ ਵਿਰਲੇ ਵਿਰਲੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਘਰ ਨਾਲ ਗੁਪ-ਵਾਈਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਟੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦਿਸ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਜਾਪਦਾ ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਘਰ ਦੇ ਚਾਰ ਕਨਾਲ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਚਰਚ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਹੈ ਤੇ ਧਰਤੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਉਪਜਾਊ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਵਰਨਾ ਬਾਹਰੋਂ ਮਿੱਟੀ ਲਿਆ ਕੇ ਐਨੀ ਖੋਤੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਗੂਰ-ਬਾਗ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਧਾਨ-ਖੇਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਹ ਖੇਤ ਟੋਕਰੇ ਦੀ ਬੁਣਤੀ ਪੌੜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੇਠਾਂ ਉਪਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਤੇ ਇਕਸਾਰ ਹੀ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਵਲ ਜਾਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਜਾਈ ਵੀ ਅੰਬਰੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੁਛਣ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਣ ਨਾਲ ਹੀ ਤਅੱਲਕ ਰਖਦਾ ਹੈ, ਲਾਲ, ਨੀਲੇ ਤੇ ਅੰਗੂਰੀ ਰੰਗ ਦੇ ਗੁੱਡੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀਰੇ, ਲਾਲ ਤੇ ਜ਼ਮੁੱਦ ਲਟਕਦੇ ਹੋਣ, ਬੜਾ ਹੀ ਲੁਭਾ ਇਮਾਨ ਨਜ਼ਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਧੂਰਪ ਦੇ ਲੋਕ ਓਸ ਅੰਗੂਰੀ ਮੇਲੇ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੱਸਮੀ ਵਾਈਨ ਕੁਈਨ ਵੀ ਚੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਹੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਲੋਕੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਥਾਂ ਰੋਟੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਹੀ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਖਾਣੇ ਨਾਲ ਵਾਈਨ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਆਖ ਕੇ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਦੇ ਪਾਰਕਾਂ ਦਵਾਲੇ ਵੀ ਅੰਗੂਰ ਬੋਲਾਂ ਦੇ ਤਣੇ ਦਰੱਖਤ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਉਪਰੋਂ ਦੋਵੀਂ ਪਾਸੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਅੱਜ ਕੱਲ ਤੇ ਐਵੇਂ ਮੇਲੇ ਜੇਹੇ ਰੱਸੇ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਸਨ ਪਰ ਮੱਸਮ ਬਹਾਰ ਵੇਲੇ ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪੂਰਾ ਜੋਬਨ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹਰੀਆਂ ਹਰੀਆਂ ਮਖਮਲੀ ਕੁੰਬਲਾਂ ਤੇ ਪਿਛੋਂ ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦੇ ਲਟਕਦੇ ਗੁੱਡੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀਸ਼ੇ ਦੇ ਬਣੇ ਲਗਦੇ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਸੂਰਜੀ ਚਮਕ ਕਾਰਨ ਅਸਲ ਜਨੌਤ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਦਰਿਆ ਦੇ ਦੋਵੀਂ ਪਾਸੀਂ ਬਹੁਮਸਬਰਗ ਤੇ ਕਿਲੇ ਵਰਗੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਵਾਲੀ ਐਲਡ੍ਰੂਮ ਹਜ਼ਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵੀ ਦਿਸ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਸਵੇਰੇ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰ ਸੈਲਜ਼ਬਰਗ ਵਲ ਚਲ ਪਏ, ਏਸ ਜਰਮਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਫੈਡਰਲ-ਸਟੇਟ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਇਕ ਚਰਚ ਦੇਖਣ ਨਾਲ ਹੀ ਤਅੱਲਕ ਰਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ (ਮੀਊਜ਼ੀਅਮ) ਵਿਚਲੀਆਂ ਇਕ ਸੰਗਮਰਮਰੀ ਕਬੂਤਰੀ, ਇਕ ਸੰਗਮਰਮਰ ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਪਤਰੇ ਵਾਲਾ ਆਲਟਰ (ਵੇਦੀ) ਤੇ ਇਕ ਮੇਰੀ ਦੇ ਕੁੱਛੜ ਚੁਕੇ ਆਪਣੇ ਪੁਤਰ ਜੀਜ਼ਿਜ਼ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸੂਲਾਂ ਦਾ ਤਾਜ (ਓਥੋਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਮਖੌਲ ਨਾਲ ਸਜਾ ਵਜੋਂ ਉਹਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਪਹਿਨਾਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹਦੇ ਸ਼ਰਾਧਾਲੂ ਉਹਨੂੰ ਰਾਜਾ ਆਖਦੇ ਸਨ) ਹੈ, ਦਾ ਸੰਗਮਰਮਰੀ ਬੇਸ ਕੀਮਤੀ ਬੁਤ ਵੀ ਉਦੋਂ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਹਨ। ਚਰਚ ਦੇ ਲੰਘਣ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਉਚੀਆਂ ਉਚੀਆਂ ਸੰਗਮਰਮਰੀ ਗੁੰਬਦ-ਨਮਾ ਡਾਟਾਂ ਵੀ ਤੇ ਤਾਜ ਮਹੱਲ ਵਾਂਗ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹੀ ਹਨ।

ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਸੈਲਜ਼ਬਰਗ ਤੋਂ ਐਸਟਰੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਇਨਸਬ੍ਰੁਕ ਉਪਤੇ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਐਲਪਿਨ ਹੋਟਲ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਹੈ ਦੇ ਰਾਤਾਂ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੁਹਣਾ ਹੈ ਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪਹਾੜਾਂ ਉਪਰ ਬੜੀਆਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਸਕੀ-ਗਰਾਊਂਡਾਂ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਸਕੀ ਟੀਮਾਂ ਵੀ ਉਤਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਬਾਰੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਰੁੱਤੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਦਾਖਲ ਹੋਵੋ, ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਆਪਣੀ ਅਦਭੁੱਤ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਅਭੂਲ ਛਾਪ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੀ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਇਕ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਬਿਲਡਿੰਗ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਬੇਤਰਤੀਬੀ (ਅਨਸਮਿਟ੍ਰੀਕਲ) ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਦਾ ਮੇਨ ਗੇਟ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਕੁਝ ਗੇਟ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ

ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਹੋਰ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤਾਕੀਆਂ ਦਾ ਖੱਬਾ-ਸੱਜਾ ਡੋਰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਹੈ; ਜਾਪਦਾ ਉਸ ਕਾਰੀਗਰ ਨੇ ਬੇਤਰਤੀਬੀ ਵਰਤਕੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਿਰਤ ਚਮਕਾਉਣ ਦਾ ਅਨੱਖਾ ਰਾਜ਼ ਲੱਭਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਬਾਵੇਰੀਆ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਪਰ 1706 ਵਿਚ ਐਸਟਰੀਆ ਨੇ ਉਹਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠੋਂ ਛੁਡਾਇਆ ਤੇ ਇਕ ਲਾਨ ਉਸਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸਰੀ ਖੜੀ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵੀ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਲੋਕ ਟੇਬਲਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਵੀ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਇਮਪੀਰੀਅਲ ਪੋਲੇਸ ਦੇ ਗਰੇਟ ਹਾਲ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਮੈਕਸੀ ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਕਬਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਆਦਮ ਕੱਦ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਜ਼ਰਾਬਕਤਰ ਵਿਚ ਮਲਬੂਸ ਛੇ ਫੱਜੀ ਤਾਬੇ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਣ, ਵੀ ਕਾਰੀਗਰੀ ਦਾ ਹੀ ਨਮੂਨਾ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਦਾ ਯੂਰਪੀ ਬ੍ਰਿਜ ਜਿਹੜਾ ਪਹਾੜੀ ਵਾਦੀ 'ਚ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹਦੀ ਉਚਾਈ 624 ਫੁੱਟ ਤੇ ਉਹਦਾ ਇਕ ਸਪੈਨ 650 ਫੁੱਟ ਤੇ ਉਪਰ ਸੜਕ 72 ਫੁੱਟ ਚੌੜੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਯੂਰਪ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚਾ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਅਸੀਂ 8 ਪੈਂਡ ਦੇ ਕੇ ਇਕ ਡਾਨਸ ਦੇਖਿਆ ਤੇ 8 ਪੈਂਡ ਹੋਰ ਦੇ ਕੇ ਇਟਲੀ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇਖਣ ਗਏ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਰਾਬ, ਵਾਈਨ ਤੇ ਲੀਕੁਏਅਰ ਬੜੀ ਸਸਤੀ ਹੈ ਤੇ ਓਹ ਗਾਹਕਾਂ ਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਗਲਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਫਤ ਨਮੂਨੇ ਪਲਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਥੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਸਤੀਆਂ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ “ਫਰੀ ਟਰੇਡ” ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਪਾਲਸੀ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ

“ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਦੀ ਲੁੱਟ ਨਾਲ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੇ ਖਪਤ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਦਸਤਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ—” (ਮਾਕਰਸ)। ਅੱਜ ਦੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਧਨ ਦੀ ਸੱਤਾ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਰ ਪੱਖ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਏਕੀ-ਕਰਣ (ਇੰਟੈਗਰੇਸ਼ਨ) ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ? ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਹ ਏਕੀਕਰਣ ਭੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਕੇ ਨਾਂਹ ਪੱਖ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੋਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਕਈ ਵੈਲਫੇਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਖਤਰਾ ਹੈ। (ਆਰਥਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ। ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਲਿਖਾਂਗਾ)। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟੈਕਸ, ਸਰਵਿਸਿਜ਼, ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਵੇਂ — ਯੂ. ਆਈ. ਸੀ.; ਬੱਚਾ ਜਨਮ ਬਾਰੇ; ਮੈਡੀਕਲ; ਬੱਚਾ ਸੰਭਾਡ (ਡੋਅ ਕੋਅਰ) ਨੂੰ ਭੀ ਖਤਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸੰਬੰਧ ਅਮਰੀਕਾ ਦਬਾਅ ਭੀ ਪਾਏਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਮੰਨ ਹੀ ਲਿਆ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵੱਧੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨੀਵੀਂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਤੇ ਮਾੜੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡਾਕਟਰੀ ਹੈ। ਸੋ ਇਹ ਪੱਖ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ।

(1) ਇਹ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੇ ਸਰਵਿਸਾਂ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹੋਲਬ ਵਿਦਿਆ ਆਦਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। (2) ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰਾਹੀਂ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਰਵਿਸਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਹਨ। ਟੈਕਸ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਲਰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਠੀਕ ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਪਰ ਇਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। (3) ਇਹ ਭੀ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਰਥਕ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧੇਗੀ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ। ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਘਟੇਗੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕਸਟਮ ਤੇ ਟੈਕਸ ਹਨ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਭੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ ਦਾ ਕੌਮਨ ਮਾਰਕਿਟ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਭੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਰੰਸੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪੈਸੇ ਧੋਲੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਭੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(1) ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਹ ਭੀ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਅਸਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂ-ਸੱਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ 1850 ਵਿਚ ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੀਆ ਦਾ ਆਪਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਜਰਮਨੀ ਹੜਪ ਹੋ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ੀਆ ਬਹੁਤ ਭਾਰੂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਤਕੜਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ੀਆ ਤੇ ਜਰਮਨੀ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਜ਼ਬਾਨ ਅਤੇ ਅਦਾਰੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ। ਸੋ ਜਿਵੇਂ ਜਰਮਨੀ ਥੱਲੇ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਇਸ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਹਵਾਈ ਨੇ 1860 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ। ਹਵਾਈ ਆਪਣੇ ਗੰਨੇ ਤੇ ਖੰਡ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਗਰੰਟੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਇਹ ਗਰੰਟੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹਵਾਈ ਦੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਆਖਰ 1890 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹਵਾਈ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਲਿਆ।

(3) ਨਾਰਵੇ, ਸਵੀਡਨ, ਆਸਟਰੀਆ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਫਿਨਲੈਂਡ ਤੇ ਆਈਸਲੈਂਡ ਆਦਿ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਦਾਰੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਆਦਿ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਭੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਚੰਗੀਆਂ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਗੋਂ ਸਟੈਂਡਰਡ

ਉਚਾ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਇਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮਾੜੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਤਕੜਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂ-ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਡਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਥੱਲੇ ਡਿਗਣ ਦਾ ਜਬਰਦਸਤ ਡਰ ਹੈ।

(4) ਇੰਗਲੈਂਡ, ਆਇਰਲੈਂਡ, ਫਰਾਂਸ, ਜਰਮਨੀ, ਇਟਲੀ ਆਦਿ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਆਰਥਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੌਮਨ-ਮਾਰਕਿਟ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਏਕੀ-ਕਰਣ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸੋ ਆਖਦੇ ਹਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਖਤਰਾ ਹੈ ਜੇ ਕੌਮਨ ਮਾਰਕਿਟ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ? ਪਰ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੇ ਹਮੀ ਉਪਰ ਦੀ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਕੌਮਨ ਮਾਰਕਿਟ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਬਾਨਾਂ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਅਦਾਰੇ, ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਭੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਕੜਾ ਤੇ ਭਾਰੂ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਦੱਖਣੀ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਉਚੀਆਂ ਸੋਸ਼ਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

ਸੋ ਉਪਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਧਨੀ ਅਤੇ ਸੱਜ-ਪਿਛਾਖਤੀ ਭੀ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ ਤੇ ਵਿਲਫੇਅਰ ਸਟੇਟ ਘਾਟਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਭੀ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਭੀ ਦਬਾਅ ਪਾਏਗਾ ਕਿ ਉਥੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਰ ਦਿਉ। ਵਪਾਰੀਆਂ, ਦਸਤਕਾਰਾਂ ਆਦਿ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਭ ਵਿਆਪੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰੋ। ਅਤੇ ਮੈਕਡੋਨਲਡ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਭੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਬੱਚੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਆਦਿ ਦਾ ਅਲਾਊਂਸ ਆਦਿ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਭੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੱਧਰ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨਾਲ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ — ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਰੇਟ ਘਟਣਗੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਟੈਕਸ ਘਟਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਿਨਸ਼ਨ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰ ਪਵੇਗਾ। 1991 ਤਕ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਲਾਊਂਸ ਤੇ ਰਿਆਇਤਾਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੋ ਇਸ ਮਦ ਦਾ ਲਾਭ ਭੀ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਨੂੰ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਚੈਪਟਰ 14 ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਹਤ, ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ (ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਹਨ) ਪਰ ਜੇ ਕਰ ਜ਼ਮੀਨਾ ਪੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਕਾਰੀ ਕੋਡ ਅਧੀਨ, ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦੇਖ ਭਾਲ, ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪਾਹਜ, ਦਿਮਾਗੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚੇ, ਬੱਚੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਭਾਲ ਤੇ ਰਾਖੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਸੋ ਭਾਵ ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਧਨੀ ਤੇ ਵਪਾਰੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਚੈਪਟਰ 19 ਵਿਚ (“ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ”) ਸਕਤਰੇਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਭੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪਰ ਬੈਠ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਸਕਤਰੇਤ (ਜਿਸ ਉਪਰ ਅਮਰੀਕਨ ਹੋਣਗੇ) ਸਿਰਫ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮੇਟੀ ਉਪਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ, ਆਰਥਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਭੀ ਘੜ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਭੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨੀਤੀ ਦੀ ਚੀਰ ਫਾੜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤੇ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਚੈਪਟਰ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਇਕ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਦਲਿਆ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜ਼ਾਦੇਦਾਰੀ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਭੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਖੋਲ੍ਹ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮਾਲ ਤੇ ਕੱਚੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਦੇਣ। ਸੋ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਸਾਰ-ਅੰਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਢਾਂਚੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੀਵੀਂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਰਕੇ ਸਮਤੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਟੋਟਲ ਅਸਰ ਇਹ ਕਿ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ, ਗਰੀਬਾਂ ਉਪਰ ਸੱਟ, ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਲ ਕਦਮ ਪੁਟੇ ਜਾਣਗੇ। ਸੋ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਰੂ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਥੋਂ ਅਸੀਂ ਯੂਰਪ ਦੇ ਇਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬੰਨੇ ਦੇਸ਼ ਲੀ ਸਨਸਟੇਨ ਤੇ ਲੁਸਰਾਨਾਂ ਗਏ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਇਕ ਕੋਲਪਿੰਗ ਨਾਮੇ ਸੁੰਦਰ ਹੋਟਲ ਨਹਿਰੇ, ਇਹ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦਾ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਪਰ ਇਥੇ ਇਕ-ਪੁਰਖਾਂ ਰਾਜ ਹੈ। ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਬਰਫ ਪੈਂਦੀ ਬੜੀ ਸੋਹਣੀ ਲਗੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦਸ ਮੀਲ ਲੰਮੀ ਟਨਲ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘੇ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰ ਅਸੀਂ ਪੈਰਸ ਲਈ ਚਲ ਪਏ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਆਦਿ ਦੇਖ ਮੈਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੰਦਰਜ਼ ਸਕੈਂਡਲ ਦਾ ਚੇਤਾ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਚਿਰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਗਵਾਚਾ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਕਾਫੀ ਲੰਮਾ ਸਫਰ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪੈਰਸ ਲੇਟ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਸਪਰ ਕਰਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪੈਰਸ ਦੇਖਣ ਗਏ ਤੇ ਈਫਲ ਟਾਵਰ ਤੇ ਪਲੇਸ ਡੀ ਓਪਰਾ ਆਦਿ ਮਸ਼ਹੂਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬੜਾ ਕੁਝ ਦੇਖਿਆ। ਰਾਤ ਸਾਡੀ ਸਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਇਕ ਗੋਲ ਪੈਂਟਾ ਨਾਮੇ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਸੀ ਤੇ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੇ ਰੂਮ ਵਿਚ ਹੀ ਬਰੈਕਫਾਸਟ ਕਰ ਦਰ ਮੂਹਰੇ ਖਲੋਤੀ ਬੱਸ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਅੱਠ ਵਜੇ ਵਾਪਸੀ ਕੂਚ ਬਿਗਲ ਵਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਡਾਵਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੰਦਰ ਲਈ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਥੇ ਸਟਰਾਈਕ ਸੀ। ਇਸ ਫਰੈਂਚ ਬੰਦਰ ਤੋਂ ਇਕ ਟੀਨ-ਏਜਰਜ਼ ਸਟੂਡੈਂਟਾਂ ਦਾ ਟੋਲਾ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਖਰੂਦ ਪਾਉਣਾ ਜਿਵੇਂ ਏਸ ਉਮਰ ਦਾ ਸ਼ੇਵਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਖਲੋਤੇ ਵੀ ਤੇ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਵੀ ਗਲਤ ਗਲਤ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰੀ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਵਾਸ਼ਕੂਮ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖ ਤਾਂ ਹੋਰਾਨ ਹੀ ਹੋ ਗਏ, ਟੈਇਲਟਾਂ ਦੇ ਵੱਕਣ ਤੋੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਭਾਂਡਿਆਂ 'ਚ ਟੈਇਲਟ-ਪੇਪਰ ਝੁੰਨੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਸਭ ਨਾਕਾਰਾ ਸਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਬੰਦਰ ਉਤਰਨ ਵੇਲੇ ਐਨਾਂ ਚਿਰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਔਗਜ਼ੇਸਟ-ਧੁੰਦੇ ਨਾਲ ਦਮ ਹੁਟ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਦਰ ਅਸਲ ਫੇਰੀਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਤਰਨ-ਡੱਕ ਵੀ, ਬੱਸਾਂ, ਟਰੱਕ ਜਿਹੜੇ ਦੋ ਛੱਤੀਂ ਲੱਦੇ

ਹੋਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਫੇਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੇਠਲੀ ਛੱਤੇ ਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਮੌਜ ਤੇ ਕਦੀ ਅੱਗੇ ਪਿਛੇ ਕਰਦੇ ਕਿੰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹੀ ਫਸੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਮੈਂ ਸਾਥੀ ਸਵਾਰੀਆਂ (ਸਾਰੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਗੋਰੇ) ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਆਓ, ਕਦੀ ਸਾਡੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਓ ਤੁਹਾਨੂੰ ਥੀ ਸੀ ਫੇਰੀਜ਼ ਦੀ ਐਂਡੀਸ਼ਨਸੀ ਦਿਖਾਈਏ, ਕਿਵੇਂ ਮਿੱਟਾਂ 'ਚ ਲੋਡ ਤੇ ਅਨਲੋਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਂਡ ਲਿੰਡਿੰਗ ਤੇ ਅਨ-ਲਿੰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਹੀਰ ਸਾਰਾ ਹੀ ਸਫਰ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ ਅਸਲੂਬੀ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਰਿਆ। ਲੰਦਨ ਆਉਂਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਢਿੱਡ 'ਚ ਕੁਝ ਗੜਬੜ ਹੋਈ ਤੇ ਮੈਂ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਜਾ ਕੇ ਆਖਿਆ, ਮੇਰੇ ਸਟਾਮਿਕ 'ਚ ਕੁਝ ਟਰੱਬਲ ਹੈ, ਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਗੈਸ-ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਜ਼ਰਾ ਘਲਿਆਰੇ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ, ਬੱਸ ਦੇ ਪਿਛੇ ਇਕ ਟਾਇਲਟ ਹੈ। ਮੈਂ ਝਟ ਪਿਛੇ ਪਰਤ ਅੰਦਰ ਜਾ ਵੜਿਆ ਪਰ ਜਦ ਮੈਂ ਉਠਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਹੋਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਉਥੇ ਨਾ ਟੈਇਲਟ ਪੇਪਰ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਣੀ, ਕਰਾਂ ਤੇ ਕੀ ਕਰਾਂ, ਮੇਰੇ ਬੇਬੇ ਵੀ ਕੋਈ ਪੇਪਰ ਨਾ ਆਖਿਰ ਸੋਚ ਸੋਚ ਮਾੜਾ ਜੇਹਾ ਡੋਰ ਖੋਲ੍ਹ, ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ ਤੇ ਆਖਿਆ “ਆਈ ਐਮ ਇਨ ਟਰੱਬਲ, ਦੇਅਰ ਇਜ਼ ਨੋ ਟੈਇਲਟ ਪੇਪਰ ਨੌਰ ਦੇਅਰ ਇਜ਼ ਵਾਟਰ।” ਇਕ ਹਮਸਫਰ ਲੋਡੀ ਝਟ ਮੇਰੀ ਮੱਦਦ ਨੂੰ ਆਈ ਤੇ ਉਹਨੇ ਲੰਮਾਂ ਹਥ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਕਲੀਨੈਕਸ ਫੜਾ ਦਿੱਤੇ। ਜਦ ਮੈਂ ਆਇਆ ਤੇ ਬੱਸ ਵਿਚ ਬੜਾ ਹਾਸਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ, ਹੀ ਇਜ਼ ਦੇ ਵੈਰੀ ਇੰਟਰੈਸਟਿੰਗ ਪਰਸਨ, ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਹਾਸੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਮੇਰੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ, ਐਬੋ ਬੜਾ ਹਾਸਾ ਪਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ “ਬੁਕਰ ਹੈ ਹੱਸਦੇ ਹੀ ਸਨ ਕੋਈ ਰੋਂਦਾ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਾ?” ਲੰਦਨ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਟੂਅਰ ਦਾ ਖਰਚ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੂਮ-ਰਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ, ਬਰੈਕਫਾਸਟ ਤੇ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਲੰਚ-ਸਪਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਸਿਰਫ 225 ਪੌਂਡ ਸੀ।



ਫਿਲਮੀ ਪੰਨਾ



ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਈ

ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਜੋ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਸੰਜੇ ਦੱਤ, ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਤੇ ਅਨਿਲ ਅੰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣੇ 10 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਫਿਲਮੀ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਗੋਰੇਇਨ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਚਿਰਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਫਿਲਮ 'ਜਿਗਰਵਾਲਾ' ਦੇ 'ਪੈਚ ਵਰਕ' ਸਮੇਂ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। 'ਜਿਗਰਵਾਲਾ' ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਪੇਂਡੂ ਅਲੁੱਤ ਕੁੜੀ ਦਾ ਰੋਲ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਅਨਿਲ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ।

ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਦਾ ਨਾਂ ਜੁੜਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਦੁਗਣੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਗ ਪਈ ਤਾਂ ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ। ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਤੇ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਦੇ ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਡਿੱਪਲ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕਢਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਦੇ ਫਲੈਟ ਵਿਚ ਹੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਨੇ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ ਟੁਬ-ਬੁਰਸ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਅਰਸਾ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਪਿਛੋਂ ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇਕ ਦਿਨ ਅਨਿਲ ਅੰਬਾਨੀ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਰਈਸ ਨਾਲ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਨਾਲੋਂ ਸੰਬੰਧ ਟੁੱਟ ਗਏ ਅਤੇ ਟੀਨਾ, ਅੰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਖਬਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਗਾਰ ਬਣਦੀ ਰਹੀ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਹੁਣ ਅੰਬਾਨੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ੁੱਕੇ ਪੱਤੇ ਵਾਂਗ ਉਡਦੀ ਫਿਰਦੀ ਟੀਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਰਾਜੇਸ਼ ਖੰਨਾ ਤੇ ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਗੜ ਚੁਕੀ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤਾ ਚੇਤਨ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਫਿਲਮ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਰੋਲ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੇਵ ਆਨੰਦ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਗੋਰੇਇਨਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹ ਵੀ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ।

ਟੀਨਾ ਮੁਨੀਮ ਫਿਰ ਅੱਜ ਕਲ ਕਰਦੀ ਕੀ ਹੈ? ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਗਾਰਮੈਂਟ ਐਕਸਪੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਵਰਲੀ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਭੈਣਾਂ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਟੀਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਫਿਲਮੀ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਆਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ, ਪਦਮਨੀ ਕੋਹਲਾਪੁਰੀ, ਅਨੀਤਾ ਰਾਜ ਤੇ ਜਯਾ ਪ੍ਰਦਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਮੈਂ 'ਨੰਬਰ ਵਨ' ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ : ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਰੇਇਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 'ਨੰਬਰ ਵਨ' ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਹੀ ਇਕੋ ਇਕ ਗੋਰੇਇਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਮੋਹਨ ਦੇਸਾਈ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਮਿਤਾਭ ਬਚਨ ਤੱਕ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਫਿਲਮੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਛਪੀ ਉਸ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਨੰਬਰ ਵਨ' ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਜਾਏ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਨੰਬਰ ਵਨ ਨਾਲੋਂ ਪਿਛੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਮਿਤਾਭ ਬਚਨ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਦੇਸਾਈ ਨਾਲ 'ਮਰਦ' ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ 'ਮਰਦ' ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਡਿੱਪਲ ਕਪਾਡੀਆ ਨੂੰ ਮਨਮੋਹਨ ਦੇਸਾਈ ਨੇ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਅਮਿਤਾਭ ਬਚਨ ਦੇ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਈਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਉੱਥੇ ਵੀ ਮਰਦਾਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੁਆਇੰਟ ਉਸ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਚਿਕਨੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਪਿਛੇ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਗਾਂਹ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਰਥੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਨ ਮਨਮੋਹਨ ਦੇਸਾਈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੇਹਰਾ ਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਸਿੰਘੀ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ 'ਨੰਬਰ ਵਨ' ਨਾਲੋਂ ਕਿਵੇਂ ਘੱਟ ਹੋਈ। ਅਸੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ 'ਨੰਬਰ ਵਨ' ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ 'ਨੰਬਰ ਵਨ' ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਟੀਨਾ ਘਈ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨ ਆਜ਼ਮੀ ਦੀ ਜੋੜੀ

ਟੀਨਾ ਘਈ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਆਜ਼ਮੀ ਨਾਲ ਗੋਰੇਇਨ ਵਜੋਂ 'ਅਤਿਆਚਾਰ' ਫਿਲਮ ਲਈ ਸਾਈਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਵਾ ਸ਼ਕਤੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਟੀਨਾ ਘਈ ਨੇ ਇਕ ਵੈੱਪ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਪੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਵੀ ਬਿੰਦੂ ਪਿਛੋਂ, ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਟੀਨਾ ਘਈ ਨੇ ਸ਼ਿਵਾ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਵੈੱਪ ਦਾ ਰੋਲ ਕਰ ਕੇ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਈ ਇਹ ਘਾਟ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।



Madhavi

ਅਜੇ ਸ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੀ : ਫਰਹਾ

ਫਰਹਾ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਆਖਿਆ, "ਮੈਂ ਅਜੇ ਸ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੀ। ਫਿਲਹਾਲ ਮੈਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੈਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹਾਂਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਹੀ 'ਫਰਸਟਰੇਸ਼ਨ' ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਨਰਕ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਫਰਹਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਘੱਟ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਉਹ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਅਰਸਾ ਉਹ ਸਿਰਫ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। 'ਨਕਾਬ' ਅਤੇ 'ਕਿਆਮਤ' ਸੇ ਕਿਆਮਤ ਤਕ ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ।

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ : ਰਿਸ਼ੀ

ਅੱਜ ਕੱਲ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਰਿਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, "ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਖਿਆਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਝਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਬਸ ਚਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਘਸੀਟੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੇਖੋ, ਮਰ ਮਿਟੋਗੇ, ਜ਼ਿੰਦਾ ਜਲਾ ਦੂੰਗਾ, ਮਿੱਟੀ ਮੈਂ ਮਿਲਾ ਦੂੰਗਾ, ਜਲਾ ਕਰ ਰਾਖ ਕਰ ਦੂੰਗਾ। ਟਾਈਟਲ ਵੇਖ ਕੇ ਲਗਦਾ

ਹੈ ਕਿ ਗੀਰੇ ਵਿਚ ਗੁੱਸਾ ਹੀ ਗੁੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ।" ਰਿਸ਼ੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀਂ 15-20 ਫਿਲਮਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹਨ। ਰਿਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਜਦੋਂ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵਿਹਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੀਤੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀਆਂ ਗੱਢਣ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਚਾਉਂਦੀ ਹੈ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ

ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਇਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀਂ 'ਨੰਬਰ ਵਨ' ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਤੇ ਨਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਮਿ. ਇੰਡੀਆ' ਅਤੇ 'ਨਗੀਨਾ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਪਿਛੋਂ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਵਿਕਣ ਲਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਪਿਛੋਂ ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਦਾ ਹੀ ਹੱਥ ਸੀ। ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਵਿੰਦਾ ਨਾਲ ਫਿਲਮ 'ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ' ਵਿਚ ਇਕ ਨਾਚ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਨੇ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇਕ ਫਿਲਮ ਲਈ ਉਹ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਸ਼ੋਰਨੀ' ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਜਾਨਦਾਰ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਚਮੜੇ ਦੇ ਲੰਮੇ ਬੂਟਾਈ ਉਹ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਗਾਮ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਵਿਚੋਂ ਫਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੋਈ। ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਰੋਲ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਈ ਹੈ।

SERVING YOU SINCE 1980

MUSIC IS LIFE

MANN MUSIC VIDEO & PHOTO STUDIO

6512 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.

PH. (604) 321-6667

ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ! ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ!!
ਇੰਡੀਆ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਫਰੀਕਾ, ਫੀਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ
ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਕਨਵਰਟ ਕਰਾਉਣ ਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ! ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ!! ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ!!

1 ਘੰਟੇ ਦੇ ਸਿਰਫ \$10 ਵਿਚ ਕਨਵਰਟ ਕਰਾਓ!

ਟੇਪ ਕਨਵਰਟ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨਪਸੰਦ ਦੇ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਟੇਪ ਬਿਲਕੁਲ ਫਰੀ ਗਿਫਟ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਪ੍ਰਿੰਟ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਚਲਾ ਕੇ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਾਸਪੋਰਟ, ਵੀਜ਼ਾ, ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਲਈ ਫੋਟੋ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਦੀ ਸਰਵਿਸ

- ਹਰਮੇਨੀਅਮ, ਤਬਲਾ, ਵੋਲਕੀ, ਤੁੰਬੀਆਂ, ਬੈਂਜੋ, ਸਿਤਾਰ, ਸਾਰੰਗੀ ਇਥੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਗੁਟਕੇ, ਕ੍ਰਿਪਾਨਾਂ, ਕੰਘੇ, ਕੜੇ, ਵੱਡੀਆਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾਂ, ਪੋਥੀਆਂ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗੋਲਾਂ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਵੱਡੇ ਤੇ ਛੋਟੇ ਖੰਡੇ ਆਦਿ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ ਵੀਡੀਓ ਮੂਵੀਆਂ ਹਰ ਹਫਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
- ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਵੀਆਂ (ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ) - ● ਜੱਟ ਦਾ ਵੈਰ ● ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ● ਸਿਲਸਿਲਾ
- ਬੰਦੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ● ਗੁੱਡਾ ਗੁੱਡੀ ● ਯੱਕੇ ਵਾਲੀ ● ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ● ਸ਼ੀਦਾ
- ਸ਼ੀਦਾ ਪਿਸਤੌਲ ● ਰੰਗਾ ਡਾਕੂ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੂਵੀਆਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ
- ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਦੀ ਆਖਰੀ ਫਿਲਮ 'ਚੰਨ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀ' ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਵਾਰਿਸ' 'ਕਿਆਮਤ ਸੇ ਕਿਆਮਤ ਤੱਕ' 'ਚਰਨੋਂ ਕੀ ਸੋਗੰਧ' ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ
- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਡਰਾਮੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕਲੀਅਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਵਿਚ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ .. ਸੋਨਾ ਚਾਂਦੀ
- ਵਾਰਿਸ .. ਸਮੁੰਦਰ .. ਦੀਵਾਰੋਂ .. ਰਾਤ .. ਵਕਤ .. ਅਬਾਬੀਲ .. ਗਰਦ .. ਅਫਸ਼ਾਨ ..
- ਫਾਸਲੇ .. ਗੁਮਸ਼ੁਦਾ .. ਧੂਪ ਕੀਨਾਰਾ .. ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਡਰਾਮਾ (ਹਵੇਲੀ) ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਦਿਲਬਰ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਟੇਪ ਕਲੀਅਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਵਿਚ “ਲੌਂਗ ਵੀਕਇੰਡ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ”



ਗਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਟੇਪਾਂ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ



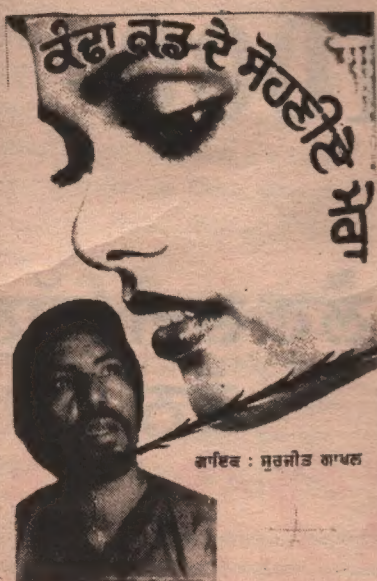
ਟੇਪ ਨੰ: 26 - ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ
ਵੀਰ ਹੁੰਦੇ ਰੱਬ ਵਰਗੇ

- | | |
|------------------------|------------------------------|
| SIDE "A" | SIDE "B" |
| ● ਵੀਰ ਹੁੰਦੇ ਰੱਬ ਵਰਗੇ | ● ਦਿੱਤਾ ਵੱਡ ਕੇ ਜਿਗਰ ਦਾ ਟੁਕੜਾ |
| ● ਸਿਹਟੇ ਵੀਰ ਦੀ ਸਜ਼ੋਰ | ● ਤੁਰ ਚੱਲੀ ਵੀਰਾ ਦੇ |
| ● ਅੱਜ ਦਿਨ ਰੋਖਤੀ ਦਾ ਆਇਆ | ● ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੋਧਾਰਾ |
| ● ਬਾਪੂ ਝਿੜਕੀ ਨਾ | ● ਗਲੀਆਂ 'ਚ ਲੱਭੂ ਵੱਡਦਾ |
| ● ਭੈਣ ਅੱਜ ਡੋਲੀ ਪਾਈ | ● ਨੀ ਬੰਬੀਹਾ ਵੇਲੇ |



ਧਾਰਮਿਕ ਟੇਪ ਨੰ: 31 - ਪ੍ਰੋ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
ਜੋ ਹਮਸਫਰੀ ਸੁ ਮੀਤੁ ਹਮਾਰਾ
ਸਾਈਡ ਏ ਅਤੇ ਬੀ

ਬੇਗਮ ਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੇ ਨਾਉ ਦੂਖ ਅੰਦੋਹ ਨਹੀਂ ਤਿਹਿ ਠਾਉ



ਟੇਪ ਨੰ: 316 - ਸੁਰਜੀਤ ਗਾਖਲ
ਕੰਢਾ ਕੱਢ ਦੇ ਸੋਹਣੀਏ ਮੇਰਾ

- | | |
|--------------------------------|----------------------------------|
| SIDE "A" | SIDE "B" |
| ● ਰੂਪ ਤੇਰੇ ਦਾ ਚੜਿਆ ਸੁਰਜ | ● ਹਾਏ ਨੀ ਤੇਰਾ ਨਖਰਾ ਗੋਰੀਏ |
| ● ਗਲੀਆਂ 'ਚ ਰਾਤਾ ਫਿਰੇ ਹੋਰ ਲੱਭਦਾ | ● ਮੇਰੇ ਯਾਰ ਦੀ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕੁੱਲੀ |
| ● ਖਿੱਲੋਂ ਨੀ ਤੇਰੀ ਟੋਰ ਦੇਖ ਕੇ | ● ਨੀਦ ਨਾ ਆਵੇ ਰਾਤ ਨੂੰ (ਮਿਰਜਾ) |
| ● ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਚਿਹਰੇ ਤੇ | ● ਸਾਡੀ ਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਸੋਦਲੀ ਜਵਾਨੀ |
| ● ਤੇਨੂੰ ਲਿਖਦੀਆਂ ਚਿਠੀਆਂ ਵੇ | ● ਕੁੜੀਏ ਪੰਜਾਬ ਦੀਏ |

ਪੰਜਾਬੀ ਟੇਪ ਨੰ: 314 - ਲਵਲੀ ਨਿਰਮਲ
ਰਣਜੀਤ ਰਾਣਾ-ਮਾਨ ਖੁੱਡੀ ਵਾਲਾ
ਮੂਲ ਚੰਦ ਰਚਨਾ - ਮਾਨ ਬੜੇਚ

- | | |
|------------------------|-----------------------|
| SIDE "A" | SIDE "B" |
| ● ਹਾਟ ਦੀਏ ਮੁਟਿਆਰੇ | ● ਹਾਏ ਨੀ ਤੇਰਾ ਹੋਸਟਾ |
| ● ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਸੁਆ | ● ਮਾਰਕੇ ਹੁਲਾਰਾ |
| ● ਜਦੋਂ ਤੇਰੀ ਡੋਲੀ | ● ਠਹਿਰੇ ਨੀ ਠਹਿਰੇ |
| ● ਕਿਸੇ ਤੇ ਕੀ ਯਕੀਨ ਕਰੀਏ | ● ਕਈ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਮਿੱਤਰਾ |
| ● ਨੀ ਕਿੱਥੇ ਅਰਾਮ ਹੋ ਗਈ | ● ਅੱਜ ਯਾਰ ਮੇਰਾ ਮੈਨੂੰ |
| ● ਮੇਰੀ ਹਾਟ ਦੀਏ ਮੁਟਿਆਰੇ | ● ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਨੱਚ ਭਾਗੀਏ |

ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਰੀਕਾਰਡਾਂ ਦੀ
ਟੇਪ ਨੰ: 10

- | | |
|---------------------------|-------------------------------|
| SIDE "A" | SIDE "B" |
| ● ਗੋਰੀ ਦੀਆਂ ਝਾਜਰਾਂ ਬਲਦੀਆਂ | ● ਹਾਲ ਵੇ ਰੰਗਾ |
| ● ਉਠ ਕੇ ਨੱਚ ਪਤਲੇ | ● ਪੰਝੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਲ |
| ● ਕੁੜੀ ਮੈਂ ਪੂਰੀ | ● ਅੱਖਿਰਾਸ਼ੀਆ ਮੁੱਛਿਆ |
| ● ਅੱਖ ਨਾਲ ਗੋਲ ਕਰ ਗਈ | ● ਹੋ ਜਮਾਨੇ |
| ● ਜੇ ਤੂੰ ਚੱਲਿਆ ਨੱਕਰੀ | ● ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਤੀ ਖੰਭ ਪਾਈ ਸੀ |

ਪੰਜਾਬੀ
ਟੇਪ ਨੰ: 315-
ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ

- | | |
|--------------------------|------------------------------------|
| SIDE "A" | SIDE "B" |
| ● ਦੇ ਘੁੰਟ ਖਿਲਾ ਦੇ ਨੀ | ● ਗੋਰ ਦੀ ਕਲੀ |
| ● ਜੱਟਾ ਕਰੇ ਬਦਨਾਮੀ | ● ਭਿਜ ਗਈਆਂ ਦਿਉਰਾ ਪੁਟੀਆਂ |
| ● ਠੱਡੇ ਟੁੱਟੇ ਨੂੰ | ● ਪਾ ਦੇ ਪੇਰ ਫਕੀਰਾਂ ਨੂੰ (ਪੁਲਨ ਭਗਤ) |
| ● ਤੂੰ ਲੁਕ ਲੁਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ | ● ਗੱਲ ਲੁਟ ਦਿਲਦਾਰਾ (ਕਲੀ ਲੋਲਾ ਮਸਨੂੰ) |
| ● ਮੈਂ ਹੋਲਦਾਰ ਨੂੰ ਮੰਗੀ | ● ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾ |

ਦਾਡੀ ਜਥਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਟੇਪਾਂ - ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਿ: ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ - 4 ਟੇਪਾਂ

ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਵਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ - 2 ਟੇਪਾਂ ਜੰਗ ਚਮਕੌਰ ਗਿ: ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨਿਧਤਕ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ "ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਾਰ" ਹਰ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ 5 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ 8:30 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ
ਤੱਕ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਣੋ - ਰੇਡੀਓ C.J.V.B. 1470 AM DIAL - ਫਰਮਾਇਸ਼ੀ ਗੀਤਾਂ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ

321-6667 ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵੀਡੀਓ ਐਂਡ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ ਲਿਮਿਟਡ

GILL VANS

Last Month of SPRING

Special Sale

ਸਪੈਸ਼ਲ

ਸੇਲ

Full Interior \$695⁰⁰ & Up

Sofa Bed \$450⁰⁰ & Up

Captin Chair \$225⁰⁰ & Up

Bench Seat \$350⁰⁰ & Up

Raised Roof Installed From \$850⁰⁰ & Up

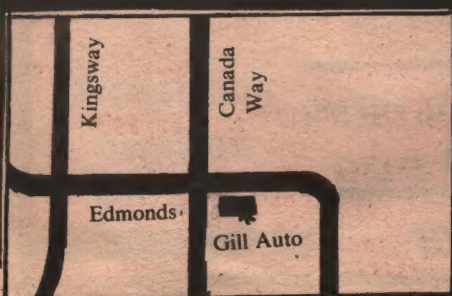
ਫਾਰਮ ਵੈਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ
ਸਪੈਸ਼ਲ ਦੋ ਵੀਕਾਂ ਲਈ ਸੇਲ

4 ਸੀਟਾਂ \$1000 5 ਸੀਟਾਂ \$1250

ਸਸਤੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਗਿੱਲ ਆਟੋ ਸੇਲਜ਼ 'ਤੇ ਪੁੱਜੋ ਜਾਂ
ਫੋਨ ਕਰੋ :

CALL **522-2122** COLLECT

GILL AUTO SALES



7762 - Edmonds St., Burnaby, B.C.

DLR #8220

OPEN MON.—FRI. 9 AM-8 PM — SAT. 9 AM-6 PM — SUN. 10 AM-4 PM